

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم	::	د ځلانده اتلانو سيرت
ليکوال	::	شفیق الله مشفق
کمپوز	::	په خپله ليکوال
خپرندوی	::	مسلم خپرندويه ټولنه - جلال اباد
چاپ وار	::	لومړی
چاپ لړ	::	۳۸۵
چاپ کال	::	۱۳۹۹ هـ ش

د چاپ حقوق له خپرندويې ټولنې سره خوندي دي

د ترلاسه کېدو ځای

مسلم کتاب پلورنځی

پته: اسحاقزی مارکېټ، لاندینی پور، جلال اباد ښار، افغانستان

اړیکشمېرې: ۰۷۷۸۰۸۰۴۹۰ - ۰۷۹۳۰۷۳۰۸۰

برېښنا لیک: muslim-pub@yahoo.com

Ketabton.com

اتلانو سيرت

ځواب په بڼه

سوال
الله مشفق

تقریظ

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على المبعوث رحمة العالمين، محمد وآله واصحابه ومن اتبعهم باحسانا الى يوم الدين وبعد:

داچې د منار راډيو يوه اسلامي او د اسلام خدمت كوونكې راډيوه ده، چې د اسلام د دين په مختلفو برخو كې خلكو ته معلومات وركوي، چې يو له هغې څخه د رسول الله صلى الله عليه وسلم او د هغه د صحابه ووسې سرت دى، چې د دې په تړاو د راډيو له لارې د سيرت سيالۍ او او نور مختلف پروگرامونه د راډيو د ادارې لخوا وپنوالو ته وړاندې شوې او وړاندې كېږي، چې له دغو خپرونو څخه په استفادې سره د راډيو ادارې له خوا د پوښتنې او ځواب په بڼه سيرت راغونډ كړى شوى او په ليكلي بڼه يې نشر كول غواړي، نو دغه كتاب چې د ځلانده اتلانو سيرت په نوم دى او د شفيق الله مشفق په هڅه ليكل شوى، ما دغه له پيل څخه تر اخره پوره ولوست او لازم اصلاحات مو پكې هم وكړل، اوس چې تكميل شوى، نو د عامو مسلمانانو لپاره يې گټور او د سيرت په برخه كې يې يو خدمت بولم او د عامو مسلمانانو څخه هيله لرم، چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم سيرت زده كړي، ماشومان پرې وروزي او ټول پرې عمل وكړي، چې دغه د كاميابۍ لار ده.

په درنښت

دوكتور محمد ابراهيم حنيف

د ننگرهار پوهنتون د شرعياتو پوهنځي استاد.

تقریظ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين. أما بعد:

د منار راډيو ادارې دغه ټولگه چې د پوښتنې او ځواب په شکل سره په درېو برخو کې چې په نبوي سیرت، خلفاء راشدینو او په عمومي سیرت کې یې د زرو پوښتنو او ځوابونو په شکل کې د شفیق الله مشفق په لاسونو لیکل شوي، ما له پیل څخه تر اخره ټوله ولوستله او دې نتیجې ته ورسېدم، چې نوموړې لیکنه د سیرت په برخه کې د عام فهم لپاره ډېره ګټوره لیکنه ده، دوی ته د الله تعالی له دربار څخه د دې لیکنې په بدل کې د الله تعالی څخه اجر عظیم غواړم او همدارنگه له عامو مسلمانانو څخه هیله لرم، چې دا د پوښتنې او ځواب په بڼه لیکنه ولولي او خپلو بچيو ته یې هم ورزده کړي، ترڅو یې د سیرت په برخه کې معلومات زیات او د خوږ پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم سره یې مینه په زړه کې نوره هم غښتلې شي.

ومن الله التوفيق

شیخ زین العابدین مدني

د رڼا پوهنتون د محصلانو چارو مرستیال

تقریظ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيد المرسلين وعلى آله و أصحابه و أزواجه اجمعين اما بعد:

د ځلانده اتلانو سیرت، د الله تعالی د سپېڅلي بنده او پیغمبر جناب محمد صلی الله علیه وسلم او د هغه د سرښندنکو ملګرو او لارویانو د ژوند په تړاو یو جامع او مدلل کتاب دی، چې د منار راډيو ادارې لخوا یې د مسلمان ملت لپاره یو ستر خدمت بولم.

دا چې منار راډيو له کلونو راهیسې، په غږیزه بڼه د قران او حدیث په خدمت بوخته ده او ګڼو هېواد والو ترې پوره پوره استفاده وکړه او کور کور ته یې د اسلام د مقدس دین سپېڅلي پیغامونه او په خاص ډول د نبوي سیرت په تړاو کره او دقیق معلومات وړاندې کړل، خو اوس یې د لوستو او هغو ورونو او خویندو لپاره چې د راډيو له لارې یې له دغو فرصتونو فایده نه شوه پورته کولی، په لیکلي بڼه یې د نبی کریم صلی الله علیه وسلم، سپېڅلو صحابه وو او نورو پیاوړو مؤمنانو په تړاو معلومات راجمع او د ځلانده اتلانو سیرت تر عنوان لاندې یې کتاب د شفیق الله مشفق په ګوتو برابر کړی، چې زما د مطالعې له مخې ډېر ګټور او مفید کتاب دی.

له معززو ورونو او خویندو مې هیله ده، چې د دې کتاب په مطالعه کولو سره د خپل خوږ پیغمبر له حقیقي سیرت څخه ځانونه خبر کړي!

زه د منار راډيو له ادارې څخه د دې سترې لاسته راوړنې له امله مننه
کوم او د الله تعالی له دربار څخه ورته د بقا او لا نور خدمت په موخه
د دعا لاسونه لپه کوم.

نورالمعبود احساس

د کونړ ولایت د حج او اوقافو رئیس

تقریظ

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لا نبي بعده وبعد:
د منار راډيو ادارې د نبوي سيرت، خلفاء راشدينو او نورو
صحابه كرامو په متعلق د پوښتنې او ځواب په بڼه ښكلي او په
زړه پورې معلومات د ځلانده اتلانو سيرت په نوم كتاب چې
شفیق الله مشفق ليكلی، ما دغه كتاب ټول ولوسته، چې په
ځينو ځايونو كې مې ورته زما په نظر مفيدې مشورې او
سپارښتنې وكړې، اميد دی، چې په نظر كې يې ونيسي.
دا كتاب د عامو مسلمانانو لپاره ډېر گټور او فايده مند كتاب
دی، چې هر وگړي به يې په لوستلو او زده كولو سره خپله ديني
تنده خړوب كړي.
الله تعالی دې د منار راډيو دا كوشش په خپل درباره كې قبول
كړي او الله تعالی دې د اسلامي امت لپاره فايده مند وگرځوي
او الله تعالی دې د منار راډيو ټولو كار كوونكو ته ډېر اجر و نه او
ثوابونه ورنصیب كړي.

دوكتور عبدالرزاق بشرزی

د الفلاح پوهنتون د شرعياتو پوهنځي استاد

ژباړه: په تحقيق سره چې غوره له خبرو نه د الله تعالى كتاب دى او غوره په طريقو كې د محمد صلى الله عليه وسلم طريقې دي او له ټولو كارونو څخه ډېر بدتر كار په دين كې نوي جوړ شوي كارونه دي او په دين كې ټول نوي جوړ شوي كارونه، گمراهي ده.

دا چې د دين زده كړه او نورو ته رسول يې په هر مسلمان فرض او لازمي دي، نو په همدې اساس د منار راډيو اداره چې رهبري يې د دين پياوړي علماء او د هېواد نامتو كادرونه پر غاړه لري، د تېرو څه د پاسه شپږو كلونو راهيسې په غږيزه بڼه خپلو هېواد والو ته د اسلام د سپېڅلي دين په دعوت بوخته ده، چې له جملې څخه يې يوه برخه نبوي سيرت ته هم ځانگړې كړې ده، چې په اورېدلو سره يې مسلمانانو ته پوره دين حاصلېدلى شي، خو دا چې په ځينو سيمو كې يا د راډيو څپې كار نه كوي او يا هم ځينې ورونه او خويندې د راډيو اورېدلو ته لاسرسى نه لري؛ نو د منار راډيو ادارې غوره او اړينه وگڼله چې د نبوي سيرت ټول مضامين په ليكلي بڼه د يوه كتاب په شكل د درنو مسلمانانو، ورونو او خويندو په واک كې ورکړي، لکه څرنګه چې په اوسني وخت كې د نړۍ په ډېرو برخو كې مسلمانان پوره توان او واک نه لري او په هر ځاى كې د اسلام د دښمنانو د دسيسو ښكار دي، نو په همدې اساس عامو مسلمانانو ته د رسول الله صلى الله عليه وسلم د سيرت په تړاو معلومات وركول ډېر زيات ضروري دي، ترڅو هغوى د محمد صلى الله عليه وسلم سره مينې او محبت كولو ته راوبلل شي، چې د هغه سنت طريقې په خپل ژوند كې عملي كړي او د كفارو د شومو دسيسو څخه زمونږ مسلمانان ورونه او خويندې وژغورل شي.

د ادارې لخوا

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على محمد رسول الله وبعد:
الله تعالى په خپل كتاب كې فرمايي چې:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ (الذاريات: ٥٦)

ژباړه: ما پيريان او انسانان له دې پرته د بل څه كار لپاره نه دي پيدا كړي، چې هغوى زما بندگي وكړي.

دا چې د انسان پيداښت او د فاني نړۍ پرمخ ژوند كول، ځانگړي مقاصد او خاص اصول او قواعد لري، چې قران كريم او احاديثو كې ذكر شوي دي، نو فرضي او لازمي ده، چې انسان به په دغو مقرراتو ځان پوهوي او د همدې اصولو او قوانينو په رڼا كې به ژوند تيروي، كه چېرې له دغو قوانينو او اوامرو سرغړونه وشي او د ژوند تېرولو لپاره له خود ساخته طريقو او قوانينو څخه استفاده وشي؛ نو دا ژوند بيا د هغه حقيقي ژوند مفهوم نه افاده كوي، د كوم لپاره چې الله تعالى انسانان خلق كړي دي، بلکې دا به بيا گمراهي او تباهي وي، لکه نبي كريم صلى الله عليه وسلم چې په دې مبارک حديث كې فرمايلي دي:

(فان خير الاحديث كتاب الله و خير الهدى هدى محمد صلى الله عليه وسلم، وشر الامور محدثاتها وكل بدعة ضلالة) (صحيح مسلم، كتاب الجمعة،

باب رفع الصوت فى الخطبه، حديث نمبر ٢٠٠٢)

په دې کتاب کې چې د (اتلانو ځلانده سیرت) نومېږي، د سیرت په تړاو (۱۰۰۰) پوښتنو ته ځواب ویل شوی او په درېو برخو تقسیم شوی دی. لومړۍ برخه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم خاص سیرت؛ په دې برخه کې یې د نبوي سیرت (۶۳۱) پوښتنې او ځوابونه لیکل شوي دي. دویمه برخه: د خلفاء راشدینو سیرت؛ دا برخه یې د راشده خلفاوو سیرت ته ځانګړې شوې ده، چې (۱۷۱) پوښتنې او ځوابونه په کې لیکل شوي دي.

درېیمه برخه: عمومي سیرت ته ځانګړې شوې ده، چې (۱۹۸) پوښتنې او ځوابونه په کې لیکل شوي دي.

د یاد کتاب ټولې پوښتنې د منار راډیو د (سیرت اتلان) خپرونې لپاره له باوري او مستندو سرچینو څخه راټولې شوې دي او د الله تعالی په توفیق سره مو د کتاب بڼه هم ورکړه.

د منار راډیو اداره د خپلو ټولو مخلصو او پیاوړو همکارانو (علماء کرامو، مسلکي او تخنیکي کارمندانو) څخه زیاته مننه کوي، چې د کتاب د مضامینو په برخه کې یې هر راز همکاري وکړه او په خاص ډول له بناغلي شفیق الله مشفق صیب نه چې د دې کتاب په برابرلو کې یې دوامداره هڅې او زحمتونه وګالل او د سیرت اتلانو غږیزه خپرونه یې په خپلو ګوتو په لیکلي بڼه واړوله. الله تعالی دې زموږ د ټولو دا هڅې په خپل دربار کې قبولې کړي او الله رب العزت دې د مسلمان ملت د دنیوي او اخروي نېټګڼو ذریعه وګرځوي. امین یارب العالمین.

درنښت

د منار راډیو اداره

د لیکوال خبرې

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على محمد رسول الله
وبعد:

زما لپاره د خوښۍ او خوشالۍ شپې هغه وي، چې د دوه ځلې د بڼې پښې د عملياتو څخه وروسته؛ چې په يو ټکر کې ماته شوې وه، رب العزت راته روغتيا نصیب کړه او بيا يې د کار کولو جوگه کړم، چې د پنځه اويا ورځو په کور کې تېرولو څخه وروسته د (۲۰۱۹) کال، فبرورۍ په اومه نېټه يو ځل بيا مې په منار اسلامي راډيو کې کار پيل کړ، چې درې ورځې وروسته مې د ادارې سره د راتلونکې خپرونې (د سیرت اتلانو) لپاره د پوښتنې او ځواب په بڼه د کتاب د لیکلو وړانديز وکړ، چې ادارې سمدستي د کتاب لیکلو په پيل کېدو امر وکړ، چې ما هم په همدغه ورځ نوموړی کتاب د پوښتنې او ځواب په بڼه په لیکلو پيل وکړ، ترڅو زمونږ گران وروڼه او خویندې په اسانۍ سره د ستر شخصیت محمد صلی الله علیه وسلم او د صحابه وو د ژوند له حالاتو خبر او نورو ته يې ورسوي.

د دې کتاب د لیکلو په جريان کې راسره د منار اسلامي راډيو د نشراتو مدير بناغلي حیات خان احساس زیاته مرسته کړې، چې د لیکلو په برخه کې خپلې گټورې تجربې راسره شریکې کړي دي، ورڅخه مننه کوم او د رب العزت څخه ورته نیکې بدلې غواړم.

همدارنگه د ننګرهار پوهنتون د شرعیاتو پوهنځي محترم استاد پوهندوی دوکتور محمد ابراهیم حنیف څخه زیاته مننه کوم، چې په مصروف وخت کې د کتاب د تصحیح او سمونې چارې په پوره دقت

سره ترسره کړې، نیمگړتیاوې راته په گوته کړې او د لیکلو په برخه کې يې راته ډېرې گټورې لارښونې وکړې، د رب العزت څخه ورته په دنیا او اخرت کې بنایسته ژوند غواړم.

د منار اسلامي راډيو مسؤل ډاکټر محمد حنیف زین څخه هم زښته زیاته مننه کوم چې ماته يې زمينه برابره کړه، چې دا کتاب ولیکم او ټولنې ته يې وړاندې کړو.

د الله تعالی څخه سوال کوم، چې دا کتاب زمونږه د دنیا او اخرت د نیکبختۍ ذریعه وگرځوي.

امین یارب العالمین

درنښت

شفیق الله مشفق

د منار اسلامي راډيو همکار

(۱) پوښتنه: سيرت څه ته وايي؟

ځواب: سيرت د نبي عليه السلام كړه، اوږه او زنده گۍ ته وايي، چې د تاريخ په څپو رانقل شي، چې په هغې كې د نبي عليه السلام غزاگانې او اخلاق ليكل شوي وي.

(۲) پوښتنه: د محمد صلى الله عليه وسلم د نسب سلسله په لنډ ډول بيان كړئ؟

ځواب: د رسول الله صلى الله عليه وسلم د نسب شجره: محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف بن قصي بن كلاب (حكيم) بن مره بن كعب بن لؤي بن غالب بن فهر (چې قريش يې لقب وو) بن مالك بن النضر بن كنانة بن خزيمة بن مدركة بن الياس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان.

(۳) پوښتنه: د مور له اړخه د رسول الله صلى الله عليه وسلم د نيکه نوم څه وو؟
ځواب: وهب.

(۴) پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم په کومه ورځ پيدا شوی وو؟
ځواب: د دوشنبې په ورځ.

(۵) پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم په کومه مياشت او کومه نېټه کې پيدا شوی وو؟
ځواب: د څپرڼو او دقيقو معلوماتو له مخې د ربيع الاول د مياشتې په نهمه (۹).

(۶) پوښتنه: د نبي كريم صلى الله عليه وسلم پلار د هغه له پيدا ايښت څخه څومره موده وړاندې وفات شوی وو؟

ځواب: اووه (۷) مياشتې وړاندې وفات شوی وو.

(۷) پوښتنه: د محمد صلى الله عليه وسلم لومړنۍ پالنه د چا پر غاړه وه؟

ځواب: د هغه نيکه عبدالمطلب په غاړه وه.

(۸) پوښتنه: رسول الله صلى الله عليه وسلم څو کلن وو، چې مور يې وفات شوه؟

ځواب: شپږ (۶) کلن وو.

(۹) پوښتنه: د رسول الله صلى الله عليه وسلم مور کوم ځای کې وفات شوې وه؟

ځواب: په (ابوا) نومې ځای کې هغه وخت وفات شوه، چې محمد صلى الله عليه وسلم سره يو ځای له مدينې نه بېرته مکې ته روانه وه.
(۱۰) پوښتنه: د نبوت نه مخکې محمد صلى الله عليه وسلم ته قريشو کوم لقب ورکړی وو؟

ځواب: د امين (اماتتدار) لقب يې ورکړی وو.

(۱۱) پوښتنه: رسول الله صلى الله عليه وسلم سره د واده پر مهال د خديجې رضي الله عنها عمر څو کاله وو؟
ځواب: تقريبا څلوېښت کلنه وه.

(۱۲) پوښتنه: د رسول الله صلى الله عليه وسلم عمر د خديجې رضي الله عنها سره د واده پر مهال څو کاله وو؟

ځواب: پنځه ویشته (۲۵) کاله.

(۱۳) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د نبوت نه مخکې د کوم

نبي په طریقه د الله تعالی عبادت کاوه؟

ځواب: د ابراهیم علیه السلام په طریقه.

(۱۴) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم به ولې له کلي څخه د نور

غره (حرا غار) ته حضور ور وړه؟

ځواب: د مشرکانو د بت پرستی له امله یې په مکه کې زړه تنگ شو

او له یواځې والي سره یې مینه پیدا شوه، تل به نور غره (حرا غار) ته.

(۱۵) پوښتنه: نور غر (حرا غار) له مسجد حرام څخه څومره واټن لري؟

ځواب: څلور (۴) کیلو متره واټن لري.

(۱۶) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم ته الله تعالی په څو کلنۍ

کې پیغمبري ورکړه؟

ځواب: په څلوېښت (۴۰) کلنۍ کې.

(۱۷) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په کوم ځای کې وو، چې

جبرائیل امین ورته د الله تعالی له لوري لومړنۍ وحې راوړه؟

ځواب: په حرا غار کې وو.

(۱۸) پوښتنه: له نبوت نه وړاندې رسول الله صلی الله علیه وسلم

څومره موده ښه-ښه خوبونه لیدل؟

ځواب: تر شپږو (۶) میاشتو پورې یې ښه - ښه خوبونه لیدل.

(۱۹) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم او ټوله کورنۍ یې په

شعب ابي طالب کې څو کاله کلابند ول؟

ځواب: درې (۳) کاله.

(۲۰) پوښتنه: د عام الحزن (د غم کال) کوم کال ته وايي؟

ځواب: هغه کال چې په کې د محمد صلی الله علیه وسلم تره ابوطالب

او د ژوند ملګرې بي بي خدیجه رضي الله عنها وفات شول.

(۲۱) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم چې د قریشو له اسلام

راوړلو څخه ناهیلی شو، د څه لپاره طایف ته تللی وو؟

ځواب: رسول الله صلی الله علیه وسلم د مکې له خلکو څخه ناهیلې

شو، نو د دعوت لپاره طایف ته تللی وو.

(۲۲) پوښتنه: لومړی هجرت حبشې ته د نبوت په څوم کال شوی وو؟

ځواب: د نبوت په پنځم (۵) کال، چې عثمان بن عفان رضي الله عنه

او د هغه مېرمن رقیه رضي الله عنها سره څوارلسو صحابه کرامو

هجرت کړی وو.

(۲۳) پوښتنه: د بدر په غزوه کې د مسلمانانو شمېر څومره وو؟

ځواب: (۳۱۳-۳۱۴-۳۱۷) درې روایتونه دي.

(۲۴) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د عایشې رضي الله عنها

سره په کومه میاشت کې واده کړی وو؟

ځواب: د شوال په میاشت کې.

(۲۵) پوښتنه: حفصې رضي الله عنها سره محمد صلی الله علیه وسلم

د هجرت په څوم کال واده کړی وو؟

ځواب: د هجرت په درېیم (۳) کال.

(۲۶) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د هجرت څخه وروسته خو

حجونه ادا کړي ول؟

ځواب: يو حج (حجة الوداع)

(۲۷) پوښتنه: حجة الوداع د هجرت په څوم کال ترسره شوی وو؟

ځواب: د هجرت په لسم (۱۰) کال.

(۲۸) پوښتنه: د هجرت څوم کال د جرگو (عام الوفود) په کال ونومول

شو؟

ځواب: د هجرت نهم (۹) کال.

(۲۹) پوښتنه: د مکې فتحه د هجرت په څوم کال وشوه؟

ځواب: د هجرت په اتم (۸) کال.

(۳۰) پوښتنه: رسول الله صلی الله عليه وسلم د هجرت په څوم کال د

نړۍ پاچاهانو ته لیکونه واستول؟

ځواب: د هجرت په شپږم (۶) کال وروستيو ورځو کې.

(۳۱) پوښتنه: رسول الله صلی الله عليه وسلم د څه لپاره د نړۍ

پاچاهانو ته لیکونه واستول؟

ځواب: اسلام ته د رابللو لپاره.

(۳۲) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د فارس پاچا "کسرا" ته د

کوم صحابي په لاس ليک لېږلی وو؟

ځواب: د عبدالله بن حذافه السهمي رضي الله عنه په لاس.

(۳۳) پوښتنه: رسول الله صلی الله عليه وسلم د حبشې پاچا "نجاشي"

ته د چا په لاس ليک لېږلی وو؟

ځواب: د عمرو بن اميه الضمري رضي الله عنه په لاس.

(۳۴) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د مصر پاچا "مقوقس" ته د

چا په لاس ليک لېږلی وو؟

ځواب: د حاطب بن ابي بلتعنه رضي الله عنه په لاس.

(۳۵) پوښتنه: هغې مبارزې يا غزوې ته څه وايي، چې رسول الله صلی

الله عليه وسلم پکې گډون نه وي کړی؟

ځواب: داسې مبارزې ته (سريه) وايي.

(۳۶) پوښتنه: رسول الله صلی الله عليه وسلم چې مدينې ته هجرت

وکړ، لومړنی اقدام يې څه وو؟

ځواب: د مسجد قباء او مسجد نبوي جوړول.

(۳۷) پوښتنه: رسول الله صلی الله عليه وسلم د نبوي مسجد ځمکه په

بيه اخیستې وه او که چا وړيا ورکړې وه؟

ځواب: په بيه يې اخیستې وه.

(۳۸) پوښتنه: د هجرت په لومړنيو وختونو کې د نبوي مسجد مؤذن

څوک وو؟

ځواب: بلال بن رباح رضي الله عنه.

(۳۹) پوښتنه: مدينې ته را رسېدو سره سم رسول الله صلی الله عليه

وسلم د مدينې منورې د کوم ځای خلکو سره ميلمه شو؟

ځواب: د قباء خلکو سره.

(۴۰) پوښتنه: رسول الله صلی الله عليه وسلم چې کله قباء ته ورسېد،

خو ورځې هملته پاتې شو؟

ځواب: څلور (۴) ورځې، چې په ځينو روايتونو کې لس، دولس او څوارلس ورځې هم راغلي دي.

(۴۱) پوښتنه: د انصارو دولس کسيزه ډله د نبوت په څوم کال مکې ته تللې وه؟

ځواب: د نبوت په دولسم (۱۲) کال.

(۴۲) پوښتنه: د رسول الله صلی الله عليه وسلم د معراج سفر له کوم ځای څخه پيل او په کوم ځای ختم شوی وو؟

ځواب: د محمد صلی الله عليه وسلم د معراج سفر د جبرائيل عليه هلته يې ټولو پيغمبرانو ته په امامتۍ لمونځ ادا کړ، بيا په همدې شپه د بيت المقدس څخه تر (۷) اسمانونو پورته ختلی وو او بېرته په مسجد حرام ختم شوی وو.

(۴۳) پوښتنه: رسول الله صلی الله عليه وسلم چې له اسرا او معراج سفر نه بېرته راته، الله تعالی کومه تحفه ورکړې وه؟

ځواب: د پنځو لمونځونو د فرضيت تحفه يې ورکړې وه.

(۴۴) پوښتنه: رسول الله صلی الله عليه وسلم د اسلام لومړنۍ بلنه چاته ورکړې وه؟

ځواب: خديجې رضي الله عنها ته.

(۴۵) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم پټ دعوت د کوم سورت د ايتونو د نازلېدو څخه وروسته پيل کړ؟

ځواب: د (المدثر) سورت د ايتونو له نازلېدو سره سم، اسلام ته د محمد صلی الله عليه وسلم د بلنې دنده پيل شوه.

(۴۶) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم پټ دعوت څو کاله وکړ؟
ځواب: درې (۳) کاله.

(۴۷) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم ښکاره دعوت کله پيل کړ؟

ځواب: کله چې د سورت شعراء دا ايت نازل شو: ﴿وَأَنْذَرْنَا عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ﴾ يعنې نژدې خپلوان دي، د الله تعالی له عذاب څخه ووپروه، نو محمد صلی الله عليه وسلم ښکاره بلنه خپلو نژدې خپلوانو ته ورکړه.

(۴۸) پوښتنه: د الله تعالی په لاره کې او د محمد صلی الله عليه وسلم د دفاع لپاره لومړی کوم صحابي توره له تیکې نه راويستلې وه؟

ځواب: زبير بن عوام رضي الله عنه.

(۴۹) پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم د نبوت مهړ د بدن په کومه برخه وو؟

ځواب: د دواړو اوږو په منځ يې د نبوت مهړ وو.

(۵۰) پوښتنه: د هجرت په شپږم کال چې محمد صلی الله عليه وسلم د نړۍ پاچاهانو ته ليکونه استولي ول، کومو پاچاهانو د هغه د ليک عزت کړی وو؟

ځواب: د روم پاچا هرقل او د مصر پاچا مقوقس.

(۵۱) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د ربیع الاول د مياشتې په څوم تاريخ پيدا شوی وو؟

ځواب: لومړۍ روايت: د ربيع الاول مياشتې په دولسم (۱۲).

او دويم روايت: د ربيع الاول د مياشتې په (۹).

(۵۲) پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم د عام الفيل نه څو ورځې وروسته پيدا شوی وو؟

ځواب: پنځوس (۵۰) يا پنځه پنځوس (۵۵) ورځې وروسته.

(۵۳) پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم د ورځې په کوم وخت کې زېږېدلې؟

ځواب: د دوشنبې ورځ سهار وخت کې.

(۵۴) پوښتنه: د محمد صلى الله عليه وسلم د پيداينبت په وخت کې څه عجايبات واقع شوي ول؟

ځواب: د ستورو رانږدې کېدل، پيداينبت وخت کې رڼا پيدا کېدل چې ټوله کوټه يې رڼا کړې وه، فارس کې د زر (۱۰۰۰) کلن اور مېر کېدل، فارس اوسېدونکو باندې زلزه راتلل او په فارس کې د کليساو نړېدل.

(۵۵) پوښتنه: د محمد صلى الله عليه وسلم رضاعي ميندې څو دي؟

ځواب: دوه (۲)، ثويبه او حليمه السعديه دي.

(۵۶) پوښتنه: د محمد صلى الله عليه وسلم د پيداينبت په زيرې کې ابولهب کومه وينځه ازاده کړې وه؟

ځواب: ثويبه.

(۵۷) پوښتنه: د محمد صلى الله عليه وسلم د رضاعت موده د حليمه

السعديه سره څو کاله وه؟

ځواب: دوه (۲) کاله.

(۵۸) پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم څو کلن وو، چې شق الصدر واقع (سينې څيرې کول) پېښه شوه؟

ځواب: څلور (۴) کلن يا پنځه (۵) کلن وو، چې دا واقع پېښه شوې وه.

(۵۹) پوښتنه: بي بي حليمې السعديه د محمد صلى الله عليه وسلم څو کاله پالنه او روزنه وکړه؟

ځواب: دې کې دوه (۲) روايتونه دي: څلور (۴) کاله يا پنځه (۵) کاله.

(۶۰) پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم ته خپلې مور څو ورځې تې ورکړې وو؟

ځواب: اووه (۷) ورځې.

(۶۱) پوښتنه: عبدالمطلب د محمد صلى الله عليه وسلم څو کاله خدمت کړی وو؟

ځواب: دوه (۲) کاله.

(۶۲) پوښتنه: د عبدالمطلب وفات کېدو په وخت کې، د محمد صلى الله عليه وسلم عمر څو کاله وو؟

ځواب: اته (۸) کاله، دوه (۲) مياشتې اولس (۱۰) ورځې وو.

(۶۳) پوښتنه: ابوطالب د محمد صلى الله عليه وسلم څو کاله خدمت کړی وو؟

ځواب: تر بالغ توب پورې يې خدمت كړی وو او څه د پاسه څلوېښت (۴۰) كاله يې ملاتړی وو.

(۶۴) پوښتنه: ايا محمد صلی الله عليه وسلم گډې او ييزې خړولي دي؟

ځواب: هو.

(۶۵) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم څو كلن وو، چې د خپل تره ابو طالب او د عربو تجارتي قافلې سره شام ته تللی وو؟

ځواب: دولس (۱۲) كلن وو.

(۶۶) پوښتنه: د واده نه مخكې محمد صلی الله عليه وسلم د څو اوبنانو په بدل كې د خديجې رضي الله عنها مال د مكې څخه شام ته د خرڅولو او هغه ځای نه نوی مال مكې ته تجارت لپاره را نقل كړی وو؟

ځواب: د څلورو (۴) اوبنانو په بدل كې.

(۶۷) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم چې د خديجې رضي الله عنها مال له مكې څخه شام ته وړه، د خديجې رضي الله عنها كوم غلام ورسره په سفر كې ملگري وو؟

ځواب: ميسره.

(۶۸) پوښتنه: ميسره چې كله د محمد صلی الله عليه وسلم سره له شام نه راوگرځېد، خديجې رضي الله عنها ته يې د محمد صلی الله عليه وسلم كوم صفتونه بيان كړل؟

ځواب: كله چې بېرته مكې مكرمې ته راغی، ميسره ورته د ده مبارك د خوړو اخلاقو، لوړو كړنو، روغ فكر، ريښتینو خبرو او باوري راكړې وركړې په هكله د خپلو سترگو ليدلی حال بيان كړ.

(۶۹) پوښتنه: نجاشي پاچا محمد صلی الله عليه وسلم ته كومه صحاييه د څلور سوه دينارو په بدل كې نكاح كړه؟

ځواب: ام حبيبه (رضي الله عنها) چې مېر يې هم نجاشي پاچا وركړی وو.

(۷۰) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم خديجې رضي الله عنها ته په مېر كې څو اوبنان وركړي ول؟

ځواب: شل (۲۰) اوبنان.

(۷۱) پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم لومړنی ماشوم له خديجې رضي الله عنها نه كوم يو پيدا شو؟

ځواب: قاسم.

(۷۲) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم څو زامن او څو لورگانې درلودلې؟

ځواب: درې (۳) زامن او څلور (۴) لورگانې.

(۷۳) پوښتنه: په صحايياتو كې كومه يوه صحاييه وه، چې هغې ته الله تعالی سلام رالپړلی وو؟

ځواب: خديجة الكبرى رضي الله عنها.

(۷۴) پوښتنه: په محمد صلی الله عليه وسلم باندې د وحې پيل په كومه مياشت كې وشو؟

ځواب: د رمضان په مياشت کې.

(۷۵) پوښتنه: په محمد صلی الله عليه وسلم باندې د وحې پيل په کومه شپه کې وشو؟

ځواب: د دوشنبې په شپه.

(۷۶) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د لومړنۍ وحې د نزول نه وروسته لومړی چاته د دې واقعي خبر ورکړ؟

ځواب: خديجې رضي الله عنها ته.

(۷۷) پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم د نبوت دوره په مکه کې څو کاله وه؟

ځواب: ديارلس (۱۳) کاله.

(۷۸) پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم د نبوت دوره په مدينه کې څو کاله وه؟

ځواب: لس (۱۰) کاله.

(۷۹) پوښتنه: په اسلام کې اوله شهیده کومه صحابيه وه؟

ځواب: سُمَيَّة رضي الله عنها.

(۸۰) پوښتنه: هغه کوم څلور صحابه کرام دي چې د نبوت په اوله ورځ يې په محمد صلی الله عليه وسلم باندې ايمان راوړی وو؟

ځواب: خديجه رضي الله عنها، ابوبکر صديق رضي الله عنه، علي بن ابي طالب رضي الله عنه او زيد بن حارثه رضي الله عنه، چې د محمد صلی الله عليه وسلم غلام وو.

(۸۱) پوښتنه: طفيل بن عمرو الدوسي رضي الله عنه د نبوت په څوم کال ايمان او اسلام راوړی وو؟

ځواب: د نبوت په يوولسم (۱۱) کال.

(۸۲) پوښتنه: بلال بن رباح رضي الله عنه د کوم صحابي په لاس ايمان او اسلام راوړی وو؟

ځواب: د ابوبکر صديق رضي الله عنه په لاس.

(۸۳) پوښتنه: په اسلام کې لومړی شهيد کوم صحابي دی؟

ځواب: ياسر رضي الله عنه.

(۸۴) پوښتنه: حبشو ته په دويم ځل هجرت کې څو تنه صحابه کرام او څو تنو صحابياتو برخه اخيستي وه؟

ځواب: درې اتيا (۸۳) نارينه او اتلس (۱۸) ښځو برخه اخيستي وه.

(۸۵) پوښتنه: حمزه رضي الله عنه په محمد صلی الله عليه وسلم باندې د نبوت په څوم کال ايمان راوړی وو؟

ځواب: د نبوت په شپږم (۶) کال.

(۸۶) پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د ايمان راوړلو وجه او سبب څه وو؟

ځواب: لومړی سبب: محمد صلی الله عليه وسلم ورته دعاء کړې وه، د دويم سبب: د کفر په حالت کې يې د محمد صلی الله عليه وسلم

څخه په لمونځ کې الحاقه سورت ﴿وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ﴾ اورېدلی وو.

(۸۷) پوښتنه: له محمد صلی الله عليه وسلم سره مدينې ته په هجرت کولو کې کوم صحابي ملگری وو؟

ځواب: ابوبکر صدیق رضي الله عنه.

(۸۸) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د خدیجې رضي الله عنها د وفات نه وروسته کومه صحابیه په نکاح کړه؟

ځواب: ام المومنین سوده رضي الله عنها.

(۸۹) پوښتنه: د لومړي ځل لپاره اووه (۷) پيريانو په محمد صلی الله عليه وسلم باندې په کوم ځای کې ايمان راوړی وو؟

ځواب: په بطن نخله ځای کې.

(۹۰) پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم د اسرا او معراج سفر لومړی تصدیق چا وکړ؟

ځواب: ابوبکر صدیق رضي الله عنه.

(۹۱) پوښتنه: په اسلام کې لومړنی کس چې محمد صلی الله عليه وسلم د دعوت لپاره مدني ته ولېږه څوک وو؟

ځواب: مصعب بن عمير رضي الله عنه.

(۹۲) پوښتنه: په لومړي بيعة العقبه کې محمد صلی الله عليه وسلم له څو کسانو نه بيعت واخيسته؟

ځواب: دولس (۱۲) کسانو نه، چې مدینې منورې پورې يې اړه درلوده.

(۹۳) پوښتنه: دويم بيعة العقبه د مدینې والاو سره د نبوت په کوم کال وشو؟

ځواب: د نبوت په ديارلسم (۱۳) کال.

(۹۴) پوښتنه: په دويم بيعة العقبه کې د مدینې والاو شمېر څومره وو؟

ځواب: په يو روايت کې څه د پاسه اويا (۷۰) او په بل روايت کې پوره درې اويا (۷۳) ښودل شوي دي.

(۹۵) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم او ابوبکر صدیق رضي الله عنه د هجرت سفر د مکې کوم طرف نه پيل کړی وو؟

ځواب: د جنوب طرف نه.

(۹۶) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم هجرت په کومه مياشت کې پيل کړی وو؟

ځواب: د صفرې په مياشت کې.

(۹۷) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم او ابوبکر صدیق رضي الله عنه مدینې ته هجرت کولو په وخت کې په ثور غار کې خوشې تيرې کړې وې؟

ځواب: درې (۳) شپې.

(۹۸) پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم په نيولو باندې مشرکينو د څو اوبسانو انعام ورکولو اعلان کړی وو؟

ځواب: د سل (۱۰۰) اوبسانو.

(۹۹) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم مدینې ته د هجرت کولو په وخت کې کوم کس د لارښود په توگه په مزدورۍ نيولی وو؟

ځواب: عبدالله بن اريقط چې مشرک وو، هغه يې د مزدورۍ په بدل کې مقرر کړی وو.

(۱۰۰) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم او ابوبکر صدیق رضي الله عنه چې مدینې ته هجرت کاوه، په کومه ورځ قبا ته ورسېدل؟
ځواب: د دوشنبې په ورځ.

(۱۰۱) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم او ابوبکر صدیق رضي الله عنه د ربیع الاول د میاشتې په څوم تاریخ قبا ته ورسېدل؟
ځواب: د ربیع الاول د میاشتې په اتم (۸) تاریخ.

(۱۰۲) پوښتنه: علی رضي الله عنه د محمد صلی الله علیه وسلم څخه څو ورځې وروسته قبا ته ورسېدل؟
ځواب: درې (۳) ورځې وروسته.

(۱۰۳) پوښتنه: په مدینه کې څو ډلو ژوند کاوه؟
ځواب: درې (۳) ډلو.

لومړی: د رسول الله صلی الله علیه وسلم سپېڅلي او پاک مسلمانان ملګري.

دویم: د مدینې اوسېدونکي، چې ایمان یې نه وو راوړی، چې مشري یې عبدالله بن ابی کوله.
درېیم: یهودان.

(۱۰۴) پوښتنه: کوم صحابي بغیر له سورلي نه مدینې منورې ته پیاده هجرت کړی وو؟
ځواب: علي رضي الله عنه.

(۱۰۵) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم له قبا څخه مدینې ته په کومه ورځ حرکت وکړ؟

ځواب: د جمعې په ورځ.

(۱۰۶) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم چې کله مدینې ته ورسېدل، د کوم صحابي کور کې د پره شو؟

ځواب: د ابو ایوب انصاري رضي الله عنه کور کې.

(۱۰۷) پوښتنه: په محمد صلی الله علیه وسلم باندې د هغه کومو ترونو (کاکاگانو) ایمان راوړی وو؟

ځواب: عباس رضي الله عنه او حمزه رضي الله عنه.

(۱۰۸) پوښتنه: د نبي عليه السلام د یبببانو نومونه څه وه؟
ځواب: نومونه یې په لاندې ډول دي:

(۱) خدیجه بنت خویلد رضي الله عنها.

(۲) ام حبیبه رضي الله عنها.

(۳) سوده بنت زمعه رضي الله عنها.

(۴) جویریة بنت حارث رضي الله عنها.

(۵) عایشة بنت ابی بکر رضي الله عنها.

(۶) صفیه رضي الله عنها.

(۷) حفصه بنت عمر بن خطاب رضي الله عنها.

(۸) میمونه رضي الله عنها.

(۹) زینب بنت جحش رضي الله عنها.

(۱۰) زینب بنت خزيمة رضي الله عنها.

(۱۱) أم سلمه هند بنت ابی امیه رضي الله عنها.

(۱۰۹) پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم نارینه اولادونه څه نومېدل؟

ځواب: قاسم، عبدالله او ابراهيم.

(۱۱۰) پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم ښځينه اولادونه څه نومېدل؟

ځواب: زينب، کلثوم، رقيه او فاطمه رضي الله عنه.

(۱۱۱) پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم زومان (د لویو خاوندان) څه نومېدل؟

ځواب: علي بن ابي طالب، عثمان بن عفان او ابو العاص بن الربيع رضي الله عنهم.

(۱۱۲) پوښتنه: په قران کریم کې د محمد صلی الله عليه وسلم نوم څو ځلې ذکر شوی دی؟

ځواب: محمد نوم يې څلور (۴) ځلې او احمد نوم يې يو ځل ذکر شوی.

(۱۱۳) پوښتنه: د نبي عليه السلام په ژوند باندې د هغه څو ميرمنې وفات شوې وې؟

ځواب: دوه مېرمنې؛ خديجه رضي الله عنها، زينب بنت خزيمة رضي الله عنها.

(۱۱۴) پوښتنه: د نبي عليه السلام په ژوند باندې د هغه څو لورگانې وفات شوې وې؟

ځواب: درې لورگانې: رقيه رضي الله عنها، کلثوم رضي الله عنها، اوزينب رضي الله عنها.

(۱۱۵) پوښتنه: په محمد صلی الله عليه وسلم باندې دا نوم چا کېښود؟

ځواب: خپل نيکه يې عبدالمطلب.

(۱۱۶) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم لومړنۍ او وروستنۍ نکاح له چا سره کړې وه؟

ځواب: اوله نکاح يې د خديجې رضي الله عنها سره او اخرنۍ يې د ميمونې رضي الله عنها سره کړې وه.

(۱۱۷) پوښتنه: کوم صحابه کرام د نبي عليه السلام شکل ته ورته وه؟

ځواب: جعفر، ابوسفيان بن الحارث، قثم بن عباس، سايب بن عبيد او حسن بن علي رضي الله عنهم.

(۱۱۸) پوښتنه: د مکې مشرکانو چې کله د کعبې ابادي کوله، نو په دې مهال نبي عليه السلام څو کلن وو؟

ځواب: پنځه دېرش (۳۵) کلن وو.

(۱۱۹) پوښتنه: د حرب الفجار پر مهال د نبي عليه السلام عمر څو کاله وو؟

ځواب: د پنځلسو (۱۵) او نولسو (۱۹) کالو ترمنځ وو.

(۱۲۰) پوښتنه: نبي عليه السلام ته لومړۍ وحې په کومه نېټه راغلې وه؟

ځواب: د رمضان مياشتې په ۲۱ نېټه.

(۱۲۹) پوښتنه: د طایف په دعوتی سفر کې یو کس مسلمان شو، هغه

څوک وو؟

ځواب: عداس نومېده، چې نصراني دین باندې یې عقیده لرله او

اصل د عراق د (نیونا) علاقې وو.

(۱۳۰) پوښتنه: د طایف دعوتی سفر نه وروسته چې کله محمد صلی

الله علیه وسلم مکې ته داخلېده، نو چا ورته پناه ورکړه؟

ځواب: مطعم بن عدي.

(۱۳۱) پوښتنه: نبي علیه السلام مدینې ته د هجرت کولو امر کله

وکړ؟

ځواب: د عقبه ثاني بیعت نه وروسته.

(۱۳۲) پوښتنه: په دارالندوه، کې د نبي علیه السلام په خلاف مجلس

په کومه ورځ او په کومه نېټه شوی وو؟

ځواب: د پنجشنبې ورځ، د صفر المظفر میاشتې (۲۶)، د نبوت

خوار لسم کال، د عقبه ثاني نه دوه نیمې (۲،۵) میاشتې وروسته دایر

شوی وو.

(۱۳۳) پوښتنه: د دارالندوي په مجلس کې د مکې کومو مشرانو

گډون کړی وو؟

ځواب: ابو جهل بن هشام، جُبَيْرِ بْنِ مُطْعَمٍ، طُعَيْمَهُ بِنِ عَدِي، شَيْبَةَ بِنِ

رَبِيعَةَ، عَتْبَةَ بِنِ رَبِيعَةَ، ابوسفيان بن حرب، نضر بن الحارث،

أَبُو الْبَخْتَرِيِّ عَاصِمِ بْنِ هِشَامٍ، زَمْعَةَ بِنِ الْأَسْوَدِ أَوْ أُمِّيَةَ بِنِ خَلْفٍ.

(۱۲۱) پوښتنه: په لومړۍ وحې کې د سورت العلق څو ایتونه نازل

شوي وو؟

ځواب: د سورت العلق پنځه لومړني ایتونه.

(۱۲۲) پوښتنه: د سورت العلق د پنځو ایتونو د نزول نه وروسته

څومره موده وحې بنده وه؟

ځواب: څلورېشت (۴۰) ورځې.

(۱۲۳) پوښتنه: په دویم ځل وحې کې د کوم سورت ایتونه نازل شول؟

ځواب: د سورت مدثر لومړني ایتونه.

(۱۲۴) پوښتنه: په حبشه کې لومړنيو مهاجرينو څومره وخت تیر کړی

وو؟

ځواب: درې (۳) میاشتې.

(۱۲۵) پوښتنه: نبي علیه السلام د طایف په لور دعوتی سفر په کومه

نېټه کړی وو، او د سفر ملگری یې څوک وو؟

ځواب: د نبوت لسم کال، د شوال میاشت وه او د سفر ملگری یې

زید بن حارثه رضي الله عنه وو.

(۱۲۶) پوښتنه: نبي علیه السلام په طایف کې د دعوت لپاره د چا

ځای ته ورغلی وو؟

ځواب: د عمرو بن عمير الثقفي ځای ته ورغلی وو.

(۱۲۷) پوښتنه: نبي علیه السلام په طایف کې څو ورځې تېرې کړې

وي؟

ځواب: لس (۱۰) ورځې.

(۱۳۴) پوښتنه: د دارالندوي په پای کې د محمد صلی الله علیه وسلم په مرگ پرېکړه وشوه، کوم خلک د دې کار د ترسره کولو لپاره د محمد صلی الله علیه وسلم د کور دروازي ته ودرېدل؟

ځواب: (۱) ابو جهل بن هشام، (۲) عقبه بن ابی معیط، (۳) طعیمه بن عدي، (۴) أمیه بن الاسود، (۵) ابی بن خلف، (۶) ابولهب، (۷) نضر بن الحارث، (۸) نبيه بن الحجاج، (۹) منبه بن الحجاج او (۱۰) حکم بن ابی العاص.

(۱۳۵) پوښتنه: له ثور غار څخه تر مدینې منورې پورې د نبي عليه السلام او ابو بکر الصديق رضي الله عنه لارښود څوک وو؟

ځواب: عبدالله بن أريقط.

(۱۳۶) پوښتنه: په مدینه منوره کې د يهودو څو قبيلې اوسېدلې؟

ځواب: درې قبيلې: (۱) بنو قينقاع، (۲) بنو النضير، (۳) بنو قريظة.

(۱۳۷) پوښتنه: مسجد قباء له مدینې منورې څخه څو کیلو متره فاصله کې پروت دی؟

ځواب: تقریباً پنځه (۵) کیلومتره فاصله کې پروت دی.

(۱۳۸) پوښتنه: نبي عليه السلام مدینې منورې ته په کومه ورځ داخل شو؟

ځواب: د جمعي په ورځ.

(۱۳۹) پوښتنه: په مدینه منوره کې د منافقانو رئیس څوک وو؟

ځواب: عبدالله بن أبي بن سلول.

(۱۴۰) پوښتنه: د مدینې منورې مؤمنان په څو برخو وویشل شول؟

ځواب: په دوه برخو: مهاجرین او انصار.

(۱۴۱) پوښتنه: حمزه رضي الله عنه د محمد صلی الله علیه وسلم سره د خپلولي څه رشته لرله؟

ځواب: تره او رضاعي ورور يې وو.

(۱۴۲) پوښتنه: غزوه کوم غزا ته وايي؟

ځواب: هغه غزا ته وايي، چې نبي عليه السلام پخپله پکې گډون کړی وي.

(۱۴۳) پوښتنه: په اسلام کې لومړنی ستره غزا کومه یوه ده؟

ځواب: د بدر غزا.

(۱۴۴) پوښتنه: د بدر غزا د پېښېدو سبب څه وو؟

ځواب: د ابو سفیان قافلې د نیولو غوښتنه، د بدر د غزا سبب وگرځېد.

(۱۴۵) پوښتنه: د ابو سفیان په قافله کې په څومره اوبانو مال رابار شوی وو؟

ځواب: په (۱۰۰۰) اوبانو.

(۱۴۶) پوښتنه: د ابو سفیان په قافله کې څومره نفرول؟

ځواب: څلوېښت (۴۰) نفره.

(۱۴۷) پوښتنه: د ابوسفیان په قافله کې د څو زره دینارو مال موجود وو؟

ځواب: د پنځوس زره (۵۰۰۰۰) دینارو.

(۱۴۸) پوښتنه: په بدر غزوه کې له صحابه وو سره څو اسونه ول؟

خواب: دوه اسونه: يو د زبير بن العوام سره وو او بل د مقدار بن الاسود رضي الله عنهم سره وو.

(۱۴۹) پوښتنه: د بدر په ورځ مسلمانانو سره څو اوبان ول؟

خواب: اويا (۷۰) اوبان.

(۱۵۰) پوښتنه: کوم صحابي ته په خوب کې اذان او اقامت وښودل شو؟

خواب: عبد الله بن زيد بن عبد ربه رضي الله عنه.

(۱۵۱) پوښتنه: په جنة البقيع کې لومړی کوم صحابي دفن شو؟

خواب: عثمان بن مظعون رضي الله عنه.

(۱۵۲) پوښتنه: ابو سفیان د قافلې د نجات په خاطر له چا نه معلومات واخيستل؟

خواب: مجدي بن عمرو خخه.

(۱۵۳) پوښتنه: د بدر غزا په دوران کې نبي عليه السلام د نبوي مسجد د امامت لپاره څوک مقرر کړی وو؟

خواب: عبد الله ابن ام مکتوم رضي الله عنه.

(۱۵۴) پوښتنه: د بدر غزا په دوران کې د مدينې منورې چارې نبي عليه السلام چاته وسپارلې؟

خواب: ابو لبابة بن عبد المنذر رضي الله عنه ته.

(۱۵۵) پوښتنه: د بدر په غزا کې د مهاجرينو بيرغ چا سره وو؟

خواب: علي بن ابي طالب رضي الله عنه سره.

(۱۵۶) پوښتنه: له علي بن ابي طالب رضي الله عنه سره چې کوم بيرغ وو په څه نوم يادېده؟

خواب: د العقاب په نوم يادېده.

(۱۵۷) پوښتنه: د بدر غزوه کې د انصارو بيرغ چا سره وو؟

خواب: د سعد بن معاذ رضي الله عنه سره وو، او دواړه بيرغونه تور ول.

(۱۵۸) پوښتنه: د بدر غزوه کې د لښکر په بني او چپ طرف کې نبي عليه السلام څوک مقرر کړې ول؟

خواب: په بني طرف کې زبير بن العوام رضي الله عنه او په چپ طرف کې مقدار بن عمرو رضي الله عنه.

(۱۵۹) پوښتنه: د بدر د غزا عامه مشري چا سره وه؟

خواب: نبي عليه السلام سره وه.

(۱۶۰) پوښتنه: د بدر د غزا ورځ په تاريخ کې په څه نوم يادېږي؟

خواب: يوم الفرقان.

(۱۶۱) پوښتنه: ابوسفیان چې کله محسوس کړه، چې اوس يې قافله په خطر کې ده، نو د خلکو د خبرولو لپاره يې مکې ته څوک ولېږه؟

خواب: ضمضم بن عمرو الغفاري.

(۱۶۲) پوښتنه: د بدر غزا ته ولې د بدر غزا وايي؟

خواب: بدر د مدينې څخه غرب طرف ته يوه علاقه ده او هلته دا غزا واقع شوی دی، بله دا چې بدر د يو سړي نوم دی، چې دا علاقه هم د هغه په نوم يادېږي، چې (بدر بن يخلد بن نض) نومېده او ځينې وايي، بدر د کوهي نوم دی، چې هلته واقع وو.

(۱۶۳) پوښتنه: د مکې د مشرکانو په سردارانو کې کوم یو د بدر غزا ته نه وو حاضر شوی؟

ځواب: ابو لهب.

(۱۶۴) پوښتنه: د بدر په غزوه کې د قریشو کومه یوه قبيله غزا ته حاضر نه شوه؟

ځواب: د بنو عدی قبيله.

(۱۶۵) پوښتنه: د بدر په غزا کې د ابو جهل د ډلې شمېر څو تنه وو؟

ځواب: زر (۱۰۰۰) تنه.

(۱۶۶) پوښتنه: د بدر په غزوه کې مشرکینو څو اسونه درلودل؟

ځواب: سل (۱۰۰) اسونه.

(۱۶۷) پوښتنه: د بدر په غزوه کې مشرکینو څو زعرې درلودې؟

ځواب: اووه سوه (۷۰۰).

(۱۶۸) پوښتنه: د بدر په غزوه کې مشرکینو په ورځ کې څو اوبان ذبحه کول؟

ځواب: نهه (۹) یا لس (۱۰) اوبان.

(۱۶۹) پوښتنه: د بدر غزوي لپاره د مشرکینو څو مشرانو خلک غزا ته تیارول؟

ځواب: نهه (۹) مشرانو.

(۱۷۰) پوښتنه: د سيف البحر (د بحر د غاړې) سریه د هجرت په څوم

کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په لومړي کال او د رمضان په میاشت کې.

(۱۷۱) پوښتنه: د بدر غزا ته چې قریش راوتلي ول، لاره کې کومه قبيله د ابو جهل له ډلې څخه جدا شوه؟

ځواب: بني زهره قبيله چې اخنس بن شریق یې مشر وو او ټول درې سوه (۳۰۰) کسان وه.

(۱۷۲) پوښتنه: هغه کومه قبيله وه، چې د بدر غزا کې د مشرکینو ډلې څخه جدا کېده خو ابو جهل پرېښوده؟

ځواب: بنو هاشم قبيله.

(۱۷۳) پوښتنه: د ابوسفیان د قافلې د موقعیت معلومولو لپاره نبی علیه السلام کوم ملګري ولېږل؟

ځواب: بسبس بن عمرو الجهني رضي الله عنه او عدي بن ابي الزغباء رضي الله عنه.

(۱۷۴) پوښتنه: په اسلام کې لومړنۍ سریه په کوم نوم یادېږي؟

ځواب: سيف البحر سریه.

(۱۷۵) پوښتنه: د سيف البحر سریه مشري د چا په غاړه وه؟

ځواب: د حمزه رضي الله عنه پر غاړه وه.

(۱۷۶) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د الخرار سریه چې په شلو (۲۰) کسانو مشتمله وه، د چا په مشري د الخرار علاقې ته د قریشو

قافلې د مقابلې لپاره ولېږله؟

ځواب: د سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه په مشري.

(۱۷۷) پوښتنه: غزوة الابوا او ودان غزا چې محمد صلی الله عليه

وسلم یې مشري کوله، څو صحابه کرام ورسره ملګري ول؟

خواب: اویا (۷۰) صحابه کرام ورسرمل ول.

(۱۷۸) پوښتنه: غزوة الابوا او ودان غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې ده؟

خواب: د هجرت په دویم (۲) کال.

(۱۷۹) پوښتنه: په غزوة الابوا او ودان غزا کې محمد صلی الله علیه وسلم پیغ چا ته ورکړی وو؟

خواب: حمزه بن عبدالمطلب رضي الله عنه ته.

(۱۸۰) پوښتنه: په غزوه بواط کې چې محمد صلی الله علیه وسلم یې مشري کوله، څو صحابه کرام ورسره ملگري ول؟

خواب: دوه سوه (۲۰۰) کسان.

(۱۸۱) پوښتنه: کله چې محمد صلی الله علیه وسلم غزوة بواط ته، ته، په نبوي مسجد باندي یې څوک مقرر کړ؟

خواب: سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه.

(۱۸۲) پوښتنه: بواط علاقه د مدينې منورې نه څو ميله لرې ده؟
خواب: پنځه پنځوس (۵۵) ميله.

(۱۸۳) پوښتنه: غزوة سفوان کې چې محمد صلی الله علیه وسلم یې مشري کوله، څو صحابه کرام ورسره ملگري ول؟

خواب: اویا (۷۰) صحابه کرام ورسره ول.

(۱۸۴) پوښتنه: په غزوة سفوان کې محمد صلی الله علیه وسلم د غزا پیغ چا ته ورکړی وو؟

خواب: علي بن طالب رضي الله عنه ته.

(۱۸۵) پوښتنه: هغه کومه یوه سريه ده، چې په قران کریم کې یې ذکر شوی، چې مشري یې عبدالله بن جحش رضي الله عنه کوله؟
خواب: سريه بطن نخله.

(۱۸۶) پوښتنه: روژه د هجرت په څوم کال فرض شوې ده؟

خواب: د هجرت په دویم (۲) کال.

(۱۸۷) پوښتنه: د قبلي بدلېدل د بيت المقدس څخه بيت الله ته د هجرت په څوم کال واقع شول؟

خواب: د هجرت په دویم (۲) کال.

(۱۸۸) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم څو میاشتي بیت المقدس ته لمونځ کاوه؟

جواب: اوولس (۱۷) یا اتلس (۱۸) میاشتي.

(۱۸۹) پوښتنه: جهاد د هجرت په څوم کال فرض شو؟

خواب: د هجرت په دویم (۲) کال.

(۱۹۰) پوښتنه: دبدر غزوه د هجرت په څوم کال واقع شوه؟
خواب: د هجرت په دویم (۲) کال.

(۱۹۱) پوښتنه: د بدرغزا په اړه کوم سورت نازل شوی دی؟
خواب: سورت انفال.

(۱۹۲) پوښتنه: د بدر غزوه په کومه میاشت کې واقع شوې؟
خواب: د رمضان میاشت کې.

(۱۹۳) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د بدر په غزا کې د عمومي لښکر پیغ چا ته ورکړی وو؟

(۲۰۰) پوښتنه: په بدر غزا کې د ابو جهل له ډلې څخه لومړی څوک مړ شو او د چا له خوا ووژل شو؟
 ځواب: اسود بن عبد الاسد المخزومي وو چې د حمزه رضي الله عنه لخوا ووژل شو.

(۲۰۱) پوښتنه: په بدر غزوه کې د عْتَبَه، شَيْبَه او وليد مقابلي لپاره محمد صلی الله عليه وسلم څوک میدان ته ولېږل؟
 ځواب: علي، حمزه او عبيده بن الحارث رضي الله عنهم.

(۲۰۲) پوښتنه: په بدر غزوه کې چې کله د ملايکو په بڼه اسماني مرسته راغله، نبي کریم صلی الله عليه وسلم د ملايکو د راتلو لومړی زيری چاته ورکړ؟
 ځواب: ابوبکر الصديق رضي الله عنه ته.

(۲۰۳) پوښتنه: د بدر غزوه کې ابليس د چا په شکل راغلی وو؟
 ځواب: د سراقه بن مالک په شکل.

(۲۰۴) پوښتنه: په بدر غزوه کې په ابو جهل باندې قاتلانه حمله چا وکړه؟

ځواب: معاذ بن عمرو بن الجموح رضي الله عنه او معوذ ابن عفرأ.

(۲۰۵) پوښتنه: د بدر په غزا کې د ابو جهل نه سر چا غوڅ کړ؟
 ځواب: عبدالله بن مسعود رضي الله عنه.

(۲۰۶) پوښتنه: نبي کریم صلی الله عليه وسلم د بدر په ورځ، صحابه کرام د کومو خلکو د وژلو نه منع کړي ول؟

ځواب: عباس بن عبدالمطلب، ابو البختري بن هشام او هر هغه څوک چې «هاشمي» وو.

ځواب: مصعب بن عمير رضي الله عنه ته.

(۱۹۴) پوښتنه: د بدر غزا د رمضان په څومه نېټه واقع شوې وه؟
 ځواب: د رمضان په اولسمه (۱۷) نېټه.

(۱۹۵) پوښتنه: ابو سلمه رضي الله عنه د محمد صلی الله عليه وسلم سره د خپلوی څه رشته لرله؟
 ځواب: رضاعي ورور او د عمه زوی يې وو.

(۱۹۶) پوښتنه: د بدر غزا نه مخکې نبي کریم صلی الله عليه وسلم د استخباراتي معلوماتو په خاطر کوم ملگري واستول، چې د ابو جهل د ډلې حال معلوم کړي؟

ځواب: علي بن ابي طالب، زبير بن عوام او سعد بن ابي وقاص رضي الله عنهم.

(۱۹۷) پوښتنه: نبي عليه السلام د کوم صحابي په مشوره د بدر په منطقه کې میدان پرېښود او د ابو څنگ ته لاړ؟
 ځواب: د حباب بن منذر رضي الله عنه په مشوره.

(۱۹۸) پوښتنه: نبي عليه السلام ته د بدر په ورځ کوم صحابي وويل: «ای د الله تعالی رسوله! مونږ به ستا لپاره يو(عريش) څپره جوړه کړو او ته د هغې لاندې کېنه»؟

ځواب: سعد بن معاذ رضي الله عنه.

(۱۹۹) پوښتنه: په بدر غزا کې د مؤمنانو ځواک معلومولو لپاره ابو جهل څوک استولی وو؟

ځواب: عمير بن وهب الجمحي.

(۲۰۷) پوښتنه: په بدر غزا کې أمیه بن خلف چې د ابوجهل له ډلې څخه وو، د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: د بلال بن رباح، عمار بن یاسر رضي الله عنهما او نورو انصارو مجاهدينو له خوا ووژل شو.

(۲۰۸) پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې د هغه توره د بدر په غزا کې ماته شوه، نبي عليه السلام ورته يوه لخته ورکړه او له هغې نه توره جوړه شوه؟

ځواب: عکاشه بن محصن الاسدي رضي الله عنه.

(۲۰۹) پوښتنه: په بدر غزا کې عاص بن هشام د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: د عمر بن خطاب رضي الله عنه لخوا.

(۲۱۰) پوښتنه: په بدر غزا کې عمر بن خطاب رضي الله عنه کوم يو خپل وواژه؟

ځواب: خپل ماما، عاص بن هشام.

(۲۱۱) پوښتنه: د بدر په غزا کې څو صحابه کرام شهيدان شوي ول؟

ځواب: څوارلس (۱۴) صحابه کرام.

(۲۱۲) پوښتنه: په بدر غزا کې د انصارو څخه څو صحابه کرام شهيدان شوي ول؟

ځواب: اته (۸) تنه.

(۲۱۳) پوښتنه: په بدر غزا کې د مهاجرينو څخه څو صحابه کرام شهيدان شوي ول؟

ځواب: شپږو (۶) تنه.

(۲۱۴) پوښتنه: په بدر غزا کې د ابو جهل له پلويانو څخه څو نفره وژل شوي ول؟

ځواب: اويا (۷۰) کسان.

۲۱۵. پوښتنه: په بدر غزا کې د ابو جهل له پلويانو څخه څو نفره اسيران يا بنديان شوي ول؟

ځواب: اويا (۷۰) کسان.

(۲۱۶). پوښتنه: په بدر غزا کې نبي عليه السلام د مشرکانو د څو مشرانو مړي کوهي ته واچول؟

ځواب: د څلرويشته (۲۴) مشرانو.

۲۱۷. پوښتنه: د بدر په غزا کې د ابوجهل د پلويانو د ماتې خبر لومړی چا مکې مکرمې ته ورساوه؟

ځواب: حسان بن عبدالله الخزاعي.

(۲۱۸). پوښتنه: د ابو جهل په پلويانو کې هغه کوم کس وو، چې د بدر په غزا کې يې درې زامن ووژل شول؟

ځواب: الاسود بن المطلب.

(۲۱۹). پوښتنه: کله چې مؤمنان د بدر په غزا کې کامياب او غازيان شول، مدينې منورې ته د دې فتحې زيری چا ورساوه؟

ځواب: عبدالله بن رواحه او زيد بن حارثه رضي الله عنهما.

۲۲۰. پوښتنه: د بدر د غزا پسې پيوسته د نبي عليه السلام کومه لور وفات شوه؟

ځواب: رقيه رضي الله عنها.

۲۲۱. پوښتنه: رقیه رضي الله عنها د چا په نکاح کې وه؟

ځواب: د عثمان بن عفان رضي الله عنه.

۲۲۲. پوښتنه: د بدر غزا نه وروسته نبي عليه السلام خو ورځې د بدر په میدان کې پاتې شو؟

ځواب: درې (۳) ورځې.

۲۲۳. پوښتنه: د بدر په غزا کې هر یو صحابي ته څو اوبان په غنیمت کې ورسېدل؟

ځواب: هر یو صحابي ته دوه-دوه (۲) اوبان.

۲۲۴. پوښتنه: نضر بن حارث چې د مشرکانو د مشرانو څخه وو او د بدر په اسیرانو کې راغلی وو، نبي عليه السلام ورسره څه وکړل؟

ځواب: په صفرا علاقه کې محمد صلی الله علیه وسلم، علي رضي الله عنه ته امر وکړ، چې سر ترې قلم کړه! علي رضي الله عنه هم له امر سره سم نضر بن حارث ته سر وواځه.

۲۲۵. پوښتنه: عقبه بن ابی معیط چې دا هم یو لوی مجرم وو او په مکه کې یې د نبي عليه السلام په ملا لری اچولی وو، دی هم په بدر غزا کې اسیر شوی وو، ده سره محمد صلی الله علیه وسلم څه وکړل؟

ځواب: په صفرا علاقه کې محمد صلی الله علیه وسلم عاصم بن ثابت الانصاري رضي الله عنه یا علي رضي الله عنه ته امر وکړ، چې سر ترې قلم کړه! دې دواړو کې یو ترې سر وواځه.

۲۲۶. پوښتنه: د بدر بندیانو په باره کې د ابوبکر صديق رضي الله عنه نظر او رایه څه وه؟

ځواب: ویې ویل چې: دا بندیان زمونږ قومیان او خپلوان دي، فدیې به ترې واخلو.

۲۲۷. پوښتنه: د بدر اسیرانو په باره کې د عمر رضي الله عنه نظر او رایه څه وه؟

ځواب: هر صحابي ته خپل خپلوان ورکړئ، چې څت ترې ووهي.

۲۲۸. پوښتنه: د بدر غزا په مسکینانو بندیانو باندې کوم شرط د ازادېدلو لپاره کېښودل شوی وو؟

ځواب: هر یو تن به د مدینې لسو ماشومانو ته لیک ورزده کوي.

۲۲۹. پوښتنه: د بدر په غنیمتونو باندې محمد صلی الله علیه وسلم کوم صحابي مقرر کړی وو، چې په صحابه وو یې تقسیم کړي؟

ځواب: عبد الله بن کعب بن عمرو الانصاري الخزرجي رضي الله عنه.

۲۳۰. پوښتنه: په بدر غزا کې څو کسان بغیر له فدیې پرېښودل شول؟

ځواب: څلور کسان.

۲۳۱. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د بدر غزا له اسیرانو څخه ابو العاص بن الربیع په کوم شرط پرېښوده؟

ځواب: په دې شرط چې زینب رضي الله عنها به مدینې ته راپرېږدي.

۲۳۲. پوښتنه: د بدر په بندیانو کې د ابو سفیان زوی د کوم یو صحابي په بدل کې ازاد شو، چې هغه صحابي د ابو سفیان لخوا په

مکه کې د عمرې د ادا کولو په دوران کې نیول شوی وو؟

ځواب: د سعد بن نعمان رضي الله عنه په بدل کې ازاد شوی وو.

۲۳۳. پوښتنه: د بدر غزا او د احد غزا ترمنځ څومره موده تیره شوې وه؟

وه؟

ځواب: دیارلس (۱۳) میاشتی.

۲۳۴. پوښتنه: په بنو سلیم غزا کې چې محمد صلی الله علیه وسلم یې مشري کوله خو صحابه کرام ورسره ملګري ول؟
ځواب: دوه سوه (۲۰۰) کسان.

۲۳۵. پوښتنه: د بدر غزا نه وروسته بله کومه یوه وړه غزا منع ته راغلې وه؟

ځواب: د بنو سلیم غزا.

۲۳۶. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم چې کله بنو سلیم غزا ته روانېده، په مدینه باندې یې څوک نایب مقرر کړ؟
ځواب: عبدالله بن ام مکتوم رضي الله عنه.

۲۳۷. پوښتنه: د بنو سلیم غزا په کومه علاقه کې واقع شوې وه؟
ځواب: په کدر علاقه کې.

۲۳۸. پوښتنه: په بنو سلیم غزا کې له محمد صلی الله علیه وسلم سره څومره اسونه ول؟

ځواب: دوه سوه (۲۰۰) اسونه.

۲۳۹. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم په بنو سلیم غزا کې څومره اوبان په غنیمت کې ونيول؟

ځواب: پنځه سوه (۵۰۰) اوبان.

۲۴۰. پوښتنه: په بنو سلیم غزا کې هر یو صحابي ته څو څو اوبان په غنیمت کې رسېدلې ول؟

ځواب: دوه، دوه (۲) اوبان.

۲۴۱. پوښتنه: د أحد غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په درېیم (۳) کال.

۲۴۲. پوښتنه: د أحد غزا کې د مشرکینو د ډلې مشري کومو کسانو کوله؟

ځواب: ابوسفیان بن حرب، عکرمه بن ابی جهل، صفوان بن أمیه او عبدالله بن ابی ربیع.

۲۴۳. پوښتنه: په أحد غزا کې د مشرکینو سره څو زره اوبان ول؟

ځواب: درې زره (۳۰۰۰) اوبان.

۲۴۴. پوښتنه: په أحد غزا کې د مشرکینو شمېر څومره وو؟

ځواب: درې زره (۳۰۰۰) نفره.

۲۴۵. پوښتنه: په أحد غزا کې مشرکینو څومره اسونه درلودل؟

ځواب: دوه سوه (۲۰۰) اسونه.

۲۴۶. پوښتنه: په أحد غزا کې مشرکینو څومره زغري درلودلې؟

ځواب: اووه سوه (۷۰۰) زغري.

۲۴۷. پوښتنه: په أحد غزا کې د مشرکینو عمومي مشري چا کوله؟

ځواب: ابوسفیان بن حرب.

۲۴۸. پوښتنه: د أحد د غزا سبب څه وو؟

ځواب: د بدر د غزغچ اخیستل.

۲۴۹. پوښتنه: د مکې مشرکینو د أحد د غزا لپاره لومړی کوم کار

کړی وو؟

ځواب: لومړی يې د ابوسفیان د قافلې مال چې د دې غزا د پېښېدو ستر او اصل سبب وو، چې تقريباً زر (۱۰۰۰) بار داره اوبنان ول، ټول يې مصرف کړي.

٢٥٠. پوښتنه: أحد غزا ته ولې د أحد غزا وايي؟

ځواب: دغه غزا د أحد د غره په لمن کې واقع شوې وه، ځکه ورته د أحد غزا وايي.

٢٥١. پوښتنه: نبي کریم صلی الله عليه وسلم ته د أحد د غزا په اړه د مشرکینو د چمتووالي خبر چا ورکړی وو؟

ځواب: عباس رضي الله عنه، چې پټ مسلمان وو، په مکه کې اوسېده، يو کس ته يې خط ورکړ، چې ټول تفصيلات يې پکې وليکل؛ په درې ورځو کې نبي عليه السلام ته خط ورسېد او په دغه وخت کې نبي عليه السلام په مسجد قباء کې وو.

٢٥٢. پوښتنه: د عباس رضي الله عنه لخوا رالېږلی خط محمد صلی الله عليه وسلم ته چا ولوست؟

ځواب: ابي بن کعب رضي الله عنه نه.

٢٥٣. پوښتنه: کله چې د أحد غزوې ته د مشرکینو د تيارۍ څخه محمد صلی الله عليه وسلم خبر شو، نو په دغه سختو شرايطو کې د نبي عليه السلام د کور څوکيداري چا کوله؟

ځواب: سعد بن معاذ رضي الله عنه، سعد بن عباده رضي الله عنه او أسيد بن حضير رضي الله عنه.

٢٥٤. پوښتنه: مشرکان چې کله أحد غزا ته په لاره ول، چې د (ابوا) علاقې ته ورسېدل، د نبي کریم صلی الله عليه وسلم د مور د قبر د سپکاوي اراده چا وکړه؟

ځواب: هند بنت عتبه چې د ابو سفیان بنحه وه.

٢٥٥. پوښتنه: د أحد په غزا کې نبي عليه السلام د مهاجرينو پيرغ چا ته ورکړی وو؟

ځواب: مصعب بن عمير العبدري رضي الله عنه ته.

٢٥٦. پوښتنه: کله چې د أحد غزا نه مخکې محمد صلی الله عليه وسلم دفاعي مجلس داير کړ، عبدالله بن ابي ابن سلول څه رايه ورکړه؟

ځواب: ويل يې، چې مونږ به په مدينه کې پاتې شو، بهر د مدينې نه نه ووځو، د ابو سفیان ډله به تنگه شي او بېرته به مکې ته لاړه شي.

٢٥٧. پوښتنه: په أحد غزا کې د مؤمنانو مجاهدينو شمېر څومره وو؟

ځواب: اوه سوه (٧٠٠) تنه.

٢٥٨. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم په أحد غزا کې د انصارو د اوس قبيلې پيرغ چا ته ورکړی وو؟

ځواب: أسيد بن حضير رضي الله عنه ته.

٢٥٩. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم په أحد غزا کې د خزرج قبيلې پيرغ چا ته ورکړی وو؟

ځواب: حباب بن المُنذر رضي الله عنه ته.

۲۶۰. پوښتنه: په اُحد په غزا کې د محمد صلی الله عليه وسلم له زر (۱۰۰۰) ملگرو څخه عبدالله بن ابي ابن سلول څومره کسان د غزا څخه ستانه کړل؟

ځواب: درې سوه (۳۰۰) کسان.

۲۶۱. پوښتنه: هغه کوم صحابه کرام دي، چې محمد صلی الله عليه وسلم ورته د کم عمرۍ له امله په اُحد غزا کې د گډون اجازه ور نه کړه؟

ځواب: عبدالله بن عمر رضي الله عنه، اسامه بن زيد رضي الله عنه، اسيد بن حضير رضي الله عنه، زيد بن ثابت رضي الله عنه، زيد بن ارقم رضي الله عنه، عرابه بن اوس رضي الله عنه، عمرو بن حزم رضي الله عنه، ابو سعيد الخدري رضي الله عنه، زيد بن حارثه الانصاري رضي الله عنه او سعد بن حبه رضي الله عنه.

۲۶۲. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د مشرکانو په ډله کې کوم مشران ول، چې غزا لپاره يې کشران هڅول؟

ځواب: ابوسفیان بن حرب، عکرمه بن ابي جهل، صفوان بن أمیه او عبدالله بن ابي رييعه.

۲۶۳. پوښتنه: د اُحد د غزا په شپه نبي عليه السلام څو نفره د څوکيدارۍ لپاره مقرر کړل او مشري يې ورته څوک وټاکه؟

ځواب: (۵۰) نفره د څوکيدارۍ لپاره مقرر شوي ول، او مشري يې محمد بن مسلمه رضي الله عنه وو.

۲۶۴. پوښتنه: د اُحد په غزا کې عبدالله بن ابي ابن سلول، له څومره ملگرو سره د صحابه کرامو د جماعت نه جدا شوی وو؟

ځواب: له درې سوه (۳۰۰) ملگرو سره.

۲۶۵. پوښتنه: د اُحد په غزا کې دوه نورو ډلو اراده کړې وه، چې د اُحد د غزا نه وگرځي؛ هغه کوم خلک ول؟

ځواب: د اوس له قبيلې څخه بنو حارثه او د خزرج له قبيلې څخه بنو سلمه.

۲۶۶. پوښتنه: د اُحد په غزا کې منافقين چا ډېر وهڅول، چې راشي په جهاد کې برخه واخلي او که هېڅ نه کوي، نو د مدينې دفاع خو دي وکړي؟

ځواب: د جابر رضي الله عنه پلار عبدالله بن حرام رضي الله عنه.

۲۶۷. پوښتنه: د اُحد غزا ته چې کله مؤمنان روان شول، نو د کوم منافق په کرونده، يعنې زراعتي ځمکې باندې ورغلي ول؟

ځواب: مريع بن قبيظي.

۲۶۸. پوښتنه: د اُحد په غزا کې نبي عليه السلام په جيل رماة باندې څو کسه غشي وپلټونکي مقرر کړل او مشري يې څوک وو؟

ځواب: پنځوس (۵۰) نفره او مشري يې عبدالله بن جبير الانصاري رضي الله عنه وو.

۲۶۹. پوښتنه: په اُحد غزا کې نبي عليه السلام د لښکر په بني طرف کې څوک مقرر کړ؟

ځواب: منذر بن عمرو رضي الله عنه.

٢٧٠. پوښتنه: د اُحد په غزا کې نبي عليه السلام د لښکر په چپ طرف کې څوک مقرر کړی وو؟

ځواب: زبير بن العوام رضي الله عنه چې مقداد بن الاسود رضي الله عنه ورسره ملگری وو.

٢٧١. پوښتنه: د اُحد غزا په کومه مياشت او په کومه ورځ پېښه شوې وه؟

ځواب: د شوال د مياشتې اوومه نېټه او د شنبې ورځ وه.

٢٧٢. پوښتنه: نبي عليه السلام د اُحد په غزا کې خپله توره چاته ورکړې وه؟

ځواب: ابو دُجانه سماک بن خَرشه رضي الله عنه ته.

٢٧٣. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د مؤمنانو د بې اتفاقي لپاره د مشرکانو له طرف نه څوک لېږل شوی وو؟

ځواب: ابو عامر (الفاسق) چې خپل نوم يې عبد عمرو بن صيفي وو.

٢٧٤. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د مشرکانو په ډله کې د پنځلسو ښځو مشري چا کوله؟

ځواب: هند بنت عتبة چې د ابو سفیان ښځه وه.

٢٧٥. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د مشرکانو په ډله کې لومړی کس چې د زبير بن العوام رضي الله عنه له خوا وژل شوی وو، څوک وو؟

ځواب: لومړی په مشرکانو کې (طلحه بن ابي طلحه العبدري) ووژل شو، چې له ده سره بيرغ په لاس کې وو.

٢٧٦. پوښتنه: طلحه بن ابي طلحه په مسلمانانو کې په څه نوم يادیده؟

ځواب: کَبشُ الكَتِيْبَة (د پوځ پسه) په نوم يادېده.

٢٧٧. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د طلحه بن ابي طلحه د وژل کېدو نه وروسته د کافرانو بيرغ چا پورته کړی وو؟

ځواب: بيرغ د هغه ورور ابو شيبه عثمان بن ابي طلحه پورته کړ.

٢٧٨. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د کافرانو بيرغ نيونکی شيبه عثمان بن ابي طلحه د چا لخوا ووژل شو؟

ځواب: د حمزه رضي الله عنه له خوا ووژل شو، په توره يې داسي خطرناک گوزار ورکړ، چې يو لاس يې له ولي سره تر نامه پورې جدا شو.

٢٧٩. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د درېيم ځل لپاره د کافرانو بيرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: ابو سعد بن ابي طلحه پورته کړ، چې (سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه) پرې د غشي گوزار وکړ، چې په مری کې يې وويشت او قتل يې کړ.

٢٨٠. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د څلورم ځل لپاره د کافرانو بيرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: مُسافع بن طلحه بن ابي طلحه پورته کړ، عاصم بن ثابت رضي الله عنه پرې د غشي گوزار وکړ او قتل يې کړ.

٢٨١. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د پنځم ځل لپاره د کافرانو بيرغ چا پورته کړ او د چا لخوا ووژل شو؟

ځواب: کلاب بن طلحه بن ابي طلحه پورته کړ او زبير بن العوام رضي الله عنه پرې يرغل وکړ او قتل يې کړ.

٢٨٢. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د شپږم ځل لپاره د کافرانو بيرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: الجلاس بن طلحه بن ابي طلحه پورته کړ، طلحه بن عبيدالله رضي الله عنه پرې د نېزې گوزار وکړ او قتل يې کړ، دويم قول دا دی، چې عاصم بن ثابت پرې د غشي گوزار وکړ او قتل يې کړ (او دا شپږم نفر وو، چې له يوې کورنۍ څخه وژل کېږي).

٢٨٣. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د اووم ځل لپاره د کافرانو بيرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: ارطاة بن شَرَحْبِيل پورته کړ، چې د علي رضي الله عنه له خوا قتل شو، دويم قول دا دی، چې حمزه رضي الله عنه له خوا ووژل شو.

٢٨٤. پوښتنه: د اُحد په غزا کې اتم ځل لپاره د کافرانو بيرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: شَرِيح بن قارظ پورته کړ، د (قزمان) له خوا ووژل شو، چې دا په اصل کې منافق وو، خو د قوميت په بنا غزا ته راغلی وو.

٢٨٥. پوښتنه: د اُحد په غزا کې نهم ځل لپاره د کافرانو بيرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: ابو زيد عمرو بن عبدمناف العبدي پورته کړ، چې دا هم د قزمان منافق له خوا ووژل شو.

٢٨٦. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د لسم ځل لپاره د کافرانو بيرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: شَرَحْبِيل بن هاشم العبدي پورته کړ او دا هم د قزمان منافق له خوا ووژل شو.

يادونه: دا لس نفره د بني عبد الدار له کورنۍ څخه ووژل شول او هېڅوک په دې کورنۍ کې نور نه وو چې بيرغ پورته کړي.

٢٨٧. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د يوولسم ځل لپاره د کافرانو بيرغ چا پورته کړ؟

ځواب: د همدې (بنو عبدالدار) کورنۍ يو حبشي غلام وو، چې (صواب) نومیده، هغه بيرغ پورته کړ او بڼه په زوروتوب سره يې غزا پيل کړ، تر دې چې دواړه لاسونه ورنه غوڅ شول او قتل شو.

د دې غلام له مرگ نه وروسته د مشرکانو بيرغ په ځمکه پروت و.

٢٨٨. پوښتنه: د اُحد په غزا کې حمزه رضي الله عنه د چا له خوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د وحشي بن حرب له خوا چې دا د (جبير بن مطعم) غلام وو.

٢٨٩. پوښتنه: ايا وحشي بن حرب بيا په اسلام کې داخل شو؟

ځواب: د طائف له غزا نه وروسته په اسلام کې داخل شو او وحشي بن حرب بيا په همدې اسلحه (مُسَيْلِمَةُ الْكُذَّاب) هم قتل کړ او د يرموک په غزا کې هم حاضر شوی وو.

٢٩٠. پوښتنه: حنظله رضي الله عنه چې غَسِيلُ الْمَلَائِكَة ورته ويل کېږي، په اُحد غزا کې د چا له خوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د (شَدَّاد بن اوس) له خوا په شهادت ورسېد.

٢٩١. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د مشرکانو په ځمکه پرپوتی بيرغ، چا پورته کړ؟

ځواب: کله چې د جَبَلُ رُمَاة څخه څلورېښت صحابه راښکته شول او لس پاتې شول، نو په دغه وخت کې خالد بن وليد د جَبَلُ رُمَاة په

خلکو حمله وکړه، هغه لس نفره يې شهيدان کړل او په مؤمنانو يې د شا له اړخ څخه حمله پيل کړه، ټول مشرکان بيا راوگرځېدل او د مشرکانو بيرغ يوې بسڅې پورته کړ، چې (عَمْرَةَ بِنْتِ عَلْقَمَةَ الْحَارِثِيَّةِ) نومېده.

٢٩٢. پوښتنه: هغه د کوم صحابي پلار وو، چې د احد په غزا کې د صحابه کرامو څخه په ناخبرۍ کې ووژل شو؟

ځواب: د حذيفة بن يمان رضي الله عنه پلار وو (يمان).

٢٩٣. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې ويل يې «زه د احد د غره له خوا څخه د جنت بوی احساسوم»؟
ځواب: انس بن نضر رضي الله عنه.

٢٩٤. پوښتنه: د احد د غزا په هغه سختو شرايطو کې د نبي کریم صلی الله عليه وسلم په څنگ کې فقط دوه صحابه موجود ول، هغه څوک ول؟

ځواب: طلحه بن عبيدالله رضي الله عنه او سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه.

٢٩٥. پوښتنه: د احد په ميدان کې په نبي عليه السلام د ډبرې گوزار چا وکړ؟

ځواب: عتبة بن ابی وقاص (چې د سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه ورور وو، کافر وو).

٢٩٦. پوښتنه: د احد په غزا کې د نبي کریم صلی الله عليه وسلم څو غاښونه شهيدان شوي ول؟

ځواب: څلور غاښونه چې رباعي غاښونه ورته کېږي، شهيدان شوي ول.

٢٩٧. پوښتنه: د احد په غزا کې د نبي کریم صلی الله عليه وسلم کومه شونډه زخمي شوې وه؟

ځواب: لاندینۍ شونډه يې زخمي شوې وه.

٢٩٨. پوښتنه: د احد په ميدان کې په نبي عليه السلام د تورې گوزار چا وکړ، چې نبي کریم صلی الله عليه وسلم يې شاته په ولو کې وواهه او تر يوې مياشتې پورې يې نبي کریم صلی الله عليه وسلم درد احساساوه؟

ځواب: (عبدالله بن قميته) پرې گوزار وکړ، دويم گوزار هم دې کافر په نبي کریم صلی الله عليه وسلم وکړ، چې نبي کریم صلی الله عليه وسلم بيا خپرې ورته وکړې.

٢٩٩. پوښتنه: د احد د غزا په ورځ نبي کریم صلی الله عليه وسلم چاته وويل «ويشتل کوه! زما مور او پلار دې له تانه قريان شي»؟
ځواب: سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه ته.

٣٠٠. پوښتنه: د احد په غزا کې کومې بسڅې د نبي کریم صلی الله عليه وسلم څخه سخته دفاع وکړه؟
ځواب: ام عمارة (نسيبة بنت كعب).

٣٠١. پوښتنه: نبي کریم صلی الله عليه وسلم د احد په ورځ د سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه نه علاوه بل چاته وويل، چې زما مور او پلار دې له تانه قريان شي؟
ځواب: طلحه بن عبيدالله رضي الله عنه ته.

۳۰۲. پوښتنه: د کوم صحابي سترگه د اُحد په غزا کې پوره ختمه شوې وه، چې بيا نبي کریم صلی الله عليه وسلم ورته پورته د سترگې گاتې په خپل ځای کېښود او سترگه يې جوړه شوه؟
 ځواب: د قتادة بن النعمان رضي الله عنه.

۳۰۳. پوښتنه: مصعب بن عمير رضي الله عنه د چا له خوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د عبدالله بن قمنه لخوا.

۳۰۴. پوښتنه: د نبي کریم صلی الله عليه وسلم له خوا په اُحد غزا کې څوک ووژل شو؟

ځواب: ابی بن خلف چې نبي کریم صلی الله عليه وسلم د حارث بن الصمة رضي الله عنه نه نيزه واخيستله او ابی بن خلف يې په مری کې وواهه، چې مکې ته په لاره (سرف) نومي ځای کې مړ شو.

۳۰۵. پوښتنه: کومې مؤمنې ښځې اُحد ته راغلې وې، چې بيا يې زخميانو ته اوبه ورکولې او د هغوی خدمت يې کاوه؟

ځواب: عايشه، أم سليم، أم سَلِيْط او أم اَيْمَن رضي الله عنهن.

۳۰۶. پوښتنه: له صحابه کرامو سره کوم منافق د اُحد غزا ته تللی وو، چې هغه يواځې اته (۸) کافران وژلي ول؟

ځواب: قزمان.

۳۰۷. پوښتنه: د اُحد په غزا کې هغه کومه مؤمنه ښځه وه، چې د مشرک لخوا په غشي باندې وويشتل شوه؟

ځواب: أم اَيْمَن رضي الله عنها وه.

۳۰۸. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د محمد صلی الله عليه وسلم د مرگ خبر چا خپور کړ؟

ځواب: عبدالله بن قمنه او ابليس.

۳۰۹. پوښتنه: کوم يهودي د اُحد په غزا کې د مسلمانانو په طرف کې ووژل شو؟

ځواب: (مُخَيَّرِق) چې محمد صلی الله عليه وسلم دده په هکله وويل، چې مُخَيَّرِق په يهودو کې غوره سړی وو.

۳۱۰. پوښتنه: د حمزه رضي الله عنه سره په يو قبر کې، کوم يو صحابي دفن شو؟

ځواب: عبدالله بن جحش رضي الله عنه.

۳۱۱. پوښتنه: د اُحد په غزا کې څومره صحابه کرام شهيدان شوي ول؟

ځواب: اويا (۷۰) صحابه کرام.

۳۱۲. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د مشرکانو په ډله کې څو کسان وژل شوي ول؟

ځواب: په دې کې دوه قوله دي؛ د يو قول له مخې دوه ويشت (۲۲) نفره او د دويم قول له مخې اوه دېرش (۳۷)، خو راجح قول دويم دی.

۳۱۳. پوښتنه: د اُحد په غزا کې وحشي بن حرب چې د جُبَيْر بن مُطْعَم غلام وو؛ حمزه رضي الله عنه د څه شي په بدل کې شهيد کړ؟

ځواب: د خپل ځان د ازادولو په بدل کې.

۳۱۴. پوښتنه: د اُحد په غزا کې کومې مؤمنې بسځې په خپله توره باندې د مشرکينو شاهسوار وواژه؟
ځواب: اُم عماره رضي الله عنها.

۳۱۵. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې له مسلمانېدو وروسته سمدلاسه په شهادت ورسېد، او له دې وړاندې يې د اسلام يو عمل هم نه وو ترسره کړی، او نبی کریم صلی الله عليه وسلم ورته د جنتي خطاب وکړ؟

ځواب: اُصيرم عمرو بن ثابت رضي الله عنه.

۳۱۶. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د اُحد له غزا نه تر فارغېدو وروسته د شوال د مياشتې په خومه نېټه مدينې ته ستون شو؟
ځواب: د شوال په اوومه (۷) نېټه.

۳۱۷. پوښتنه: د اُحد په غزا کې له مهاجرينو څخه څو کسان شهيدان شوي ول؟
ځواب: څلور (۴) کسان.

۳۱۸. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د انصارو څخه څو کسان شهيدان شوي ول؟
ځواب: پنځه شپېته يا شپږ شپېته (۶۵ يا ۶۶) کسان.

۳۱۹. پوښتنه: د حمرا الاسد غزا کې محمد صلی الله عليه وسلم سره څومره صحابه کرام غزا ته تيار شوي ول؟
ځواب: درې سوه شپېته (۳۶۰) کسان.

۳۲۰. پوښتنه: په حمرا الاسد غزا کې چې غزا پکې ونشو، محمد صلی الله عليه وسلم څو ورځې په حمرا الاسد علاقه کې پاتې شو؟
ځواب: درې (۳) ورځې.

۳۲۱. پوښتنه: حمرا الاسد علاقه د مدينې نه څو ميله فاصله کې پرته ده؟
ځواب: اته (۸) ميله.

۳۳۲. پوښتنه: د ابوسلمه بن عبدالاسد المخزومي سره، په څو کسانو مشتمله وه، چې محمد صلی الله عليه وسلم د بنو اسد د قبيلې حملې لپاره لېرې وه؟
ځواب: په يو سل او پنځوس (۱۵۰) کسانو مشتمله وه.

۳۲۳. پوښتنه: د هجرت په څلورم کال او د محرم په پنځمه نېټه محمد صلی الله عليه وسلم کوم صحابي د هذيل قبيلې مشر خالد بن سفیان الهذلي وژلو پسې ولېږه، او څو ورځې وروسته يې د هغه سر راوړ؟

ځواب: عبدالله بن انس رضي الله عنه، او اتلس (۱۸) ورځې وروسته يې مدينې ته سر راوړ.

۳۲۴. پوښتنه: په غزوه بنو نضير کې د محمد صلی الله عليه وسلم له لوري د بنو نضير قوم په قلاگانو کې څو ورځې کلابند ول؟
ځواب: يو روايت کې شپږ (۶) او بل کې پنځلس (۱۵) ورځې.

۳۲۵. پوښتنه: د بنو نضير غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟
ځواب: د هجرت په څلورم (۴) کال.

۳۲۶. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم چې کله بنو نضیر له مدینې نه وشړل، څومره اسلحې ترې پاتې شوې وې؟
 ځواب: پنځوس (۵۰) زغرې، درې سوه څلوېښت (۳۴۰) تورې او پنځوس (۵۰) د اوسپنې خولۍ.

۳۲۷. پوښتنه: د نجد غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟
 ځواب: د هجرت په څلورم (۴) کال د ربیع الثاني په میاشت کې.
 ۳۲۸. پوښتنه: د بدر دویمې یا وړې غزا لپاره د هجرت په څوم کال محمد صلی الله عليه وسلم له ملګرو سره بدر علاقې ته د ابوسفیان له قافلې سره د غزا کولو لپاره تللی وو؟
 ځواب: د هجرت په څلورم (۴) کال.

۳۲۹. پوښتنه: د بدر دویمې غزا سبب څه وو؟
 جواب: سبب یې په احد غزا کې د دواړو ډلو وعده پوره کول وو، چې ویلي ول، راروان کال به بیا هم په بدر کې غزا پېږي.
 ۳۳۰. پوښتنه: د بدر په دویمه غزا کې محمد صلی الله عليه وسلم سره څومره صحابه کرام ملګري ول، چې بدر علاقې ته د غزا لپاره روانېده؟
 ځواب: یو زراو پنځه سوه (۱۵۰۰) کسان.

۳۳۱. پوښتنه: د هجرت په څوم کال باندي محمد صلی الله عليه وسلم د دُمَةُ الْجَنْدَلْ غزا ته د زر (۱۰۰۰) صحابه کرامو سره د غزا لپاره تللی وو؟
 ځواب: د هجرت په پنځم (۵) کال.

۳۳۲. پوښتنه: د احزابو غزا ته ولې د احزاب نوم کېښودل شوی دی؟
 ځواب: دا ځکه چې په دې غزا کې د محمد صلی الله عليه وسلم په خلاف ټول قبایل متحد شوي ول او د اسلام د ختمېدو اراده یې کړې وه.

۳۳۳. پوښتنه: د احزابو په غزا کې نبی کریم صلی الله عليه وسلم ته د خندق کېنډلو مشوره چا ورکړې وه؟
 ځواب: سلمان فارسي رضي الله عنه.

۳۳۴. پوښتنه: د خندق کېنډلو په وخت کې محمد صلی الله عليه وسلم د کوم صحابي په کور کې خوراک کړی وو، چې بیا هلته د نبی کریم صلی الله عليه وسلم یوه معجزه هم رابشکاره شوه؟
 ځواب: د جابر بن عبدالله رضي الله عنه په کور کې.

۳۳۵. پوښتنه: د احزابو په غزا کې صحابه کرامو څو میله خندق کېنډلی وو؟
 ځواب: درې (۳) میله یا شپږ زره (۶۰۰۰) گزه.

۳۳۶. پوښتنه: د احزابو غزا کې د قریشو او غطفان قبیلو شمېر څومره وو؟
 ځواب: د قریشو قبیلې څلور زره (۴۰۰۰) او د غطفان قبیلې شپږ زره (۶۰۰۰).

۳۳۷. پوښتنه: د احزابو غزا کې د خندق په یوه تنګه غاړه کې د ابو سفیان له ډلې څخه درې کسان راوختي وو، هغه کوم کسان ول؟
 ځواب: عمرو بن عبدود، ضرار بن الخطاب او عکرمه بن ابی جهل.

۳۳۸. پوښتنه: د احزابو په غذا کې د عمرو بن عبدود سره مبارزه چا وکړه، چې بيا پکې ووژل شو؟
ځواب: علي ابن ابي طالب رضي الله عنه.

۳۳۹. پوښتنه: د احزابو په غذا کې څو صحابه کرام شهيدان شول؟

ځواب: شپږ (۶) صحابه پکې شهيدان شوي ول.

۳۴۰. پوښتنه: د احزابو په غذا يا خندق غزوه کې څو کافران ووژل شول؟

ځواب: لس (۱۰) کافران.

۳۴۱. پوښتنه: د احزابو په غذا يا خندق غزوه کې سعد بن معاذ رضي الله عنه د چا له خوا د لاس په رگ باندې په غشي ولگېد؟

ځواب: د حبان بن عرقه له خوا ولگېد.

۳۴۲. پوښتنه: د احزابو په غذا يا خندق غزوه کې د مؤمنانو شمېر څومره وو؟

ځواب: درې زره (۳۰۰۰) تنه.

۳۴۳. پوښتنه: د احزابو په غذا يا خندق غزوه کې د کافرانو شمېر څومره وو؟

ځواب: لس زره (۱۰۰۰۰) تنه.

۳۴۴. پوښتنه: د احزابو په غذا يا خندق غزوه کې محمد صلی الله عليه وسلم هرو لسو صحابه کرامو ته د څو گزه خندق کيندلو امر کړی وو؟
ځواب: د څلوېښتو (۴۰) گزو.

۳۴۵. پوښتنه: د احزابو په غذا يا خندق غزوه کې، صحابه کرامو خندق په څومره موده کې وکنسته؟
ځواب: شپږ ورځو کې، شل ورځو يا تقريباً مياشت کې، درې روايته دي.

۳۴۶. پوښتنه: په کومه غذا کې محمد صلی الله عليه وسلم د لوږې له امله خيټه پورې دوه کاني تړلي ول؟
ځواب: خندق غزوه يا د احزابو غذا کې.

۳۴۷. پوښتنه: هغه کومه يهودی قبيله وه، چې د خندق د غذا په دوران کې يې خپله وعده له مؤمنانو سره ختمه کړه؟
ځواب: د بنو قريظه قبيله، د کعب بن اسد ډله وه.

۳۴۸. پوښتنه: په خندق غذا کې کومه يوه صحابيه وه، چې يو يهودي يې وواژه؟

ځواب: صفيه بنت عبدالمطلب رضي الله عنها.

۳۴۹. پوښتنه: هغه څوک وو، چې د خندق د غذا په جريان کې مسلمان شو او بيا يې د بنو قريظه و او قريشو سره د بنو غطفان قبيلو ترمنځ بې اعتمادې پيدا کړه؟
ځواب: نعيم بن مسعود بن عامر رضي الله عنه.

۳۵۰. پوښتنه: د خندق غذا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په (۵) پنځم کال.

۳۵۱. پوښتنه: په خندق غذا کې مسلمانان څومره موده محاصره ول؟

ځواب: يوه مياشت، درې څلوېښت (۴۳) ورځې يا دوه مياشتې محاصره ول. درې روايته دي.

۳۵۲. پوښتنه: د خندق غذا په کومه مياشت کې واقع شوې وه؟
ځواب: د شوال په مياشت کې.

۳۵۳. پوښتنه: هغه څوک وو، چې په خندق غذا کې يې مشرکان، يهود او غطفان قبيلې يې سره بې باوره کړې وې؟
ځواب: نعيم بن مسعود رضي الله عنه.

۳۵۴. پوښتنه: د خندق د غذا پر مهال نبي عليه السلام د شپې څوک ولېږه چې لاړ شه او د ابو سفیان د ملګرو معلومات راوړه؟
ځواب: حذيفه بن اليمان رضي الله عنه.

۳۵۵. پوښتنه: د بني قريظه وو غزوه کله واقع شوه؟

ځواب: کله چې نبي عليه السلام د خندق غزوه نه فارغ شو، نو نبي عليه السلام د ام سلمې رضي الله عنها په کور کې غسل کاوه، چې جبرائيل عليه السلام راغی او ورته يې امر وکړ، چې بنو قريظه وو پسې ورشه.

۳۵۶. پوښتنه: د بني قريظه و په غذا کې محمد صلی الله عليه وسلم بيرغ چاته ورکړی وو؟

ځواب: علي رضي الله عنه ته.

۳۵۷. پوښتنه: د بني قريظه وو په غذا کې محمد صلی الله عليه وسلم په مدينې باندې څوک نايب مقرر کړی وو؟
ځواب: عبدالله ابن ام مکتوم رضي الله عنه.

۳۵۸. پوښتنه: د بني قريظه و په غذا کې د مؤمنانو شمېر څومره وو؟
ځواب: درې زره (۳۰۰۰).

۳۵۹. پوښتنه: د بني قريظه وو په غذا کې له مؤمنانو سره څومره اسونه ول؟

ځواب: دېرش (۳۰) اسونه.

۳۶۰. پوښتنه: د بني قريظه وو غذا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په پنځم (۵) کال.

۳۶۱. پوښتنه: د بنو قريظه قبيلې مشر څه نومېده؟

ځواب: کعب بن اسد.

۳۶۲. پوښتنه: د بنو قريظه وو محاصره کې خلکو ته چا د لاس اشاره کړې وه، چې تاسې ذبحه کوي؟

ځواب: لُبَابَه بن المُنْذِر رضي الله عنه، چې بيا يې خپل ځان تر شپږو ورځو پورې د نبوي مسجد ستنې پورې تړلی وو.

۳۶۳. پوښتنه: د بنو قريظه وو قبيلې په هکله چا فيصله وکړه او څنگه فيصله وه؟

ځواب: فيصله پرې سعد بن معاذ رضي الله عنه وکړه، چې نارينه دې ووژل شي، ماشومان دې غلامان او ښځې دې وينځې شي.

۳۶۴. پوښتنه: د بنو قريظه وو غذا کې محاصره شوي يهودان بيا څنگه قتل شول؟

٣٧١. پوښتنه: د بنو قريظه وو د غزا سبب څه وو؟

ځواب: د وعدې ماتول.

٣٧٢. پوښتنه: د محمد بن مسلمه رضي الله عنه سره چې په دېرشو

کسانو مشتمله وه، محمد صلی الله عليه وسلم د هجرت په څوم کال

فراً علاقې ته ليرلې وه؟

ځواب: د هجرت په شپږم (٦) کال.

٣٧٣. پوښتنه: له محمد صلی الله عليه وسلم سره د کومې بي بي نکاح

رب العزت د عرش له پاسه ترلې ده؟

ځواب: زينب بنت جحش رضي الله عنها.

٣٧٤. پوښتنه: بنو لحيان غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په شپږم (٦) کال.

٣٧٥. پوښتنه: په بنو لحيان غزا کې له محمد صلی الله عليه وسلم سره

څومره صحابه کرام ملگري ول؟

ځواب: دوه سوه (٢٠٠) صحابه کرام.

٣٧٦. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم چې کله بنو لحيان غزا ته،

تللو په مدينه يې څوک نايب مقرر کړ؟

ځواب: عبدالله بن ام مکتوم رضي الله عنه.

٣٧٧. پوښتنه: د بنی مُصطلق غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په پنځم (٥) يا شپږم (٦) کال.

٣٧٨. پوښتنه: د حديبيې صلحې پېښه د هجرت په څوم کال واقع شوې

وه؟

ځواب: د مدينې په بازار کې دوی لپاره کندي وويستل شوې او لس،

لس کسان به يې راوستل او د خټ له ځوانه به يې وهل.

٣٦٥. پوښتنه: د بنو قريظه وو په غزا کې څومره يهودان قتل شوي

ول؟

ځواب: تقريباً اوه سوه (٧٠٠) يهودان.

٣٦٦. پوښتنه: د بنو قريظه وو په غزا کې کوم صحابه کرام د يهودو د

وژلو لپاره مقرر شوي ول؟

ځواب: درې صحابه کرام پرې مقرر شوې ول: علي رضي الله عنه،

زبير رضي الله عنه او مقداد بن الاسود رضي الله عنه.

٣٦٧. پوښتنه: د ثابت بن قيس رضي الله عنه له خوا کوم يهودي

معاف او بيا د يهوديت د غيرت له وجې ووژل شو؟

ځواب: زبير بن باطا چې پای کې بيا هم د خپل غرور او حسد له امله

ووژل شو.

٣٦٨. پوښتنه: د بني قريظه وو په غزا کې کوم يو يهودي ځوان معاف

شو او ايمان يې هم راوړ؟

ځواب: رفاعة بن سمّال القرظي.

٣٦٩. پوښتنه: د بنو قريظه وو محاصرې څو ورځې دوام کړې وو؟

ځواب: پنځه ويشت (٢٥) ورځې.

٣٧٠. پوښتنه: د بني قريظه وو غزا څخه د قران کریم کوم سورت بحث

کوي؟

ځواب: سورة الاحزاب.

ځواب: د هجرت په (۶) شپږم کال.

۳۷۹. پوښتنه: د حدیبې صلحې د واقعې سبب څه وو؟

ځواب: نبي کریم صلی الله علیه وسلم خوب لیدلی وو، چې له ملګرو سره مکې ته تللی دی او عمره ادا کوي.

۳۸۰. پوښتنه: د حدیبې په سفر کې له نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره کومه یوه اوښه وه؟

ځواب: (القصوا) په نامه اوښه ورسره وه.

۳۸۱. پوښتنه: د حدیبې په سفر کې رسول الله صلی الله علیه وسلم د مدینې منورې چارې چاته سپارلې وې؟

ځواب: عبدالله بن ام مکتوم رضي الله عنه او يا ثُمَيْلَةُ بْنُ عَبْدِاللهِ اللَيْثِيِّ رضي الله عنه ته.

۳۸۲. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم حدیبې صلحې ته په کومه میاشت کې روان شوی وو؟

ځواب: د ذی القعدې په میاشت کې.

۳۸۳. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم مدینې منورې نه عمرې لپاره مکې ته په کومه ورځ روان شوی وو، چې عمره یې ادا نه کړه،

صلحه حدیبیه پکې واقع شوه؟

ځواب: د دوشنبې په ورځ.

۳۸۴. پوښتنه: د حدیبې صلحې په سفر کې نبي کریم صلی الله علیه وسلم د عمرې لپاره احرام کوم ځای کې ترلی وو؟

ځواب: په ذی الحلیفه علاقه کې.

۳۸۵. پوښتنه: د حدیبې صلحې نه مخکې د قریشو دریز څه وو؟

ځواب: قریشو د نبي کریم صلی الله علیه وسلم منځه نیوله او اجازه یې نه ورکوله چې مکې ته داخل شي.

۳۸۶. پوښتنه: د حدیبې صلحې په سفر کې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم اوښه کوم ځای کې کیناسته، چې نوره مخکې نه تله؟

ځواب: (ثِيَابُ الْمُرَار) د حدیبې علاقې په اخر کې د یو کوهي خوا کې څملاسته نوره مخکې نه تله.

۳۸۷. پوښتنه: حدیبې صلحې کې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم او قریشو تر منځ، لومړی څوک واسطه شو، چې بیا د استازو لپرل شروع شول؟

ځواب: (بُدَيْلُ بْنُ وَرْقَاءِ الْخِزَاعِيِّ)

۳۸۸. پوښتنه: په حدیبې صلحې کې د قریشو نه لومړی استازی څوک راغی؟

ځواب: الْحَلِيسُ بْنُ عَلْقَمَةَ.

۳۸۹. پوښتنه: په حدیبې صلحې کې د قریشو دویم استازی څوک وو؟

ځواب: عروة بن مسعود الثقفي.

۳۹۰. پوښتنه: په حدیبې کې د قریشو څو ځوانانو په مؤمنانو د شپې پټه حمله وکړه او په پایله کې د چا لخوا ونیول شول؟

ځواب: اویا یا اتیا (۷۰ یا ۸۰) نفرو حمله وکړه او ټول د محمد بن مسلمه رضي الله عنه ملګرو ونیول.

٣٩١. پوښتنه: په حدیبي صلحې کې رسول الله صلی الله علیه وسلم د سفیر په حیث قریشو ته څوک لېږلی وو؟
ځواب: عثمان بن عفان رضي الله عنه.

٣٩٢. پوښتنه: په حدیبه صلحه کې د بیعت کولو سبب څه وو؟
ځواب: چې کله د عثمان بن عفان رضي الله عنه د شهادت خبر خپور شو، نو بیا بیعتونه شروع شول.

٣٩٣. پوښتنه: د نبی کریم صلی الله علیه وسلم سره لومړی بیعت په حدیبه کې چا کړی وو؟
ځواب: ابو سنان الاسدي (وهب بن محصن) رضي الله عنه.

٣٩٤. پوښتنه: په حدیبه صلحه کې کوم صحابي له محمد صلی الله علیه وسلم سره درې ځله بیعت کړی وو؟
ځواب: سلمه بن اکوع رضي الله عنه.

٣٩٥. پوښتنه: په حدیبه صلحه کې صحابه کرام دوه ډلې شوي ول؛ دواړو ډلو په څه له محمد صلی الله علیه وسلم سره بیعت کړی وو؟
ځواب: یوې ډلې وویل ترڅو چې مړه شوي نه یو، نو تینسته به نه کوو او بلې ډلې وویل چې ځان به وژنو، خو د عثمان بن عفان رضي الله عنه بدل به اخلو.

٣٩٦. پوښتنه: په حدیبه کې د محمد صلی الله علیه وسلم او صحابه وو، ترمنځ بیعت د څه په نوم یادېږي؟
ځواب: بیعة الرضوان.

٣٩٧. پوښتنه: په بیعة الرضوان کې کوم کس د بیعت څخه ځان پټوو؟

ځواب: د سور او بنی والا (جد بن قیس منافق).

٣٩٨. پوښتنه: په بیعة الرضوان کې د عثمان بن عفان رضي الله عنه په ځای چا بیعت کړی وو؟

ځواب: محمد صلی الله علیه وسلم خپل چپ لاس راواخیست او په خپل بڼي لاس یې کېښود.

٣٩٩. پوښتنه: په حدیبه صلحه کې د قریشو له کوم استازي سره د صلحې خبرې اترې وشوې؟
ځواب: سهیل بن عمرو سره.

٤٠٠. پوښتنه: د حدیبي صلحه په کومو شرایطو شوې وه؟

ځواب: په لاندې شرایطو:

١. سړ کال به عمره نه کوي، ځکه دا زمونږ د غیرت خلاف دی، کال ته به عمرې ته راځي.

٢. په راتلونکي کال کې به راځي او فقط درې ورځې به دلته وخت تیروي، توري به درسره وي، خو فقط په تیکو کې به وي.

٣. لس کاله به زمونږ او ستاسې ترمنځ غزا بند وي.

٤. کومې قبیلې چې غواړي، د محمد صلی الله علیه وسلم په طرف کې ودرېږي، نو هغوی ته اختیار دی او څوک چې غواړي د قریشو په طرف کې ودرېږي، نو ودرېدلی شي.

٥. کوم غزاي خلک چې غواړي، مدینې ته لاړ شي او د مسلمانانو په طرف کې ودرېږي، نو دوی به بېرته قریشو ته سپاري او څوک که د

مسلمانانو لخوا نه قريشو ته راځي او د دوی په دين کې داخلېږي، نو دوی به يې بېرته مسلمانانو ته نه سپاري.

٤٠١. پوښتنه: د حديبيې د صلحې شرايطو له ليکلو وړاندې لومړی کوم مؤمن د مسلمانانو خواته راغی؟

ځواب: ابو جندل بن سهيل رضي الله عنه.

٤٠٢. پوښتنه: د حديبيې صلحې د شرايطو کاتب او ليکونکی څوک وو؟

ځواب: علي بن ابي طالب رضي الله عنه.

٤٠٣. پوښتنه: د حبشو پاچا (اصحمة نجاشي) ته کوم صحابي خط ورورې وو؟

ځواب: (عمرو بن اميه الضمري رضي الله عنه)

٤٠٤. پوښتنه: د حبشو پاچا له خط ترلاسه کولو وروسته څه عکس العمل وښود؟

ځواب: نوموړی پاچا مسلمان شو.

٤٠٥. پوښتنه: د روم پاچا (هرقل) ته خط ورورونکی صحابي څوک وو؟

ځواب: (د حية الكلبي) رضي الله عنه وو او نوموړی پاچا اسلام ته مايله شو خو مسلمان نه شو.

٤٠٦. پوښتنه: د کسرا پاچا (ابرو يزيد هرمز ابن شروان) ته خط ورورونکی صحابي څوک وو؟

ځواب: (عبدالله بن حذافه السهمي) رضي الله عنه وو او نوموړی پاچا د نبي کریم صلی الله عليه وسلم د خط بې عزتي وکړه او هغه يې څيرې کړی وو.

٤٠٧. پوښتنه: د اسکندريه (مصر) پاچا (مقوقس) ته خط ورورونکی صحابي څوک وو؟

ځواب: حاطب بن ابي بلتعنه رضي الله عنه وو، نوموړی پاچا مسلمان نه شو، خو نبي کریم صلی الله عليه وسلم ته يې د (ماریة قبطيه او سيرين) په نومونو دوه وينځې، قچر او نور سوغاتونه ورلېږلې ول.

٤٠٨. پوښتنه: د شام پاچا (حارث بن ابي شمير الغساني) ته خط ورورونکی صحابي څوک وو؟

ځواب: (شجاع بن وهب رضي الله عنه) وو، او نوموړی پاچا مسلمان نه شو.

٤٠٩. پوښتنه: د عمان پاچا (جيفر) ته خط ورورونکی صحابي څوک وو؟

ځواب: (عمرو بن العاص) رضي الله عنه وو، او دا پاچا مسلمان شو.

٤١٠. پوښتنه: د بحرین پاچا (المنذر بن ساوي) ته خط چا ورورې وو؟

ځواب: (علا بن الحضرمي) رضي الله عنه، او دا پاچا مسلمان شو.

٤١١. پوښتنه: د يمن پاچا (الحارث بن عبد کلال) ته خط کوم صحابي ورورې وو؟

ځواب: (المهاجر بن اميه المخزومي) رضي الله عنه، دا پاچا هغه مهال مسلمان نه شو، خو ويې ويل چې ماته لږ وخت راكړئ.

۴۱۲. پوښتنه: د یمامې حکمران (هوډه بن علي) ته خط کوم صحابي

وروی و و؟

ځواب: سلیط بن عمرو رضي الله عنه.

۴۱۳. پوښتنه: د خیبر غزا د هجرت په خوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په اووم (۷) کال.

۴۱۴. پوښتنه: د خیبر علاقه له مدینې منورې نه څو میله وړاندې ده؟

ځواب: اتیا یا شپږ نوي (۸۰) یا (۹۶) میله.

۴۱۵. پوښتنه: د خیبر په غزا کې د مجاهدینو شمېر څومره و و؟

ځواب: څوارلس سوه (۱۴۰۰).

۴۱۶. پوښتنه: د خیبر په غزا کې نبي عليه السلام د مدینې منورې

چاري چاته سپارلې وې؟

ځواب: سماع یا سباع بن عرفطة الغفاري رضي الله عنه ته.

۴۱۷. پوښتنه: د خیبر د لارې لارښودونکی څوک و و؟

ځواب: (حسیل).

۴۱۸. پوښتنه: په خیبر کې څو مشهورې کلاگانې وې، چې يهودو به

ترې د کمین په توگه کار اخیسته او په څو ډوله وې؟

ځواب: اته (۸) غټې کلاگانې وې او په دوه ډوله وې: حصن ناعم او بل

حصن الصعب بن معاذ وو.

۴۱۹. پوښتنه: په خیبر غزا، حصن ناعم کلا کې د يهودو مشر مرحب

د چا لخوا وژل شوی و و؟

ځواب: علي رضي الله عنه.

۴۲۰. پوښتنه: په خیبر غزا کې د حصن ناعم کلا، علي رضي الله عنه

په څو ورځو کې فتحه کړې وه؟

ځواب: درې (۳) ورځو کې.

۴۲۱. پوښتنه: په خیبر غزا کې د صعب بن معاذ کلا د چا لخوا فتحه

شوې وه؟

ځواب: حباب بن المنذر رضي الله عنه.

۴۲۲. پوښتنه: په خیبر غزا کې د صعب بن معاذ کلا په څو ورځو کې

د حباب بن المنذر رضي الله عنه لخوا فتحه شوه؟

ځواب: په درېو (۳) ورځو کې.

۴۲۳. پوښتنه: په خیبر غزا کې د مسلمانانو د غزا د مرکز جوړولو

ځای د کوم صحابي په مشورې سره بدل شو؟

ځواب: حباب بن المنذر.

۴۲۴. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم په خیبر کې خپله توره

چاته ورکړې وه؟

ځواب: علي رضي الله عنه ته.

۴۲۵. پوښتنه: په خیبر غزا کې مسلمانانو د يهودو کوم مرکز لومړی

تربرید لاندې ونيوه؟

ځواب: حصن ناعم یا ناعم کلا.

۴۲۶. پوښتنه: په خیبر غزا کې (ياسر) چې د (مرحب) ورور وو، د چا له

خوا وژل شوی و و؟

ځواب: د زبیر بن العوام رضي الله عنه لخوا.

۴۲۷. پوښتنه: په خيبر غزا کې دويم کوم حصن يا کلا فتحه شوې وه؟
خواب: د الصعب بن معاذ حصن يا کلا.

۴۲۸. پوښتنه: په خيبر غزا کې درېيم کوم حصن يا کلا فتحه شوې
وه؟

خواب: د زبير حصن يا کلا.

۴۲۹. پوښتنه: په خيبر غزا کې څلورم کوم حصن يا کلا فتحه شوې
وه؟

خواب: د ابي حصن يا کلا.

۴۳۰. پوښتنه: په خيبر غزا کې پنځم کوم حصن يا کلا فتحه شوې وه؟
خواب: د النزار حصن يا کلا، چې دا پنځه (۵) مرکزونه د دوی په يو
طرف کې واقع ول.

۴۳۱. پوښتنه: په خيبر غزا کې (ابن ابي الحقيق) چې مشهور يهودي
وو، د چا له خوا ووژل شو؟

خواب: د محمد بن مسلمه رضي الله عنه له خوا چې د ده ورور
محمود بن مسلمه په همدې خيبر کې شهيد شو، نو نبي کریم صلی
الله عليه وسلم ورته حواله کړ، چې دا د هغه په بدل کې قتل کړه.

۴۳۲. پوښتنه: له خيبر نه په راتلو کې نبي کریم صلی الله عليه وسلم له
کومې ښځې سره واده کړی وو؟

خواب: صفیه رضي الله عنها سره چې دا منځکې د کنانه بن ابي
الحقيق په نکاح کې وه، هغه ووژل شو او دا د حیی بن اخطب لور وه.

۴۳۳. پوښتنه: له خيبر غزا وروسته په خيبر کې نبي عليه السلام ته په
خوراک کې چا زهر اچولي ول؟

خواب: د زينب بنت الحارث په نوم يوه يهودی ښځې وه.

۴۳۴. پوښتنه: په خيبر غزا کې کوم صحابي د زينب بنت الحارث
يهودی د زهروله وجې وفات شو؟

خواب: بشر بن البراء بن معرور رضي الله عنه.

۴۳۵. پوښتنه: دې يهودی ښځې (زينب بنت الحارث) ته کومه سزا
ورکړل شوه؟

خواب: محمد صلی الله عليه وسلم د بشر بن البراء بن معرور رضي
الله عنه په بدل کې قصاص کړه.

۴۳۶. پوښتنه: د خيبر په غزا کې ټول څو يهودان وژل شوي ول؟

خواب: درې نوي (۹۳) يهودان.

۴۳۷. پوښتنه: د خيبر په غزا کې ټول څو مسلمانان شهيدان شوي
ول؟

خواب: شپاړس يا اتلس (۱۶ يا ۱۸) مسلمانان.

۴۳۸. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم عمره القضاء د هجرت په
خوم کال ادا کړې وه؟

خواب: د هجرت په اووم (۷) کال.

۴۳۹. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم عمره القضاء په کومه
مياشت کې ادا کړې وه؟

خواب: د ذالقعدې په مياشت کې.

۴۴۰. پوښتنه: د عمره القضاء ادا کولو لپاره چې محمد صلی الله عليه وسلم روانېده، خو صحابه کرام ورسره ملګري ول؟
ځواب: تقريباً دوه زره (۲۰۰۰).

۴۴۱. پوښتنه: د عمره القضاء ادا کولو لپاره چې محمد صلی الله عليه وسلم روانيده، د قربانۍ خو اوبنان يې له ځان سره روان کړي ول؟
ځواب: شپيته (۶۰) اوبنان.

۴۴۲. پوښتنه: د عمره القضاء ادا کولو لپاره چې محمد صلی الله عليه وسلم مکې ته، تلو په مدينه منوره باندې يې څوک نايب مقرر کړی وو؟

ځواب: ابورهم غفاري رضي الله عنه.

۴۴۳. پوښتنه: د مټه غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟
ځواب: د هجرت په اتم (۸) کال.

۴۴۴. پوښتنه: د مټه غزا په کومه مياشت کې واقع شوې وه؟
ځواب: د جمادي الاولى په مياشت کې.

۴۴۵. پوښتنه: د مټه غزا د پېښېدو لامل څه وو؟

ځواب: نبي کریم صلی الله عليه وسلم قيصر پاچا ته (د حارث بن عمير الازدي) په لاس خط استولی وو، هغه د شرجييل بن عمرو الغساني له خوا شهيد شو، چې دا د قيصر پاچا له خوا د شام د بلقا علاقې والي وو، نو د نوموړي صحابي وژل ددې سترې غزا سبب شو.

۴۴۶. پوښتنه: نبي کریم صلی الله عليه وسلم د مټه غزا لپاره کوم قومندانان مقرر کړي ول؟
ځواب: زيد بن حارثه، جعفر بن ابي طالب او عبدالله بن رواحه.

۴۴۷. پوښتنه: د مټه د غزا پيرغ له چا سره وو؟
ځواب: زيد بن حارثه رضي الله عنه سره.

۴۴۸. پوښتنه: ايا نبي کریم صلی الله عليه وسلم خپله په مټه غزوه کې ګډون کړی وو؟

ځواب: نبي عليه السلام پکې ګډون نه دی کړی، خو د ثنية الوداع علاقې پورې ورسره لاړ او هلته يې بيا له ملګرو سره مخه ښه کړې وه.

۴۴۹. پوښتنه: د مسلمانانو شمېر په مټه غزا کې څومره وو؟
ځواب: درې زره (۳۰۰۰) تنه.

۴۵۰. پوښتنه: د کفرانو شمېر په مټه غزا کې څومره وو؟
ځواب: دوه سوه زره يا دوه لکه (۲۰۰۰۰۰).

۴۵۱. پوښتنه: د مټه غزا په قومندانانو کې لومړی کوم صحابي شهيد شو؟

ځواب: زيد بن حارثه رضي الله عنه.

۴۵۲. پوښتنه: د مټه غزا په قومندانانو کې دويم کوم صحابي شهيد شو؟

ځواب: جعفر بن ابي طالب رضي الله عنه.

۴۵۳. پوښتنه: د مټه غزا په قومندانانو کې درېیم کوم صحابي شهید شو؟

ځواب: عبدالله بن رواحه رضي الله عنه.

۴۵۴. پوښتنه: د مټه په غزا کې د درېو قومندانانو له شهادت څخه وروسته، د غزا مشري چا په غاړه واخيسته؟

ځواب: خالد بن وليد رضي الله عنه.

۴۵۵. پوښتنه: د مټه په غزا کې د خالد بن وليد رضي الله عنه په لاس کې څو توري ماتې شوي؟

ځواب: نهه (۹) توري.

۴۵۶. پوښتنه: د مټه په غزا کې کومه يوه توره د خالد بن وليد رضي الله عنه په لاس کې مضبوطه پاتې شوه؟

ځواب: دا هغه توره وه، چې په يمن کې جوړه شوې وه او څپنې وايي چې د سپينو زرو وه.

۴۵۷. پوښتنه: د مټه په غزا کې خالد بن وليد رضي الله عنه په کوم ترتيب غزا شروع کړه؟

ځواب: د غزا ټوله نقشه يې بدله کړه، مخکې کسان يې وروسته کړل او وروسته کسان يې مخکې کړل او د بني طرف يې چپ طرف ته کړل، چې په دې ترتيب يې غزا هم وکړ او ټول ملگري يې هم بچ وساتل.

۴۵۸. پوښتنه: په مټه غزا کې څو مسلمانان شهيدان شوي ول؟

ځواب: دولس (۱۲).

۴۵۹. پوښتنه: د مکې فتحه د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په اتم (۸) کال.

۴۶۰. پوښتنه: د مکې فتحه په کومه مياشت کې واقع شوې وه؟

ځواب: د رمضان په مياشت کې.

۴۶۱. پوښتنه: د مکې په فتحه کې د مؤمنانو مجاهدينو شمېر څومره وو؟

ځواب: لس زره (۱۰۰۰۰).

۴۶۲. پوښتنه: د مکې په فتحه کې نبي عليه السلام د مدينې منورې چارې چاته سپارلې وې؟

ځواب: ابورهم الغفاري رضي الله عنه ته.

۴۶۳. پوښتنه: کله چې نبي عليه السلام د مکې فتحې ته روان وو، په جحفه علاقه کې ورته څوک مخې ته ورغی؟

ځواب: خپل تره (عباس رضي الله عنه) سره د خپلو ماشومانو، چې د مدينې په لور هجرت کوونکي ول.

۴۶۴. پوښتنه: کله چې نبي عليه السلام د مکې فتحې ته روان وو او د ابواء علاقې ته ورسېد، نو څوک ورته مخې ته ورغی؟

ځواب: خپل د تره زوی ابو سفیان بن الحارث او خپل د ترور زوی عبدالله بن امیه چې نبي کریم صلی الله عليه وسلم ورڅخه مخ هم واړولو، ځکه چې دوی ورته ډېر تکليفونه ورکړي ول، چې بالاخره نبي عليه السلام معاف کړل او دوی هم په اسلام کې داخل شول.

۴۶۵. پوښتنه: د مکې له فتحې نه مخکې د مکې خلکو ته پټ خط چا ليکلي وو، چې محمد صلی الله عليه وسلم پلان لري، چې مکه د خپل کنټرول لاندې راولي؟

ځواب: حاطب بن ابي بلتعنه رضي الله عنه، خو خط د مکې خلکو ته ونه رسېد.

۴۶۶. پوښتنه: هغه کوم درې صحابه کرام ول، چې محمد صلی الله عليه وسلم دې لپاره ولېږل، چې خط مکې ته له رسېدو څخه منعه کړي، يعنې وړاندې له دې چې خط مکې ته ورسېږي، مخه يې ونيسي او داسې يې ورته وويل: لا رشيء او په فلانکې علاقه کې يوه بوډۍ ښځه روانه ده او خط ورسره دی؟

ځواب: علي بن ابي طالب رضي الله عنه، مقداد بن الاسود رضي الله عنه او ابو مرثد الغنوي رضي الله عنه.

۴۶۷. پوښتنه: د مکې په فتحه کې کله چې محمد صلی الله عليه وسلم مکې ته داخلېده، څوک د نبي عليه السلام په اوبڼه سپور شو؟
ځواب: عباس رضي الله عنه.

۴۶۸. پوښتنه: مکې ته په داخلېدو کې ابو سفیان ته دا خبره چا وکړه، چې (الْيَوْمَ يَوْمَ الْمَلْحَمَةِ) نن ورځ د غوښو ورځ ده.

ځواب: دا خبره ورته سعد بن عباده رضي الله عنه وکړه، چې د انصارو بيرغ د ده په لاس کې وو.

۴۶۹. پوښتنه: د مکې په فتحه کې محمد صلی الله عليه وسلم مکې ته په کومه نقشه خپل لښکر داخل کړی وو؟

ځواب: په نبي طرف کې خالد بن وليد رضي الله عنه، اسلم، سليم، غفار، مزينه، جهينه او د عربو نور قبایل ورسره ول او نبي کریم صلی الله عليه وسلم ورته د صفاء د غونډۍ وعده ورکړه، چې هلته به بيا سره مخامخ شو او په چپ طرف کې زبير ابن العوام رضي الله عنه چې د نبي کریم صلی الله عليه وسلم بيرغ هم ورسره وو او نبي عليه السلام ورته وويل: لا ر شه او په حجون علاقه کې بيرغ ودر وه او ابو عبيدة بن الجراح رضي الله عنه سره عام خلک ول او څپنې خلک ورسره بي اسلحو هم ول.

۴۷۰. پوښتنه: د مکې په فتحه کې د مسلمانانو څو نفره شهيدان شوي ول؟

ځواب: فقط دوه (۲) نفره.

۴۷۱. پوښتنه: د مکې په فتحه کې کوم صحابه کرام شهيدان شوي ول؟

ځواب: يو گرز بن جابر الفهري او بل خنيس بن خالد بن ربيعه چې هغه هم له ملگرو نه ډېر جدا شوي ول.

۴۷۲. پوښتنه: د مکې په فتحه کې له مشرکانو څخه څو نفره وژل شوي ول؟

ځواب: د مکې په فتحه کې څه خاص غزا ونه شو، خو د (خندمه) په علاقه کې خالد بن وليد رضي الله عنه سره د مشرکانو څه ځوانانو لږ غزا وکړ او دولس (۱۲) نفره يې پکې ووژل.

۴۷۳. پوښتنه: د مکې د فتحې په ورځ، په مسجد حرام کې دننه څومره بوتان موجود ول؟

خواب: درې سوه شپيته (۳۶۰) بوتان.

۴۷۴. پوښتنه: نبي کریم صلی الله عليه وسلم چې کله په نيزه بوتان وهل، نو کوم ایت يې لوستلو؟

خواب: ﴿وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾.

۴۷۵. پوښتنه: د کعبې کيلي گانې نبي کریم صلی الله عليه وسلم له چا نه واخيستلې، چې کعبه يې خلاصه کړه؟
خواب: له عثمان بن طلحه نه.

۴۷۶. پوښتنه: د مکې په ففتحه کې چې کله محمد صلی الله عليه وسلم په کعبه کې داخل لمونځ ادا کړو، نو بېرته يې د کعبې کيلي گانې چا ته ورکړې؟
خواب: عثمان بن طلحه رضي الله عنه.

۴۷۷. پوښتنه: د مکې په فتحه کې چې کله محمد صلی الله عليه وسلم د کعبې داخل ته ننوت، د کعبې په منځ کې څه ول؟
خواب: مشرکينو د ابراهيم او اسماعيل عليهما السلام شکلوته جوړ کړي ول او بل پکې له لرگي نه يوه جوړه شوې کوتره وه.

۴۷۸. پوښتنه: د مکې په فتحه کې محمد صلی الله عليه وسلم چا ته امر وکړ، چې د کعبې خونې له پاسه ودرېږه او اذان وکړه؟
خواب: بلال بن رباح رضي الله عنه ته.

۴۷۹. پوښتنه: د مکې د فتحې په ورځ محمد صلی الله عليه وسلم د کومو نهو (۹) کسانو د وينې توپېدلو اعلان کړی وو، او فرمايلي و،

چې که دوی د کعبې غلاف پورې ځانونه زورند هم ونيسي، نو بيا يې هم قتل کړي؟

خواب: عبدالعزی بن خطل، عبدالله بن سعد بن ابي سرح، عکرمه بن ابي جهل، حارث بن نُقیل بن وهب، مقيس بن صبابه، هبار بن الاسود، دوه وينځې د ابن خطل چې دوی به د نبي کریم صلی الله عليه وسلم بدي بيانوله او ساره، دا د ابن عبدالمطلب په کورنۍ کې د يو چا وينځه وه او دا هغه ښځه ده، چې د حاطب رضي الله عنه هغه خط يې مکې ته وړلو.

۴۸۰. پوښتنه: ايا د مکې د فتحې په ورځ د ابوجهل زوی عکرمه په اسلام کې داخل شوی وو؟

خواب: هو، د مکې له فتحې نه يو څو ورځې وروسته په اسلام کې داخل شو او بيا د يرموک په غزا کې شهيد شو.

۴۸۱. پوښتنه: ايا د مکې په فتحه کې صفوان بن أمیه، چې د قریشو يو سردار و، په اسلام کې داخل شوی وو؟

خواب: هو، دا هم د مکې د فتحې نه يو څو ورځې وروسته په اسلام کې داخل شو، چې کيسه يې مشهوره ده.

۴۸۲. پوښتنه: ايا د مکې په فتحه کې هند بنت عتبه چې د ابو سفیان ښځه وه او د نبي کریم صلی الله عليه وسلم سره په ډېر اوږده مخالفت کې پاتې شوې وه، په اسلام کې داخله شوه او که نه؟
خواب: هو، دا هم په اسلام مشرفه شوه.

۴۸۹. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د کوم صحابي په مشرۍ له شلو سپرو سره د مثلل نومې ځای ته د (منات) بت ماتولو لپاره لېږلی وو، چې بت يې مات او ښځه منجاوره يې ورته ووژله؟
ځواب: سعد بن زيد رضي الله عنه.

۴۹۰. پوښتنه: د حنين غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟
ځواب: د هجرت په اتم (۸) کال.

۴۹۱. پوښتنه: د حنين غزا په کومه مياشت کې واقع شوې وه؟
ځواب: د شوال په مياشت کې.

۴۹۲. پوښتنه: د حنين غزا د شوال د مياشتې په څوم تاريخ واقع شوې وه؟

ځواب: په شپږم (۶) تاريخ.

۴۹۳. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم، حنين غزا ته په کومه ورځ له مکې څخه حنين علاقې ته د دولس زره (۱۲۰۰۰) ملگرو سره روان شو؟

ځواب: د شنبې په ورځ.

۴۹۴. پوښتنه: په حنين غزا کې د نبي کریم صلی الله عليه وسلم څومره ملگرو شتون درلود؟

ځواب: (۱۲۰۰۰) دولس زره، چې لس زره ورسره د مدينې نه راغلي ول، او (۲۰۰۰) دوه زره د مکې نوي مسلمانان ول.

۴۹۵. پوښتنه: د حنين غزا لپاره محمد صلی الله عليه وسلم څو جوړه زغري د صفوان بن أمیه څخه د امانت په ډول اخیستې وې؟

۴۸۳. پوښتنه: ایا سهیل بن عمرو چې د قريشو خطیب ورته ویل کېږي او د عبدالله او ابو جندل چې دا دواړه صحابه دي، د دوی پلار وو، په اسلام کې داخل شو؟

ځواب: هو، دا هم د مکې د فتحې په ورځ په اسلام مشرف شو.

۴۸۴. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د مکې له فتحې نه وروسته چاته امر وکړ، چې د حرم حدود وټاکي؟

ځواب: ابو اسيد الخزاعي رضي الله عنه ته.

۴۸۵. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د مکې په فتحه کې څو ورځې په مکه کې پاتې شو؟

ځواب: نولس (۱۹) ورځې.

۴۸۶. پوښتنه: کله چې مکه فتحه شوه، محمد صلی الله عليه وسلم کوم ځای کې د مکې له اوسېدونکو څخه بيعت واخیست؟

ځواب: د صفا غونډۍ له پاسه.

۴۸۷. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم څوک د کنانه قبیلې لوی بت (عزی) د نړولو پسې د دېرشو کسانو په مشرۍ لېږلی وو، چې بت يې مات او منجاوره يې ورته ووژله؟

ځواب: خالد بن وليد رضي الله عنه.

۴۸۸. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم کوم صحابي، رهاط علاقې ته د سواح بت ماتولو لپاره لېږلی وو، چې بت يې مات کړ او منجاور يې مسلمان شو؟

ځواب: عمرو بن العاص رضي الله عنه.

ځواب: سل (۱۰۰) زغرې او نور د غزا لوازم.

۴۹۶. پوښتنه: د حنین په غزا کې نبي عليه السلام د مکې مکرمې

چاري چاته سپارلې وې؟

ځواب: عتاب بن اسيد ته.

۴۹۷. پوښتنه: د حنین په غزا کې د کافرانو د غزا مرکز کوم ځای وو؟

ځواب: د اوطاس سيمه.

۴۹۸. پوښتنه: د حنین په غزا کې د کافرانو د غزا مشري چا کوله؟

ځواب: مالک بن عوف.

۴۹۹. پوښتنه: کله چې د حنین په ورځ غزا سخت شو او مسلمانان د

کافرانو د يو کمين سره مخ شول، لږشا ته شول او نبي کریم صلی الله

عليه وسلم له يو څو ملگرو سره په ميدان کې پاتې شو، نو په دغه

مهال نبي کریم صلی الله عليه وسلم کوم کلمات وويل؟

ځواب: انا النبي لا کذب، انا ابن عبدالمطلب (يعني زه نبي یم او

دروغ نه ده اوزه د عبدالمطلب زوی یم).

۵۰۰. پوښتنه: د حنین په ورځ چې کله مسلمانان شاته خواره شول، نو

نبي عليه السلام چاته امر وکړ، چې دې خلکو ته د راجمع کېدلو غږ

وکړ؟

ځواب: عباس رضي الله عنه ته.

۵۰۱. پوښتنه: د حنین غزا د قران کریم په کوم سورت کې ذکر شوي

وه؟

ځواب: سورت التوبه کې.

۵۰۲. پوښتنه: د حنین په غزا کې د ثقیف قبیلې نه څو نفره ووژل

شول؟

ځواب: اويا (۷۰) نفره.

۵۰۳. پوښتنه: په حنین غزا کې د کافرانو څومره کسان بنديان شوي

ول؟

ځواب: شپږ زره (۶۰۰۰) کسان.

۵۰۴. پوښتنه: په حنین غزا کې مسلمانانو ته څومره اوبان په لاس

ورغلي ول؟

ځواب: څلرويشت زره (۲۴۰۰۰) اوبان.

۵۰۵. پوښتنه: په حنین غزا کې مسلمانانو ته څومره پسونه په لاس

ورغلي ول؟

ځواب: څلوېښت زره (۴۰۰۰۰) څخه زیات پسونه.

۵۰۶. پوښتنه: په حنین غزا کې مسلمانانو ته څومره اوقیې یا څو

گرامه سپین زره په لاس ورغلي ول؟

ځواب: څلور زره (۴۰۰۰) اوقیې یا پنځه سوه شپېته (۵۶۰) کیلو

گرامه سپین زره.

۵۰۷. پوښتنه: په حنین غزا کې چې کوم غنیمتونه د مسلمانانو لاس

ته ورغلي ول، کوم ځای کې یې جمع کړي ول؟

ځواب: په (جعرا نه) علاقه کې.

۵۰۸. پوښتنه: د حنین غزا د غنیمتونو ساتنې لپاره نبي عليه السلام

کوم صحابي مقرر کړی وو؟

ځواب: مسعود بن عمرو الغفاري رضي الله عنه.

۵۰۹. پوښتنه: د حنين غزا غنيمتونه محمد صلی الله عليه وسلم کله توزیع کړل؟

ځواب: د طایف له غزا نه وروسته.

۵۱۰. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم هغه رضاعي خور چې د حنين غزا په بنديانو کې نيول شوې وه، هغه څه نومېده؟

ځواب: شيما بنت الحارث نومېده، چې نبي عليه السلام ته يې خپل ځان معرفي کړ، چې زه ستا رضاعي خور يم، بيا يې نبي عليه السلام ډير عزت وکړ او خپل څادر يې ورته خور کړ.

۵۱۱. پوښتنه: د طایف د غزا سبب څه وو؟

ځواب: کله چې کافران په حنين غزا کې ناکام شول، نو ټول د خپل مشر په شمول چې مالک بن عوف نومېده، د طایف په علاقه کې جمع شول او هلته دوی ځانونه مطبوظ کړل، نو مسلمانان ورپسې هلته هم ورغلل.

۵۱۲. پوښتنه: د طایف غزا په کومه نېټه پېښه شوې وه؟

ځواب: د حنين او طایف غزا گانو د پېښېدو يوه نېټه ده، چې د سوال میاشت او اتم کال د هجرت وو.

۵۱۳. پوښتنه: د طایف په علاقه کې کافران څو ورځې محاصره ول؟

ځواب: د سیرت علماوو اختلاف دی؛ څوک څه دپاسه لس (۱۰) ورځې، څېنې اتلس (۱۸) او څېنې نور بيا پنځلس (۱۵) ورځې محاصره بنایي.

۵۱۴. پوښتنه: د طایف په غزا کې کله چې کافران کلا بند شول، څو مسلمانان يې په غشو وويشتل او شهيدان يې کړل؟

ځواب: ډېر پکې زخميان او دولس (۱۲) پکې شهيدان شول.

۵۱۵. پوښتنه: کله چې طایف غزا کې محاصره ډېره اوږده شوه، نو په اخره کې مسلمانانو کومه اسلحه استعمال کړه؟

ځواب: د منجنیق اسلحې نه يې کار واخيست، چې د دې حيثيت هغه وخت کې لکه د ټانگ وو.

۵۱۶. پوښتنه: د طایف له غزا نه وروسته کله چې نبي عليه السلام د حنين غزا د غنيمتونو توزیع پيل کړه، ابو سفیان بن حرب ته څومره غنيمت ورکړل شو؟

ځواب: سل اوبنان (۱۰۰) او (۴۰) اوقیې يعنې پنځه كيلو او شپږ سوه (۵،۶۰۰) گرامه سپين زر.

۵۱۷. پوښتنه: د طایف د غزا نه وروسته د حنين په غنيمتونو کې، د ابو سفیان زوی، يزيد ته څومره غنيمت ورکړل شو؟

ځواب: هغه ته هم سل اوبنان (۱۰۰) او (۴۰) اوقیې يعنې پنځه كيلو او شپږ سوه (۵،۶۰۰) گرامه سپين زر ورکړل شول.

۵۱۸. پوښتنه: نبي عليه السلام د طایف د غزا نه وروسته د حنين په غنيمتونو کې معاويه بن ابو سفیان ته څومره غنيمت ورکړی وو؟

ځواب: هغه ته هم سل اوبنان (۱۰۰) او (۴۰) اوقیې يعنې پنځه كيلو او شپږ سوه (۵،۶۰۰) گرامه سپين زر ورکړل شول.

۵۱۹. پوښتنه: نبي عليه السلام د طايف د غزا نه وروسته د حنين په غنيمتونو کې د قريشو سردار صفوان بن اميه ته څومره اوبنان په غنيمت کې ورکړي ول؟
 ځواب: درې سوه (۳۰۰) اوبنان.

۵۲۰. پوښتنه: کله چې نبي عليه السلام د طايف له غزا نه وروسته د حنين د غزا غنيمتونو وپش پيل کړ، د قريشو بل سردار حارث بن الحارث بن کلدۀ ته يې څومره اوبنان په غنيمت کې ورکړي ول؟
 ځواب: سل (۱۰۰) اوبنان.

۵۲۱. پوښتنه: کله چې د محمد صلی الله عليه وسلم دا ډول زياتې صدقې خلکو وليدله، نو څه يې وويل؟
 ځواب: په خلکو کې دا خبره مشهوره شوه، چې ان محمد صلی الله عليه وسلم ا يعطى عطاء ما يخاف الفقر.
 ژباړه: دا پيغمبر داسې اتفاق او صدقه کوي، چې هېڅ له فقر څخه نه وپرېږي.

۵۲۲. پوښتنه: ايا د حنين غزوې د غنيمتونو په تقسيم کې د مدينې انصارو ته برخه ورکړل شوه او که نه؟

ځواب: د مدينې انصارو ته پکې برخه ور نه کړل شوه، هغوی لږ څه نا اميده شول، چې بيا ورته نبي کریم صلی الله عليه وسلم يو خاص وعظ وکړ، چې گورئ مه خپه کېږئ! خلک به له ځان سره اوبنان او گډان يوسي او تاسې به مدينې ته له ځان سره رسول الله صلی الله عليه وسلم يوسئ، نو انصارو ډېر زيات وژړل، تر دې چې ډيرې يې

لمدې شوې او رسول الله صلی الله عليه وسلم ته يې وويل چې موږ پرې راضي يوو.

۵۲۳. پوښتنه: کله چې محمد صلی الله عليه وسلم د حنين غزا د غنيمتونو له وپش څخه فارغ شو، په کوم ځای کې يې د عمرې ادا کولو لپاره احرام وتاړه؟

ځواب: جعرآته علاقه کې يې د عمرې احرام وتاړه.

۵۲۴. پوښتنه: کله چې محمد صلی الله عليه وسلم د مکې له فتحې نه وروسته د ذالقعدي مياشتې په څلورويشتم (۲۴) باندې مدينې منورې ته روانېده؛ د مکې مکرمې چارې يې چاته وسپارلې؟
 ځواب: عتاب بن اسيد رضي الله عنه ته.

۵۲۵. پوښتنه: د تبوک غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟
 ځواب: د هجرت په نهم (۹) کال.

۵۲۶. پوښتنه: د تبوک غزا په کومه مياشت کې واقع شوې وه؟
 ځواب: د رجب په مياشت کې.

۵۲۷. پوښتنه: د تبوک غزا له چا سره شوې وه؟

ځواب: له روميانو سره. [روم د ايتاليا مرکز دی]

۵۲۸. پوښتنه: د تبوک د غزا سبب څه وو؟

ځواب: روميانو د رسول الله صلی الله عليه وسلم يو سفير وژلی وو، چې (حارث بن عمير الازدي) نومېده او د شرحبيل بن عمرو الغساني په لاس يې وژلی وو.

۵۲۹. پوښتنه: د تبوک غزا په وخت کې د روميانو پاچا څوک وو؟

خواب: قيصر.

۵۳۰. پوښتنه: کله چې نبي عليه السلام د تېوک غزا لپاره ملگرو ته په صدقه کولو سره ترغيب ورکړ، نو عثمان رضي الله عنه پکې څه صدقه کړې ول؟

خواب: نهه سوه (۹۰۰) اوبنان، سل (۱۰۰) اسونه، زر (۱۰۰۰) ديناره او دوه سوه (۲۰۰) اوقيه چې د سپينو زرو روپۍ وې، چې نهه ويشت نيمې (۲۹،۵) كيلو سپين زر کېږي او پنځه نيمې (۵،۵) كيلو سره زر صدقه کړل.

۵۳۱. پوښتنه: د تېوک په غزا کې عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه څومره مال صدقه کړی وو؟

خواب: دوه سوه (۲۰۰) اوقيه يا نهه ويشت نيمې (۲۹،۵) كيلو سپين زر.

۵۳۲. پوښتنه: د تېوک په غزا کې ابوبکر صديق رضي الله عنه څومره مال صدقه کړی وو؟

خواب: ابوبکر صديق رضي الله عنه خپل ټول مال صدقه کړ، چې مجموعه څلور زره (۴۰۰۰) درهمه يا څوارلس (۱۴) كيلو سره زر کيدل، او لومړنۍ صدقه هم ابوبکر صديق رضي الله عنه وړاندې کړې وه.

۵۳۳. پوښتنه: د تېوک په غزا کې عمر بن خطاب رضي الله عنه څومره مال صدقه کړی وو؟

خواب: عمر رضي الله عنه خپل نيم مال صدقه کړی وو.

۵۳۴. پوښتنه: د تېوک په غزا کې عاصم بن عدي رضي الله عنه څومره خرما صدقه کړې وه؟

خواب: نوي (۹۰) وسقه کجورې، چې ديارلس نيم (۱۳،۵) ټنه وزن جوړوي.

۵۳۵. پوښتنه: د تېوک په غزا کې کومو کسانو صدقه ور نه کړه؟
خواب: منافقينو.

۵۳۶. پوښتنه: د تېوک د سفر پر مهال نبي عليه السلام د مدينې منورې چارې چاته سپارلې وې؟

خواب: (محمد بن مسلمه الانصاري) ته او يا هم (سباع بن عرفطه) ته.

۵۳۷. پوښتنه: د تېوک د سفر پر مهال نبي عليه السلام د خپل کورد ساتنې لپاره څوک مقرر کړی وو؟

خواب: علي بن ابي طالب رضي الله عنه.

۵۳۸. پوښتنه: نبي عليه السلام تېوک غزا ته په کومه ورځ روان شوی وو؟

خواب: د پنجشنبې په ورځ.

۵۳۹. پوښتنه: د مسلمانانو شمېر د تېوک په غزا کې څومره وو؟

خواب: د يرش زره (۳۰۰۰۰) کسان ول.

۵۴۰. پوښتنه: د تېوک په غزا کې چې د مجاهدينو شمېر زيات وو، او سورلي کمې وې؛ نو په يو اوښ به په نوبت نوبت، څو څو کسانو

سورلي کوله؟

خواب: نبي عليه السلام د اتلس (۱۸) نفرو لپاره يو اوښ ورکړی وو، نو په نوبت نوبت به په يو اوښ يو يو نفر سوريده.

۵۴۱. پوښتنه: د تېوک په سفر کې د نبي صلی الله عليه وسلم د لمونځونو د ادا کولو طريقه څه ډول وه؟

خواب: په سفر کې به نبي کریم صلی الله عليه وسلم لمونځونه جمع کول، مثلاً: ماسپښين او مازيگر به يې يو ځای کولو او ماښام او ماسخوتن به يې يو ځای کولو او په دې کې جمع تقديم او تاخير دواړه جايز دي او دا سنت طريقه نن هم باقي پاتې ده.

۵۴۲. پوښتنه: د تېوک سفر ټول څومره وخت ونيوه؟

خواب: پنځوس (۵۰) ورځې. چې شل (۲۰) ورځې يې په تېوک کې تيرې شوې او دا نورې (۳۰) ورځې په تلوراتلو کې تيرې شوې وې.

۵۴۳. پوښتنه: نبي عليه السلام او صحابه کرامو د تېوک سفر په کومه مياشت کې پيل او په کومه مياشت کې بېرته مدينې منورې ته راوگرځېدل؟

خواب: د رجب له مياشتې پيل او د روژې مبارکه مياشت کې بېرته مدينې ته راوگرځېدل، چې د هجرت نهم (۹) کال وو.

۵۴۴. پوښتنه: د نبي کریم صلی الله عليه وسلم وروستۍ غذا کومه يوه وه؟

خواب: د تېوک غذا.

۵۴۵. پوښتنه: کوم درې مؤمنان د تېوک له غذا نه پاتې شوي ول؟

خواب: کعب بن مالک رضي الله عنه، مُرارة بن الربيع رضي الله عنه او هلال بن أمية رضي الله عنه.

۵۴۶. پوښتنه: نبي کریم صلی الله عليه وسلم چې د تېوک له سفر نه مدينې منورې ته ورسېد، نو اول يې کوم کار ترسره کړ؟

خواب: لومړی يې په نبوي مسجد کې دوه رکعته لمونځ ادا کړی وو.

۵۴۷. پوښتنه: د تېوک د غذا ځينې حالات د قران کریم په کوم سورت کې ذکر شوي دي؟

خواب: سورت التوبة کې.

۵۴۸. پوښتنه: د تېوک غذا پر مهال منافقانو کوم مسجد جوړ کړی وو؟

خواب: مسجد ضرار.

۵۴۹. پوښتنه: د مسجد ضرار اصلي بنسټگر څوک وو؟

خواب: (ابو عامر الفاسق) چې په خپله غټ کافر وو، خو زوی يې غوره مؤمن وو، چې (حنظله) رضي الله عنه نومېده او په احد کې شهيد شوی وو او غسيل الملايکه سره شهرت لري.

۵۵۰. پوښتنه: هغو درې مؤمنان چې د تېوک له غذا نه پاتې شوي ول، محمد صلی الله عليه وسلم ورته په څومه ورځ امر کړی وو، چې

له خپلو پښخو څخه جدا شی؟

خواب: په څلورېنيمه (۴۰) ورځ.

۵۵۱. پوښتنه: هغه درې مؤمنان چې د تېوک له غذا نه پاتې شوي ول، په څومه ورځ يې رب العزت توبه قبوله کړه؟

خواب: په څومه ورځ يې رب العزت توبه قبوله کړه؟

ځواب: په پنځوسمه (۵۰) ورځ.

۵۵۲. پوښتنه: د تېوک غزا نه وروسته د کومې علاقې مسلمان واکمن باندې محمد صلی الله عليه وسلم غاييانه جنازه کړې وه؟
ځواب: د حبشې واکمن، اصحمه نجاشي باندې.

۵۵۳. پوښتنه: تېوک غزا نه وروسته د محمد صلی الله عليه وسلم کومه لور وفات شوې وه؟

ځواب: أم کلثوم رضي الله عنها، د عثمان رضي الله عنه دويمه ميرمن.

۵۵۴. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم څوک د هجرت په نهم (۹) کال د ذې القعدې يا ذې الحجې په مياشت کې د حج د مناسکو ښوولو لپاره د حج د امير په صفت مکې ته لېږلی وو؟
ځواب: ابوبکر صديق رضي الله عنه.

د محمد صلی الله عليه وسلم ټولو غزاگانو خلاصه:

۵۵۵. پوښتنه: د هجرت په دويم کال کې کومې غزاگانې ترسره شوي دي؟

ځواب: په لاندې ډول دي.

۱. غزوة الابواء، په صفر المظفر مياشت کې.

۲. غزوة بواط، ربيع الاول مياشت کې.

۳. غزوة سفوان، ربيع الاول مياشت کې.

۴. غزوة ذى العشيرة، جُماد الاولی مياشت کې.

۵. غزوة بدر الكبرى، رمضان المبارک په اولسم (۱۷).

۶. غزوة بني سليم، محرم مياشت کې.

۷. غزوة بني قينقاع، شوال مياشت کې.

۸. غزوة سويق، ذې الحجې مياشت کې.

۵۵۶. پوښتنه: د هجرت په درېيم کال کې کوم غزوات واقع شوي دي؟

ځواب: ۱. غزوة ذې امر، محرم کې.

۲. غزوة بحران، ربيع الاول کې.

۳. غزوة أحد، شوال کې.

۴. غزوة حمراء الاسد، شوال کې.

۵۵۷. پوښتنه: د هجرت په څلورم کال کې کوم غزوات واقع شوي دي؟

ځواب: ۱. غزوة بني نضير، ربيع الاول کې.

۲. غزوة بدر الثانية.

۵۵۸. پوښتنه: هغه کوم غزوات دي، چې په پنځم هجري کال کې واقع شوي دي؟

ځواب:

۱. غزوة دومة الجندل، ربيع الاول کې.

۲. غزوة الاحزاب، شوال کې.

۳. غزوة بني قريظة، ذې القعدة کې.

۵۵۹. پوښتنه: هغه کوم غزوات دي، چې په شپږم هجري کال کې واقع شوي دي؟

ځواب:

۱. غزوة بني لحيان، جُمادَي الاولى کې.

۲. غزوة بني المصطلق او غزوت المريسع ۵۵. يا ۵۶.

۳. غزوة ذي الغابة او غزوة ذي قرد، ربيع الاول کې.

۵۶۰. پوښتنه: د هجرت په اووم کال کې کوم غزوات واقع شوي دي؟

ځواب: ۱. غزوة خيبر وادي القری، محرم کې.

۲. غزوة ذات الرقاع، ربيع الاول کې.

۵۶۱. پوښتنه: په اتمه هجري کال کې کوم غزوات واقع شوي دي؟

ځواب:

۱. د مکې فتحه، په رمضان کې.

۲. غزوة حنين، دشوال میاشت د شنبې ورځ.

۳. غزوة طائف، شوال کې.

۵۶۲. پوښتنه: د هجرت په نهم کال کې کوم غزوات واقع شوي دي؟

ځواب: فقط غزوة تبوک.

۵۶۳. پوښتنه: د بدر په غزا کې د مسلمانانو او کافرانو شمېر څومره

وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر درې سوه ديارلس (۳۱۳) مجاهدين ول او

د کافرانو شمېر زر (۱۰۰۰) نفره ول.

۵۶۴. پوښتنه: د احد په غزا کې د مسلمانانو او کافرانو شمېر څومره

وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر اووه سوه (۷۰۰) تنه وو او د کافرانو شمېر

درې زره (۳۰۰۰) نفره ول.

۵۶۵. پوښتنه: د خندق په غزا کې د مسلمانانو او کافرانو شمېر

څومره وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر درې زره (۳۰۰۰) مجاهدين ول او د

کافرانو شمېر لس زره (۱۰۰۰۰) نفره ول.

۵۶۶. پوښتنه: د خيبر په غزا کې د مسلمانانو شمېر څومره وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر (۱۴۰۰) څوارلس سوه مجاهدين ول.

۵۶۷. پوښتنه: د مؤته په غزا کې د مسلمانانو او کافرانو شمېر څومره

وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر درې زره (۳۰۰۰) مجاهدين ول او د

کافرانو شمېر دوه سوه زره (۲۰۰۰۰۰) نفره ول.

۵۶۸. پوښتنه: د تبوک په غزا کې د مسلمانانو او کافرانو شمېر

څومره وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر دېرش زره (۳۰۰۰۰) مجاهدين ول او د

کافرانو شمېر څلوېښت زره (۴۰۰۰۰) نفره ول.

۵۶۹. پوښتنه: د مکې فتحې په غزا کې د مسلمانانو شمېر څومره

وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر لس زره (۱۰۰۰۰) مجاهدين ول.

۵۷۰. پوښتنه: د حنين په غزا کې د مسلمانانو شمېر څومره وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر دولس (۱۲۰۰۰) زره مجاهدين ول.

۵۷۱. پوښتنه: د حديبيې په صلحه کې د مسلمانانو شمېر څومره وو؟

ځواب: څوارلس سوه (۱۴۰۰).

۵۷۲ . پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم د ژوند په اخري رمضان کې شو ورځې اعتکاف کړی وو؟
ځواب: شل (۲۰) ورځې.

۵۷۳ . پوښتنه: د نبي عليه السلام حج په څه نوم ياد پېږي؟
ځواب: حجة الوداع.

۵۷۴ . پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم په کومه مياشت کې له مدينې نه د مکې پر لور د حج ادا کولو لپاره روان شوی وو؟
ځواب: د ذې القعدې په مياشت کې.

۵۷۵ . پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم په کومه ورځ حجة الوداع (اخري حج) ادا کولو لپاره له مدينې نه مکې ته روان شو؟
ځواب: د شنبې په ورځ له غرمې وروسته.

۵۷۶ . پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم په کوم ځای کې د حجة الوداع (اخري حج) لپاره احرام وتاړه؟
ځواب: په ذوالحليفة نومې ځای کې.

۵۷۷ . پوښتنه: په حجة الوداع کې له محمد صلى الله عليه وسلم سره څومره صحابه کرامو د حج په ادا کولو کې گډون کړی وو؟
ځواب: سل زره (۱۰۰۰۰۰) يا يولک او څلوېښت زره (۱۴۰۰۰۰).

۵۷۸ . پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم حجة الوداع (اخري حج) ادا کولو لپاره مکې ته په کومه مياشت کې ورسېد؟
ځواب: د ذې الحجې په څلورمه مکې ته ورسېد.

۵۷۹ . پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم حجة الوداع (اخري حج) ادا کولو لپاره مکې ته په کومه ورځ کې ورسېد؟
ځواب: سه شنبه يا چهارشنبه.

۵۸۰ . پوښتنه: محمد صلى الله عليه وسلم حجة الوداع (اخري حج) د هجرت په څوم کال ادا کړی دی؟
ځواب: د هجرت په لسم (۱۰) کال.

۵۸۱ . پوښتنه: ايا محمد صلى الله عليه وسلم د ژوند په اخري ورځو کې د احد د شهيدانو په قبرونو د جنازې لمونځ کړی وو؟
ځواب: هو؛ محمد صلى الله عليه وسلم د هجرت په يوولسم (۱۱) کال د احد په شهيدانو د جنازې لمونځ ادا کړی وو.

۵۸۲ . پوښتنه: نبي کریم صلى الله عليه وسلم د خپل ژوند اخري جمعه له کومې بي بي سره تېره کړې وه؟
ځواب: د عايشې رضي الله عنها سره.

۵۸۳ . پوښتنه: د قران کریم هغه کوم سورت دی، چې په هغې کې د محمد صلى الله عليه وسلم وفات ته اشاره شوې ده؟
ځواب: (سورة النص) اذا جاء نصر الله.

۵۸۴ . پوښتنه: د نبي کریم صلى الله عليه وسلم اخري مريضتيا له کوم وخت نه شروع شوه؟

ځواب: نبي کریم صلى الله عليه وسلم بقیع هديرې ته د يوې جنازې لپاره تللی وو، له هغې طرف نه په راتللو کې يې په سردرد شو، نو له همدې ځای نه يې د مريضتيا شروع وشوه.

۵۸۵ . پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم مریضتیا د راتلو دقیق وخت کوم یو وو؟

ځواب: د صفرې د میاشتې نهه ویشتم (۲۹) ، د هجرت یوولسم (۱۱) او د دوشنبې ورځ وه.

۵۸۶ . پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم د مریضتیا په حالت کې خو ورځې خلکو ته لمونځ ورکړی وو؟
ځواب: یوولس (۱۱) ورځې.

۵۸۷ . پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د مریضتیا ټولې څو ورځې وې؟
ځواب: څوارلس (۱۴) ورځې.

۵۸۸ . پوښتنه: د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د ژوند وروستی عمل کوم یو وو؟
ځواب: د مسواک استعمال.

۵۸۹ . پوښتنه: څېنې خلک وایي، چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم وفات نه دی او هسې (وصال) یې کړی، ایا دا عقیده صحیح ده؟
ځواب: نه؛ دا عقیده غلطه ده، نبي کریم صلی الله علیه وسلم وفات دی، د عامو انسانانو په شان مرگ پرې راغلی او له وجود نه یې روح قبض شوی، خو دومره ده چې د برزخ ژوند الله تعالی ورنصیب کړی او د برزخ ژوند د دنیا له ژوند نه جدا دی.

۵۹۰ . پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم د چا په کوټه کې وفات شو؟

ځواب: د عایشې رضي الله عنها.

۵۹۱ . پوښتنه: د وفات په حالت کې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم له خولې نه اخري کوم کلمات ووتل؟
ځواب: (اللهم الرفیق الاعلی)

۵۹۲ . پوښتنه: د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د مریضتیا په حالت کې، ابوبکر صدیق رضي الله عنه په څومره لمونځونو کې امام پاتې شو؟

ځواب: په اولس (۱۷) لمونځونو کې.

۵۹۳ . پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د مریضتیا په حالت کې د نبوي مسجد په امامت څوک مقرر کړی وو؟
ځواب: ابوبکر صدیق رضي الله عنه.

۵۹۴ . پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم د غزا لپاره په اخر کې کوم لښکر تیار کړی وو؟
ځواب: د اسامه بن زید رضي الله عنه لښکر.

۵۹۵ . پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم له وفات نه یوه اونۍ وړاندې څه وکړل؟

ځواب: ناروغتیا یې ورځ په ورځ زیاتېدلې، خپلو بیبيانو څخه یې پوښتنه وکړه، چې زه به سبا او بل سبا چا سره يم؟ هغوی رضي الله عنهن د ده په مطلب پوه شوی، نو اجازه یې ورکړه، چې بې له نوبته د خپلې خوښې ځای (عایشې رضي الله عنها خونې) ته ولاړ شي.

۵۹۶ . پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم له وفات څخه یوه اونۍ وړاندې د عایشې رضي الله عنها خونې ته چا راوست؟

ځواب: د عايشې رضي الله عنها خونې ته په داسې حال کې لار، چې لاسونه يې په فضل بن عباس او بل يې په علي بن ابی طالب رضي الله عنهما اچولي وو، سر يې ترلی او پښې يې په ځان پسې کشکولې او د ژوند اخري اونۍ يې د عايشې رضي الله عنها په خونه کې تيره کړه.

۵۹۷. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم له وفات څخه پنځه ورځې وړاندې څه وکړل؟

ځواب: د محمد صلی الله عليه وسلم تبه ډېره سخته شوه چې بې هوشه شو او ويې فرمايل: د مختلفو څاگانو اوه (۷) بوکې اوبه راباندې واچوئ، ترڅو خلکو ته ورشم او څپنې وصيتونه ورته وکړم. ۵۹۸. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم له وفات نه څلور ورځې وړاندې څه وکړل؟

ځواب: د پنج شنبې په ورځ په داسې حال کې چې دردونه يې خورا سخت شوي ول، ويې ويل: زر شئ چې يو ليک درته وليکم چې ستاسې د هر څه لارښوونه پکې وي او تاسې بيا لار ورکه نه کړئ، خو په خونه کې عمر رضي الله عنه او نور کسان ناست ول، عمر رضي الله عنه وويل: محمد صلی الله عليه وسلم درد اخيستی دی، قران کریم او حديث شته، د الله تعالی کتاب د هر څه لپاره بس دی.

۵۹۹. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم له وفات څخه يوه ورځ وړاندې څه وکړل؟

ځواب: له وفات څخه يوه ورځ وړاندې د يکشنبې په ورځ محمد صلی الله عليه وسلم خپل ټول غلامان ازاد کړل او په کور کې يې

اووه (۷) ديناره ول، هغه يې خيرات کړل او خپله وسله يې مسلمانانو ته وپېښله، په همدې شپه عايشې رضي الله عنها د خپلې گاونډۍ څخه د لاتين لپاره تيل وغوښتل او د محمد صلی الله عليه وسلم زغره له يو يهودي سره د دېرش (۳۰) پيمانو يعنې پنځه اويا (۷۵) کيلو گرامو اوريشو په بدل کې گرووه.

۶۰۰. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د ژوند په اخري ورځ څه وکړل؟

ځواب: صحابه کرام يې د سهار په لمانځه ولاړ وليدل، چې د هغوی په ليدو ډېر خوښ شو، بيا يې د څانښت په وخت کې فاطمه رضي الله عنها ځان ته رانژدې کړه او غوږه يې ورته څه وويل: هغې وژړل، له لږ څنډه وروسته يې بيا راوغوښتله دا ځل يې له پټې خبرې اورېدلو وروسته وخنډل.

عايشې رضي الله عنها چې ترې بيا د ژړا او خندا پوښتنه وکړه، نو فاطمې رضي الله عنها ورته وويل: لومړی ځل يې راته وويل چې زه به په همدې مرض کې وفات کېږم، نو ما وژړل او په دويم ځل يې چې خبره کړم، چې د کورنۍ لومړنۍ غړې زه يم، چې ورسره يو ځای شم، نو ما خوشحالي اظهار کړه.

۶۰۱. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د عمر په ورورستي وخت کې کوم وصيتونه کړي ول؟

ځواب: ۱. د عربو له جزيرې څخه د يهودانو، نصاراوو او مشرکانو ويستل.

۲. ميلمنو او استازو ته په ښه ډول ښه راغلاست او پالنه يې کوئ.

د ځلانده اتلانو سیرت ۱۰۴

ځواب: دهجرت یوولسم (۱۱) کال، د ربیع الاول دولسم (۱۲)، د دوشنبې ورځ، د غرمې وخت وو.

۶۰۷. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د څو کالو په عمر وفات شوی؟

ځواب: د دري شپېته (۶۳) کالو او څلورو ورځو په عمر.

۶۰۸. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم ته غسل کومو صحابه کرامو ورکړی وو او په کومه طریقه؟

ځواب: محمد صلی الله علیه وسلم ته غسل د جامو له پاسه ورکړل شو او غسل ورکونکي: (عبّاس، علي، فضل، قثم، شقران، اسامه بن زید او اوس بن خولې) ول. عبّاس او فضل او قثم به یې جسد مبارک اړولو او اسامه او شقران به پرې اوبه اچولې او علي به وینځلو رضي الله عنهم اجمعين.

۶۰۹. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم چیرته دفن شو؟

ځواب: د عايشې رضي الله عنها په کوټه کې دفن شو، په کومه بستره کې چې نبي عليه السلام وفات شو، هماغه یې راټوله کړه او د هغې لاندې یې قبر ورته وواهه او ابو طلحه رضي الله عنه ورته په قبر کې لحد جوړ کړ.

۶۱۰. پوښتنه: په محمد صلی الله علیه وسلم د جنازې لمونځ څنګه وشو؟

ځواب: په نبي کریم صلی الله علیه وسلم په اجتماعي شکل د جنازې لمونځ نه دی شوی، خلک به ډلې ډلې راتلل او د جنازې لمونځ به پرې

د ځلانده اتلانو سیرت ۱۰۳

۳. په قران کریم او سنت باندې مضبوط پاتې کېدل، یا د اسامه رضي الله عنه لښکر لېږل.

۶۰۲. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم اخري لمونځ چې صحابه کرامو ته یې ورکړی وو، کوم لمونځ دی؟

ځواب: د ماينام لمونځ وو، چې سورت المرسلات یې پکې ولوست.

۶۰۳. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د حج ادا کولو لپاره له مدينې نه د مکې په طرف د کومې میاشتي په څوم تاریخ حرکت کړی وو؟

ځواب: د ذی القعدې په (۲۶) نېټه، د شنبې په ورځ، رسول الله صلی الله علیه وسلم د تګ لپاره وینستان پرمنځ، عطريې استعمال، خادر او لنگ یې له ځان څخه تاواوه، د قربانۍ څاروي په نښه او له غرمې نه وروسته له مدينې منورې څخه د مکې په لوري روان شو.

۶۰۴. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم له هجرت څخه وروسته څو جگونه او څو عمرې ادا کړې وې؟

ځواب: نبي صلی الله علیه وسلم يو حج او څلور عمرې ادا کړې وې.

۶۰۵. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د ژوند په وروستۍ ورځ، صحابه کرام په کوم لمانځه ولاړ ولیدل؟

ځواب: د سهار په لمانځه.

۶۰۶. پوښتنه: د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د وفات نېټه کومه یوه ده؟

هر چا انفرادي کاوه، لومړۍ جنازه پرې خپلو خلکو وکړه، بيا مهاجرينو، بيا انصارو بيا بشخو او بيا ماشومانو.

۶۱۱. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم په کومه ورځ دفن شو؟

ځواب: د چهارشنبې په شپه ناوخته دفن شو.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ. إِنَّكَ حَبِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَبِيدٌ مَجِيدٌ.

۶۱۲. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم د وفات باره کې د عمر

رضي الله عنه دريځ څه وو؟

ځواب: له ډېر غم څخه له واکه وتلی وو او په چينغو کې يې ويل:

حُبْنِي مَنَافِقُ خَلِكِ خِيَالِ كَوِي، چې محمد صلی الله عليه وسلم وفات

شوی دی، نه! نه! محمد صلی الله عليه وسلم نه دی وفات شوی، د

موسی (عليه السلام) په شان خپل رب العزت ته ورغلی دی (موسی

عليه السلام څلورپښت (۴۰) ورځې له خپل قوم څخه ورک وو، بيا

وروسته له هغه چې خلکو په مرگ خوله بنورولې وه، ژوندی او روغ

رمت راغی.

قسم په الله تعالی چې په همدې ډول به محمد صلی الله عليه وسلم هم

بېرته راشي او د هغو منافقانو لاسونه او پښې به پرې کړي، چې اوس

هغه مړ گڼي.

۶۱۳. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم د وفات باره کې د ابوبکر

صديق رضي الله عنه دريځ څه وو؟

ځواب: ابوبکر صديق رضي الله عنه له خپل کور څخه چې په (سَنَح)

کې وو، په اس سپور راغی، مخامخ جومات ته ولاړ او پرته له دې

چې له چا سره خبرې وکړي، د عايشې رضي الله عنها خونې ته دننه

او محمد صلی الله عليه وسلم ته ورنژدې شو او په مخ يې ښکل کړ او

په ژړا کې يې وويل «زما مور او پلار له تا عار شه! لوی الله تعالی تا

دوه ځل نه مړ کوي، مرگ يې چې درته ليکلی وو، تا وليد» او بيا

بهر شو گوري، چې عمر رضي الله عنه خلکو ته خبرې کوي، ابوبکر

صديق رضي الله عنه ورته وويل «عمره! کينه». خو عمر رضي الله

عنه د کيناستلو نه وو، ابوبکر صديق رضي الله عنه خلکو ته خطبه

ويله او دا ايت يې ولوست: ﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ

الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى

عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ﴾.

(ال عمران ۱۴۴)

ژباړه: محمد صلی الله عليه وسلم نور څه نه دی، مگر صرف يو

پېغمبر دی، له هغه نه مخکې نور پېغمبران هم تېر شوي دي، نو که

هغه ومري يا ووژل شي؛ نو تاسې به په خپلو پوندو په شاگرځۍ؟ په

ياد ولری څوک چې په شاوورې هغه به الله تعالی ته هېڅ زیان ونه

رسوي، البته څوک چې د الله تعالی شکر ایستونکي بندگان شي

هغو ته به الله عالی د دې بدله ورکړي.

نبوي کورنۍ

- ۶۱۴ . پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم له خدیجې رضي الله عنها سره په څو کلنۍ کې واده کړی وو؟
 ځواب: په پنځه ویشتم (۲۵) کلنۍ کې او خدیجه رضي الله عنها څلورپښت کلنه وه.
- ۶۱۵ . پوښتنه: د خدیجې رضي الله عنها څخه محمد صلی الله عليه وسلم څو لورگانې درلودلې؟
 ځواب: څلور (۴) لورگانې چې (زینب، رقیه، ام کلثوم او فاطمه رضي الله عنه وې.
- ۶۱۶ . پوښتنه: زینب رضي الله عنها چاته واده شوې وه؟
 ځواب: زینب رضي الله عنها ابوالعاص بن الربیع ته واده شوې وه.
- ۶۱۷ . پوښتنه: رقیه رضي الله عنها او ام کلثوم رضي الله عنها چاته واده شوې وې؟
 ځواب: دواړه یوې بلې پسې له وفات څخه وروسته عثمان رضي الله عنه په نکاح کړې وې.
- ۶۱۸ . پوښتنه: فاطمه رضي الله عنها چا ته واده شوې وه؟
 ځواب: علي بن طالب رضي الله عنه ته واده شوې وه.
- ۶۱۹ . پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم، سوده بنت زمعه رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

- ځواب: د خدیجه الکبری رضي الله عنها له وفات څخه وروسته په نژدې موده کې، د نبوت په لسم (۱۰) کال، د شوال په میاشت کې یې واده کړې وه.
- ۶۲۰ . پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم عایشه بنت ابی بکر صدیق رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟
 ځواب: له هجرت نه دوه کاله او پنځه میاشتې مخکې چې عایشه رضي الله عنها شپږ کلنه وه، کوژده یې وکړه او د هجرت په اوومه (۷) میاشت یې واده وکړ، چې عایشه رضي الله عنها نهه (۹) کلنه وه، په بسځو کې یې یواځې عایشه رضي الله عنها پیغله واده کړې وه.
- ۶۲۱ . پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم حفصه بنت عمر رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟
 ځواب: د هجرت په درېیم (۳) کال.
- ۶۲۲ . پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم زینب بنت حزیمه رضي الله عنها چې په ام المساکین (د مسکینانو مور) باندې مشهوره وه، کله په نکاح کړې وه؟
 ځواب: د هجرت په څلورم (۴) کال واده او له واده څخه دوه یا درې میاشتې وروسته وفات شوه.
- ۶۲۳ . پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم، أم سلمة هند بنت ابی امیه رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟
 ځواب: د هجرت په څلورم (۴) کال د شوال په میاشت کې یې واده کړې وه.

۶۲۴ . پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، زینب بنت جحش رضی الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: زینب بنت جحش رضی الله عنها د محمد صلی الله علیه وسلم د ترور لور وه، لومړی یې زید بن حارثه رضی الله عنه سره واده کړی وو، خو هغه طلاقه کړه، بیا الله تعالی په دې هکله وحې نازله کړه چې: ﴿فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا﴾.

ژباړه: کله چې زید ترې خپله اړتیا پوره کړه، نو هغه مو تاته په نکاح کړه.

او محمد صلی الله علیه وسلم د زینب بنت جحش رضی الله عنها سره د هجرت په پنځم کال د ذی القعدې په میاشت کې واده کړی وو.

۶۲۵ . پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، جویریة بنت الحارث رضی الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: نوموړې د بني المصطلق د بندیانو په وېش کې د ثابت بن قیس بن شماس رضی الله عنه په برخه رسېدلې وه او هغه مکاتبه کړه (چې د یو معلوم مقدار مال په بدل کې د غلام ازادول دي) نو محمد صلی الله علیه وسلم د جویریة بنت الحارث رضی الله عنها د کتابت روپۍ ادا کړې او د هجرت په شپږم کال د شعبان په میاشت کې یې واده کړه.

۶۲۶ . پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، أم حبیبة رَمَلَة بنت ابی سفیان رضی الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: دا له دې وړاندې د عبیدالله بن جحش ښځه وه، د میره په ملتیا یې حبشې ته هجرت وکړ، خو میره یې هملته مرتد شو او ورپسې په نصراني عقیده مړ شو او أم حبیبه په اسلام ټینګه مهاجره کونډه پاتې شوه، کله چې محمد صلی الله علیه وسلم د هجرت په اووم (۷) کال د محرم په میاشت کې عمرو بن امیه الضمري د یو لیک سره د خپل استازي په توګه نجاشي ته واستاوه او له أم حبیبې سره یې د واده وړاندیز هم کړی وو، نجاشي وړاندیز ومانه او أم حبیبه یې محمد صلی الله علیه وسلم ته په نکاح ورکړه.

۶۲۷ . پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، صفیه بنت حی بن اخطب رضی الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: د خیبر د فتحې په اوږدو کې بندی شوه، محمد صلی الله علیه وسلم لومړی ازاده او بیا یې د فتحې له بشپړېدلو وروسته په نکاح کړه.

۶۲۸ . پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، میمونه بنت الحارث رضی الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: د هجرت په اووم (۷) کال د ذی القعدې په میاشت کې د قضایې عمري له بشپړولو وروسته.

۶۲۹ . پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم له څو ښځو سره نکاح ګانې کړې وې؟

ځواب: (۱۱) بیبیانو سره چې خدیجه رضی الله عنها او زینب بنت خزیمه یې په ژوند کې وفات شوې وې او نورې د محمد صلی الله علیه وسلم له وفات څخه وروسته وفات شوې.

۶۳۰ . پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم ټولې شو وينځې درلودلې؟
 ځواب: دوه وينځې؛ چې يوه يې ماريه القبطيه وه، چې د مقوقس پاچا
 له لورې ورته بېنل شوې وه او دويمه ريحانه بنت زيد النضريه يا
 القرضيه وه، چې د قريظه وو په بنديانو کې راغلې وه، محمد صلی
 الله عليه وسلم ځان ته خوښه کړه.

۶۳۱ . پوښتنه: ام معبد الخزاعيه د محمد صلی الله عليه وسلم د
 بنایسته بدن باره کې خپل خاوند ته څنگه يادونه کړې وه؟

ځواب: ام معبد الخزاعيه د محمد صلی الله عليه وسلم يادونه خپل
 مېړه ته وروسته له دې چې مدينې ته د هجرت په لار کې يې ليدلې
 وو، په دا ډول کوي: ځليدونکې رنگ، روښانه مخ، ښکلې بدن چې نه
 ډېر ډبل او نه ډېر نری وو، ټول جوړښت يې خورا ښه شوی وو، د
 اوږدو ښو په منع کې تکې تورې سترگې، د غټ غوڅښتن او د نرۍ
 لوړې غاړې درلودونکې، گردې تورې سترگې يې د نړيو او اوږدو
 وريځو لاندې وې، ويښتان يې تک تورول، چې چپ وي، نو دروند
 ښکاري او چې خبرې کوي، نو هر څوک د ځان پر لوري متوجه کوي،
 له لرې څخه د ټولو په منع کې تر هر چا غوره او وياړمن او له نژدې
 څخه تر هر چا ښکلې ښکاري، خوږې غوڅې خبرې کوي، نه
 مجهولې او لنډې او نه بې فايدي اوږدې وي ته به وايې لکه د
 غاړکۍ ملغلرې يوه په بلې پسې را روانې وي!

د منځنۍ ونې څښتن وو، نه هومره لنډ وو چې په سترگو کې تپت
 وپريښي او نه هومره لوړ چې بد ښکاره شي، د دوه لښتو ترمنځ د
 هغې درېيمې لښتې په شان وو، چې تر ټولو ښکلې او تازه بريښي!

داسې منوونکي انډيوالان ترې راچاپيروي، چې هرې خبرې ته يې
 غوږ، غوږ وي او د هرې غوښتنې په پوره کولو کې يې يو له بل څخه
 وړاندې کېږي، هغه منل شوی مشر دی، چې نه يې تندې گونځې وي
 او نه يې خبرې باييزه وي.

د خلفاء راشدينو سيرت

لومړی: ابوبکر صديق رضي الله عنه

۶۳۲ . پوښتنه: ابوبکر صديق رضي الله عنه له عام الفيل نه څو کاله
 وروسته پيدا شوی دی؟

ځواب: دوه نيم کاله وروسته.

۶۳۳ . پوښتنه: د ابوبکر صديق رضي الله عنه خپل نوم څه وو؟

ځواب: عبدالله.

۶۳۴ . پوښتنه: د ابوبکر صديق رضي الله عنه پلار څه نومېږي؟

ځواب: د پلار نوم يې عثمان دی او په ابوقحافه باندې مشهور وو.

۶۳۵ . پوښتنه: د ابوبکر صديق رضي الله عنه پلار په کوم کال کې

اسلام قبول کړ؟

ځواب: د مکې د فتحې په کال کې.

۶۳۶ . پوښتنه: د ابوبکر صديق رضي الله عنه د نيکه نوم څه وو؟

ځواب: عامر.

۶۳۷ . پوښتنه: د ابوبکر صديق رضي الله عنه نسب د محمد صلی الله

عليه وسلم نسب سره په څوم نيکه کې يوځای کېږي؟

ځواب: په اووم (۷) نيکه (کعب ابن لؤي) کې سره يوځای کېږي.

- ۶۳۸ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه په قريشو کې کومې قبيلې سره تړاو لري؟
 ځواب: بنو تيم قبيلې ته منسوب دی.
- ۶۳۹ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه مور څه نومېږي؟
 ځواب: ام الخير.
- ۶۴۰ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه دويم لقب څه وو؟
 ځواب: عتيق.
- ۶۴۱ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه ته صدیق په څه وجه باندې ويل کېږي؟
 ځواب: د اسرا او معراج واقعي لومړی تصديق ابوبکر صدیق رضي الله عنه کړی وو.
- ۶۴۲ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه په خلافت باندې لومړی بيعت چا وکړ؟
 ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.
- ۶۴۳ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه په کومه غزوه کې د کور ټول مال صدقه کړی وو؟
 ځواب: په تبوک غزا کې.
- ۶۴۴ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شوی؟
 ځواب: د هجرت په ديارلسم (۱۳) کال.
- ۶۴۵ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه په کومه ورځ وفات شوی؟
- ځواب: د جمعي په ورځ.
- ۶۴۶ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه په کومه مياشت او په څوم تاريخ وفات شوی؟
 ځواب: د جمادى الثاني مياشتې په درويشتم (۲۳) تاريخ وفات شوی دی.
- ۶۴۷ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د جنازې لمونځ چا ادا کړی؟
 ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.
- ۶۴۸ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت لومړی کار کوم يو وو، چې ترسره يې کړ؟
 ځواب: غزا ته د اسامه بن زيد رضي الله عنه لښکر لېږل وو.
- ۶۴۹ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په وخت کې هغه کوم يو نېک انسان وو، چې د (اسودعنسي) لخوا اور ته غورځول شوی وو، خو هغه رب العزت له اور څخه روغ راويستی وو؟
 ځواب: هغه نیک انسان ابو مسلم الحولاني نومېده.
- ۶۵۰ . پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم په ژوندون باندې کومو دوه کسانو د پيغمبري دعوه کړې وه؟
 ځواب: اسودعنسي او ميسلمة الکذاب.
- ۶۵۱ . پوښتنه: اسود عنسي کذاب چې د پيغمبري دعوه يې کړې وه، د چا لخوا ووژل شو؟
 ځواب: د فيروز الديلمي او د هغه د ملگرو لخوا ووژل شو.

- د ځلانده اتلانو سيرت ۱۱۳

۶۵۲. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په لومړيو کې کومو قبيلو ارتداد اختيار کړی وو؟

ځواب: کينده قبيلې، ملحج قبيلې، ريعه قبيلې، بنو حنيفه قبيلې، بنو سوليم قبيلې، کنانه قبيلې، بنو ثؤی قبيلې، بنو عامر قبيلې، بنو تميم قبيلې او داسې نورو قبيلو ارتداد اختيار کړی وو.

۶۵۳. پوښتنه: بنو ثؤی قبيله چې ارتداد يې اختيار کړی وو، ابوبکر صدیق رضي الله عنه کوم صحابي د دعوت لپاره ورولېږه، چې بيا په اسلام کې داخله شي؟

ځواب: عدي ابن حاتم رضي الله عنه.

۶۵۴. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په وخت کې کومې کاهينې بنسټې د نبوت دعوه کړې وه؟

ځواب: سَجَاح بنت الحارث.

۶۵۵. پوښتنه: د يمامه په غزا کې د مسلمة الکذاب لښکر څومره وو؟

ځواب: څلوېښت زره (۴۰۰۰۰) عسکر ول.

۶۵۶. پوښتنه: ثابت ابن قيس رضي الله عنه په کوم غزا کې شهيد شوی؟

ځواب: د يمامه په غزا کې.

۶۵۷. پوښتنه: د يمامه په غزا کې چې د مسلمة الکذاب لښکر له ماتې سر مخ شو، کوم باغ ته يې فنا يوره؟

ځواب: حديقه الموت باغ ته.

۶۵۸. پوښتنه: معاذ بن جبل رضي الله عنه په څو کلنۍ کې وفات شوی؟

ځواب: په دېرش (۳۰) کلنۍ کې.

۶۵۹. پوښتنه: مسلمة الکذاب په کوم غزا کې ووژل شو؟

ځواب: د يمامه په غزا کې.

۶۶۰. پوښتنه: مسلمة الکذاب د چا لخوا ووژل شو؟

ځواب: د وحشي ابن حرب رضي الله عنه لخوا ووژل شو.

۶۶۱. پوښتنه: د يمامه په غزا کې څومره حافظان صحابه کرام شهيدان شوي ول؟

ځواب: دولس سوه (۱۲۰۰) د قران کریم حافظان صحابه.

۶۶۲. پوښتنه: د يمامه په غزا کې په حديقه الموت باغ کې د مسلمة الکذاب څومره لښکر له منځه تللي وو؟

ځواب: په روايتونو کې دوه ارقامه ښودل شوي: لس زره (۱۰۰۰۰) او بل يو يشت زره (۲۱۰۰۰) دي.

۶۶۳. پوښتنه: حديقه الموت باغ چا فتحه کړ؟

ځواب: خالد بن وليد رضي الله عنه.

۶۶۴. پوښتنه: خالد بن وليد رضي الله عنه د عراق فتوحات په څومره موده کې ترسره کړل؟

ځواب: په څوارلسو (۱۴) مياشتو کې.

۶۶۵. پوښتنه: له خالد بن وليد رضي الله عنه سره د عراق په فتوحاتو کې څومره مجاهدين مله ول؟

ځواب: د ربیع الاول په میاشت کې.

۶۷۴. پوښتنه: د یرموک په غزا کې د مسلمانانو لښکر څومره وو؟

ځواب: شپږ دیرش زره (۳۶۰۰۰).

۶۷۵. پوښتنه: د یرموک په غزا کې د دښمن څومره عسکر ووژل

شول؟

ځواب: یو لک او دېرش زره (۱۳۰۰۰۰).

۶۷۶. پوښتنه: د یرموک په غزا کې څومره صحابه کرام شهیدان

شوي ول؟

ځواب: درې زره (۳۰۰۰).

۶۷۷. پوښتنه: د یرموک د غزا په لومړۍ ورځ د غزا قومنده د چا په

لاس کې وه؟

ځواب: د خالد بن ولید رضي الله عنه.

۶۷۸. پوښتنه: د یرموک غزوه د کوم خلیفه په وخت کې واقع شوې

وه؟

ځواب: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه په خلافت کې واقع شوې وه.

۶۷۹. پوښتنه: د یرموک غزا فتحه د چا په لاس وشوه؟

ځواب: د خالد بن ولید رضي الله عنه په لاس.

۶۸۰. پوښتنه: په لومړي ځل د قران کریم د راجمع کولو مشوره

ابوبکر صدیق رضي الله عنه ته چا ورکړې وه؟

ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.

ځواب: څلور زره (۴۰۰۰).

۶۶۶. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په دور کې په

عمان علاقه کې چا د پېغمبرۍ دعوه کړې وه؟

ځواب: د لاقیت ابن مالک په نوم یو کس وو.

۶۶۷. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په وخت کې

لومړۍ جزیه د کوم ځای له خلکو څخه واخیستل شوه؟

ځواب: د عراق حیره علاقې اوسېدونکو څخه واخیستل شوه.

۶۶۸. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په موده کې

رومیانو څومره لښکر د مسلمانانو ختمولو لپاره تیار کړی و؟

ځواب: دوه لکه څلوېښت زره (۲۴۰۰۰۰).

۶۶۹. پوښتنه: د کسرا نایب هرمز په کومه غزا کې ووژل شو؟

ځواب: په ذات السلاسل غزا کې.

۶۷۰. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه په خلافت کې د ذات

السلاسل جگړې فتحه د چا په لاس وشوه؟

ځواب: د خالد بن ولید رضي الله عنه په لاس.

۶۷۱. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په موده کې د

انبار فتحه د چا په لاس شوې وه؟

ځواب: د خالد بن ولید رضي الله عنه.

۶۷۲. پوښتنه: د یرموک غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په دیارلسم (۱۳) کال.

۶۷۳. پوښتنه: د یرموک غزا په کومه میاشت کې واقع شوې وه؟

۶۸۱ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه په لومړي ځل چاته د قران کریم د راجع کولو امر کړی وو؟
ځواب: زید بن ثابت رضي الله عنه ته.

۶۸۲ . پوښتنه: قران کریم د لومړي ځل لپاره په څه شي باندې لیکل شوی وو؟

ځواب: د خرما د ونې په پوستکي لیکل شوی وو.

۶۸۳ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت دوره څومره وخت وه؟

ځواب: دوه (۲) کاله او درې (۳) میاشتې.

دویم: عمر بن خطاب رضي الله عنه

۶۸۴ . پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه درېیم پلار پورې نومونه واخلي؟

ځواب: عمر بن خطاب بن نفیل بن عبدالعزی.

۶۸۵ . پوښتنه: عمر بن خطاب رضي الله عنه په قریشو کې له کومې قبیلې سره اړیکه درلوده؟

ځواب: بني عدی قبیلې سره.

۶۸۶ . پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د مور نوم څه وو؟

ځواب: حنتمه.

۶۸۷ . پوښتنه: عمر رضي الله عنه د محمد صلی الله علیه وسلم څخه څومره وخت وروسته پیدا شوی دی؟

ځواب: د یارلس (۱۳) کاله.

۶۸۸ . پوښتنه: عمر رضي الله عنه د بعثت (نبوت) په څوم کال د اسلام په مبارک دین مشرف شو؟

ځواب: د نبوت په شپږم (۶) کال.

۶۸۹ . پوښتنه: عمر رضي الله عنه په کومه اسم گڼیه باندې مشهور وو؟

ځواب: ابوالحفص.

۶۹۰ . پوښتنه: مدینې ته د هجرت پرمهال د عمر رضي الله عنه ملگری څوک وو؟

ځواب: عیاش ابن ابی ربيعه رضي الله عنه.

۶۹۱ . پوښتنه: عمر رضي الله عنه د چا لخوا خليفه وټاکل شو؟

ځواب: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه لخوا.

۶۹۲ . پوښتنه: هغه کوم شخص دی، چې په لومړي ځل هغه ته امیر المؤمنین ویل شوی؟

ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.

۶۹۳ . پوښتنه: عمر رضي الله عنه ته په لومړي ځل د امیر المؤمنین لقب چا انتخاب کړ؟

ځواب: مغیره ابن شعبه رضي الله عنه.

۶۹۴ . پوښتنه: په مسلمانانو کې هجري قمري تاریخ لومړی د چا لخوا مروج شو؟

ځواب: د عمر بن خطاب رضي الله عنه لخوا.

د ځلانده اتلانو سيرت ۱۲۲

۷۰۱. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په وخت کې د خالد بن وليد رضي الله عنه پر ځای څوک د مسلمانانو د لښکر عمومي قومندان وټاکل شو؟

ځواب: ابو عبيدة بن الجراح رضي الله عنه.

۷۰۲. پوښتنه: له جزیره العرب نه په لومړي ځل يهود او نصارا چا وشرل؟

ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.

۷۰۳. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په وخت کې د نوي پيدا شوي ماشوم لپاره د کال څومره خرچه ټاکل شوې وه؟

ځواب: سل (۱۰۰) درهمه.

۷۰۴. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په وخت کې ابو هريره رضي الله عنه له بحرين څخه په لومړي ځل څومره مال راوړی وو؟

ځواب: د پنځه لکه (۵۰۰۰۰۰) درهمو مال يې راوړی وو.

۷۰۵. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په موده کې مصر د چا لخوا فتحه شو؟

ځواب: د عمرو بن العاص رضي الله عنه لخوا.

۷۰۶. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په وخت کې دمشق د چا په لاس فتحه شو؟

ځواب: د ابو عبيده بن الجراح رضي الله عنه په لاس.

۷۰۷. پوښتنه: د بيت المقدس فتحه د چا په لاس وشوه؟

د ځلانده اتلانو سيرت ۱۲۱

۶۹۵. پوښتنه: د هجرت په څوم کال عمر بن خطاب رضي الله عنه دا فيصله وکړه، چې دې نه وروسته به ټولې راکړې ورکړې په هجري تاريخ وي؟

ځواب: د هجرت په اولسم (۱۷) کال.

۶۹۶. پوښتنه: هجري قمري تاريخ له څه وخت نه پيل شوی دی؟

ځواب: د هجرت له لومړي کال څخه.

۶۹۷. پوښتنه: عمر رضي الله عنه د شرابو څښونکي ته څو دورې حد وټاکه؟

ځواب: اتيا (۸۰) دورې.

۶۹۸. پوښتنه: په اسلام کې لومړي ځل لپاره په اداري تنظيم کې ديوانونه چا جوړ کړل؟

ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.

۶۹۹. پوښتنه: عمر رضي الله عنه د خلکو د ديوانونو جوړولو لپاره کوم درې صحابه وټاکل؟

ځواب: عقیل ابن ابی طالب، مُخَرَّمَةُ ابن نَوفَل او جُبیر بن مُطعم رضي الله عنهم.

۷۰۰. پوښتنه: د عمر رضي الله عنه د خلافت په وخت کې د بيت المال څخه د مؤمنانو ميندو د (پيغمبر صلی الله عليه وسلم يبيانو) هرې يوې لپاره د کال څومره خرچه ټاکل شوې وه؟

ځواب: د هرې يوې لپاره د کال دولس زره (۱۲۰۰۰) درهم ټاکل شوي ول.

ځواب: د عمر بن خطاب رضي الله عنه په لاس.

۷۰۸. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په موده کې

مصر او اسکندريه د هجرت په څوم کال فتحه شول؟

ځواب: دوه قوله دي: د هجرت په شلم (۲۰) او نولسم (۱۹) کال.

۷۰۹. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په موده کې د

قادسيه فتحه د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په (۱۴) څوارلسم کال.

۷۱۰. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په موده کې د

قادسيه غزا په ميدان کې د مسلمانانو د لښکر شمېر څومره وو؟

ځواب: دیرش زره (۳۰۰۰۰) عسکر ول.

۷۱۱. پوښتنه: د قادسيه په غزا کې د دښمن د لښکرو شمېر څومره

وو؟

ځواب: يو لک او پنځوس زره (۱۵۰۰۰۰).

۷۱۲. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په موده کې د

قادسيه فتحه د چا په لاس وشوه؟

ځواب: د سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه په لاس وشوه.

۷۱۳. پوښتنه: د قادسيه په غزا کې د فارسيانو څومره عسکر ووژل

شول؟

ځواب: تقريباً سل زره (۱۰۰۰۰۰) عسکريې وژل شوي ول.

۷۱۴. پوښتنه: د قادسيې غزا څو ورځې دوام کړی وو؟

ځواب: څلور (۴) ورځې.

۷۱۵. پوښتنه: د قادسيه په غزا کې دښمن څومره اسونه درلودل؟

ځواب: شپيته زره (۶۰۰۰۰) اسونه.

۷۱۶. پوښتنه: د قادسيه په غزا کې دښمن څومره پلي (پياده) عسکر

درلودل؟

ځواب: شپيته زره (۶۰۰۰۰).

۷۱۷. پوښتنه: د قادسيه په غزا کې دښمن څومره فيلان درلودل؟

ځواب: دیرش (۳۰) يا څلوېښت (۴۰) فيلان.

۷۱۸. پوښتنه: د عمر رضي الله عنه د خلافت په وخت کې مداین

علاقه د چا لخوا فتحه شوه؟

ځواب: د سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه لخوا فتحه شوه.

۷۱۹. پوښتنه: ابولؤلؤ المجوسي د کوم صحابي غلام وو؟

ځواب: د مغیره ابن شعبه رضي الله عنه.

۷۲۰. پوښتنه: عمر رضي الله عنه چې کله په شهادت رسېده، نو په

دغه وخت کې څو زره درهمه قرضداري وو؟

ځواب: اته شپيته زره (۶۸۰۰۰) درهمه.

۷۲۱. پوښتنه: عمر رضي الله عنه د چا لخوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د ابولؤلؤ المجوسي لخوا.

۷۲۲. پوښتنه: عمر رضي الله عنه د هجرت په څوم کال په شهادت

ورسېد؟

ځواب: د هجرت په درويشتم (۲۳) کال.

۷۲۳. پوښتنه: عمر رضي الله عنه له خپل مرگ نه مخکې کومه شپږ کسيزه شورا د خليفه ټاکلو لپاره وټاکله؟
- ځواب: د ټاکل شوې شورا غړي پدې ډول وو: عثمان بن عفان، علي بن ابي طالب، طلحه بن عبيدالله، زبير بن العوم، عبدالرحمن بن عوف او سعد بن وقاص رضي الله عنهم.
۷۲۴. پوښتنه: د قادييه په غزا کې د مسلمانانو لخوا نيول شوی د فارسيانو قومندان (هرمزان) د چا په وړاندې د اسلام په دين مشرف شو؟
- ځواب: د عمر بن خطاب رضي الله عنه په وړاندې.
۷۲۵. پوښتنه: عمر بن خطاب رضي الله عنه له محمد صلی الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟
- ځواب: پنځه سوه اوه دېرش (۵۳۷) احاديث.
۷۲۶. پوښتنه: عمر بن خطاب رضي الله عنه په څو کلنۍ کې په شهادت ورسېد؟
- ځواب: په درې شپيته (۶۳) کلنۍ کې.
۷۲۷. پوښتنه: عمر بن خطاب رضي الله عنه په کومه ورځ په شهادت ورسېد؟
- ځواب: د يکشنبې په ورځ.
۷۲۸. پوښتنه: عمر بن خطاب رضي الله عنه په کومه مياشت او په څوم تاريخ په شهادت ورسېد؟

- ځواب: د ذې الحجې مياشتې په اولسم (۱۷) تاريخ په شهادت ورسېد.
۷۲۹. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په وروستيو کې څومره ځمکه ترولکې لاندې وه؟
- ځواب: دوه ويشت لکه (۲۲۰۰۰۰۰) ميله مربع ځمکه يې په واک کې وه.
۷۳۰. پوښتنه: په عمر بن خطاب رضي الله عنه باندې د جنازي لمونځ کوم صحابي ادا کړی وو؟
- ځواب: صهيب رضي الله عنه.
- درېيم: عثمان بن عفان رضي الله عنه
۷۳۱. پوښتنه: د عثمان رضي الله عنه د پلار نوم څه وو؟
- ځواب: عفان.
۷۳۲. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه له عام الفيل نه څو کاله وروسته پيدا شوی وو؟
- ځواب: شپږ (۶) کاله.
۷۳۳. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه نيکه څه نومېږي؟
- ځواب: ابو العاص.
۷۳۴. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په کومو اسم گڼيه باندې مشهور وو؟
- ځواب: په ابو عمرو او ابو عبدالله.

۷۳۵. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په قریشو کې له کومې قبیلې سره تړاو لاره؟
 ځواب: د بنو أمیه له قبیلې سره.
۷۳۶. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه له مدينې نه مخکې کوم ځای ته هجرت کړی وو؟
 ځواب: لومړی هجرت یې حبشې ته کړی وو.
۷۳۷. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د مور نوم څه وو؟
 ځواب: اروا بنت کربن.
۷۳۸. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه د چا په دعوت باندې ایمان او اسلام راوړ؟
 ځواب: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه په دعوت.
۷۳۹. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په کوم لقب مشهور وو؟
 ځواب: په (ذی النورین) باندې مشهور وو.
۷۴۰. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه له محمد صلی الله علیه وسلم نه څو کاله کشر وو؟
 ځواب: څلور (۴) کاله.
۷۴۱. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په خپل ژوند کې څو ودونه کړي ول؟
 ځواب: اته (۸) ودونه یې یو په بل پسې کړي ول.
۷۴۲. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه څو زامن او څو لورگانې درلودې؟
- د ځلانده اتلانو سیرت
- ځواب: نهه (۹) زامن او اووه (۷) لورگانې یې درلودې.
۷۴۳. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په نارینه وو کې څوم مسلمان وو، چې اسلام یې قبول کړ؟
 ځواب: څلورم (۴) کس وو چې اسلام یې قبول کړ.
۷۴۴. پوښتنه: په تبوک غزوه کې عثمان بن عفان رضي الله عنه څه شی صدقه کړی وو.
- ځواب: نهه سوه (۹۰۰) اوبیان، سل (۱۰۰) اسونه، زر (۱۰۰۰) دیناره، پنځه نیمې (۵،۵) کیلو سره زر او دوه سوه (۲۰۰) اوقیې چې د سپینو زرو روپۍ وې چې نهه ویشتم نیمې (۲۹،۵) کیلو سپین زر کېږي، صدقه کړي ول.
۷۴۵. پوښتنه: له عثمان بن عفان رضي الله عنه سره په خلافت باندې لومړی بیعت چا وکړ؟
 ځواب: عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه.
۷۴۶. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکومت په دوره کې په افریقا کې د بربریانو پاچا (جرجیر) د کوم صحابي لخوا ووژل شو؟
 ځواب: د عبدالله بن زبیر رضي الله عنه لخوا.
۷۴۷. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکمرانۍ په وخت کې د قبرص ټاپو وزمه د هجرت په څوم کال فتحه شوه؟
 ځواب: د هجرت په اته ویشتم (۲۸) کال.

- د ځلانده اتلانو سیرت

۷۴۸. پوښتنه: د قبرص فتحه د چا په لاس وشوه؟

ځواب: د معاويه بن ابي سفیان رضي الله عنه په لاس.

۷۴۹. پوښتنه: ام کلثوم رضي الله عنها د هجرت په څوم کال وفات شوه؟

ځواب: د هجرت په نهم (۹) کال.

۷۵۰. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه د مسلمانانو څوم خليفه وو؟

ځواب: درېيم (۳) خليفه وو.

۷۵۱. پوښتنه: جَحَّ جَحَّ چې د محمد صلى الله عليه وسلم امسا يې له عثمان بن عفان رضي الله عنه څخه واخيسته او په زنگون يې ماته کړه، رب العزت يې په زنگون کې څه راپيدا کړل؟

ځواب: الله تعالى يې په زنگون کې چينجي راپيدا کړل او له هغې نه مړ هم شو.

۷۵۲. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه د چا لخوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د باغيانو لخوا.

۷۵۳. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په څو کلنۍ کې په شهادت ورسېد؟

ځواب: عثمان بن عفان رضي الله عنه په دوه اتيا (۸۲) کلنۍ کې شهيد شو.

۷۵۴. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت موده څو کاله وه؟

ځواب: دولس (۱۲) ورځې کم دولس (۱۲) کاله.

۷۵۵. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په خپل ژوند کې ټول څو غلامان ازاد کړي ول؟

ځواب: دوه زره څلور سوه (۲۴۰۰).

۷۵۶. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه چې کله باغيانو شهيد کړ، د وينې لومړنۍ څاڅکۍ يې د قران کریم په کوم ايت ولوېده؟

ځواب: ﴿ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴾.

۷۵۷. پوښتنه: افغانستان د کوم خليفه په وخت کې فتحه شو؟

ځواب: د عثمان بن عفان رضي الله عنه په وخت کې.

۷۵۸. پوښتنه: په اخري ځل قران کریم د کوم صحابي لخوا راجمعه او ترتيب شو؟

ځواب: د عثمان بن عفان رضي الله عنه لخوا.

۷۵۹. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت په وخت کې غزوة السواري چېرته واقع شوه؟

ځواب: په بحر کې واقع شوې وه.

۷۶۰. پوښتنه: په غزوة السواري کې د مسلمانانو د بحري بېړيو شمېر څومره وو؟

ځواب: دوه سوه (۲۰۰) بېړۍ وې.

د ځلانده اتلانو سيرت ۱۳۲

۷۶۷. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په کومه ورځ شهيد شو؟

ځواب: د جمعې په ورځ.

۷۶۸. پوښتنه: په عثمان بن عفان رضي الله عنه باندې د جنازې لمونځ کوم صحابي ادا کړ؟

ځواب: زبير بن عوام رضي الله عنه.

۷۶۹. پوښتنه: کله چې به په محمد صلی الله عليه وسلم قرآن کریم نازلېده نو عثمان رضي الله عنه به د نورو صحابه وو په څېر د وحې کتابت کاوه؟

ځواب: هو.

څلورم: علي بن ابي طالب رضي الله عنه

۷۷۰. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه له نبوت څخه څو کاله مخکې پيدا شوی وو؟

ځواب: لس (۱۰) کاله مخکې.

۷۷۱. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه چې کله پيدا شو، مور يې ورته کوم نوم خوښ کړی وو؟

ځواب: اسد.

۷۷۲. پوښتنه: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه د مور نوم څه وو؟

ځواب: فاطمه بنت اسد.

۷۷۳. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه څو ورورونه درلودل، او نومونه يې څه ول؟

د ځلانده اتلانو سيرت ۱۳۱

۷۶۱. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکومت په وخت کې په غزوة السواري کې د کافرانو د بحري پېړيو شمېر څومره وو؟

ځواب: زر (۱۰۰۰) پېړۍ يې درلودلې.

۷۶۲. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکومت په موده کې د قبرص خلکو د کال څومره جزیه دولت ته ورکوله؟

ځواب: اوه زره دوه سوه (۷۲۰۰) درهمه.

۷۶۳. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکمرانۍ په موده کې د قبرص خلکو چې کافر ول، د څه شي عبادت کاوه؟

ځواب: د اور عبادت يې کاوه.

۷۶۴. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکومت په موده کې عام خلک چا د عثمان بن عفان رضي الله عنه په خلاف پاڅون ته مجبور کړل؟

ځواب: عبدالله بن سبا يهودي.

۷۶۵. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکومت په ضد باندې څومره خوارجو پاڅون کړی وو؟

ځواب: څلور زره (۴۰۰۰).

۷۶۶. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه د هجرت په څوم کال په شهادت ورسېد؟

ځواب: د هجرت په پنځه دېرشم (۳۵) کال.

- ځواب: درې ورونه يې درلودل: (طالب، عقيل او جعفر) نومېدل.
۷۷۴. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه څو خويندې درلودلې؟
- ځواب: دوه (۲).
۷۷۵. پوښتنه: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه خويندې څه نومېدلې؟
- ځواب: ام هاني او جمانة رضي الله عنهما.
۷۷۶. پوښتنه: په بنحو کې لومړی ايمان په محمد صلی الله عليه وسلم باندې کومې بنځې راوړې وو؟
- ځواب: خديجة الكبرى رضي الله عنها.
۷۷۷. پوښتنه: په ماشومانو کې لومړی ايمان په محمد صلی الله عليه وسلم باندې چا راوړی؟
- ځواب: علي بن ابي طالب رضي الله عنه.
۷۷۸. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه ته ابو تراب اسم کښه چا ايښې وه؟
- ځواب: محمد صلی الله عليه وسلم.
۷۷۹. پوښتنه: خيبر د چا په لاس فتحه شو؟
- ځواب: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه په لاس.
۷۸۰. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه له فاطمې رضي الله عنها سره له کومې غزوې نه وروسته واده وکړ؟
- ځواب: د بدر له غزوې نه وروسته.

۷۸۱. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه څو زامن درلودل؟
- ځواب: څوارلس (۱۴).
۷۸۲. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه څو لورگانې درلودې؟
- ځواب: نولس (۱۹) لورگانې يې وې.
۷۸۳. پوښتنه: د حديبې صلحه کې منشي يا ليکونکی څوک وو؟
- ځواب: علي بن ابي طالب رضي الله عنه.
۷۸۴. پوښتنه: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه او فاطمې رضي الله عنها په واده کې ولیمه کوم صحابي ورکړه؟
- ځواب: سعد رضي الله عنه پکې گډ (پسه) ذبحه کړی وو.
۷۸۵. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه چې په محمد صلی الله عليه وسلم باندې ايمان راوړ، څو کلن وو؟
- ځواب: لس (۱۰) کلن.
۷۸۶. پوښتنه: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه د پلار نوم څه وو؟
- ځواب: ابوطالب.
۷۸۷. پوښتنه: په خندق غزوه کې د عربو مشرکانو مشهور پهلوان عمرو بن عبدود چې د پنځه سوه (۵۰۰) کسانو مقابله يې په يواځې ځان کوله، د کوم صحابي لخوا ووژل شو؟
- ځواب: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه لخوا.
۷۸۸. پوښتنه: علي رضي الله عنه د عثمان رضي الله عنه د شهادت څخه څو ورځې وروسته خليفه وټاکل شو؟
- ځواب: دوه (۲) ورځې وروسته.

۷۸۹. پوښتنه: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه سره لومړی بيعت کوم صحابي کړی وو؟
ځواب: طلحه بن عبیدالله رضي الله عنه.

۷۹۰. پوښتنه: له علي بن ابي طالب رضي الله عنه سره په حکومت باندې بيعت، په کومه ورځ او د ذی الحجې په ثوم تاریخ وشو؟
ځواب: د شنبې په ورځ او د ذی الحجې نولسم (۱۹) تاریخ وو.
۷۹۱. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه کومې ځانگړنې

درلودلې؟

ځواب: لومړی: یو له هغو لسو کسانو څخه دی، چې د محمد صلی الله علیه وسلم له لوري ورته د جنت زېری ورکول شوی وو.
دویم: علي رضي الله عنه ته د رسول الله صلی الله علیه وسلم د زومتوب ویاړ ورپه برخه شوی وو.

درېیم: علي رضي الله عنه ته د تر ټولو لومړي ايمان راوړونکي ماشوم ویاړ ورپه برخه شوی دی.

څلورم: علي رضي الله عنه د اسلام څلورم خليفه په توگه ټاکل شوی وو.

۷۹۲. پوښتنه: د صفین غزا د کوم خليفه په وخت او په کوم هجري کال کې واقع شوی؟

ځواب: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه په حکومت کې او د هجرت په پنځه دېرشم (۳۵) او شپږ دېرشم (۳۶) کال کې واقع شوی.

۷۹۳. پوښتنه: د صفین واقعه د کومو دوه ډلو ترمنځ پېښه شوې وه؟

ځواب: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه او د معاويه رضي الله عنه د ډلو ترمنځ واقع شوې وه.

۷۹۴. پوښتنه: د صفین واقعي د حل لپاره علي رضي الله عنه لخوا څوک حاکم ټاکل شوی وو؟

ځواب: ابو موسی الاشعري رضي الله عنه.

۷۹۵. پوښتنه: د صفین واقعي د حل لپاره، معاويه رضي الله عنه څوک حاکم وټاکه؟

ځواب: عمرو بن العاص رضي الله عنه.

۷۹۶. پوښتنه: عمار بن ياسر رضي الله عنه په کوم غزا کې په شهادت ورسېد؟

ځواب: د صفین په غزا کې.

۷۹۷. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه د هجرت په کوم کال په شهادت ورسېد؟

ځواب: د هجرت په څلوېښتم (۴۰) کال.

۷۹۸. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه د چا لخوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د عبدالرحمن بن ملجم لخوا په شهادت ورسېد.

۷۹۹. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه په کومه میاشت کې په شهادت ورسېد؟

ځواب: د رمضان په میاشت کې.

۸۰۶ . پوښتنه: عشره مُبَشَّرَه کوم صحابه کرام دي، (هغه صحابه چې محمد صلی الله عليه وسلم په یو مجلس کې د جنت زیږی ورکړی وو؟

ځواب: ابوبکر صدیق، عمر بن خطاب، عثمان بن عفان، علي بن ابي طالب، طلحه بن عبیدالله، زبیر بن عوام، سعد بن ابي وقاص، سعید بن زید، ابو عبیده بن جراح او عبدالرحمن بن عوف رضي الله تعالى عنهم دي.

۸۰۷ . پوښتنه: د زبیر بن عوام رضي الله عنه د مور نوم څه وو؟

ځواب: صفیه بنت عبدالمطلب رضي الله عنها.

۸۰۸ . پوښتنه: زبیر بن عوام رضي الله عنه په څو کلنۍ کې په محمد صلی الله عليه وسلم باندې ایمان راوړی وو؟
ځواب: په پنځلس (۱۵) کلنۍ کې.

۸۰۹ . پوښتنه: په مدينه کې د مهاجرينو لومړی کوم ماشوم پيدا شو؟
ځواب: عبدالله بن زبیر رضي الله عنه.

۸۱۰ . پوښتنه: هغه کوم لومړنی شخص دی، چې د وژل کېدو څخه مخکې یې دوه رکعت له مونځ ادا کړی، چې د هغه د سنت په نوم یادېږي؟

ځواب: خبیب رضي الله عنه.

۸۱۱ . پوښتنه: نبي کریم صلی الله عليه وسلم کومو صحابه وو ته

ويلي ول، چې زما مور او پلار دې له تانه قربان شي؟

ځواب: زبیر بن عوام او سعد بن ابي وقاص رضي الله عنهما ته.

۸۰۰ . پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه ته کومو صحابه وو غسل ورکړی وو؟

ځواب: حسن، حسين او عبدالله بن جعفر رضي الله عنهما.

۸۰۱ . پوښتنه: په علي بن ابي طالب رضي الله عنه د جنازې لمونځ چا ادا کړ؟

ځواب: حسن بن علي رضي الله عنه.

په عمومي سیرت کې پوښتنې او ځوابونه

۸۰۲ . پوښتنه: کوم صحابي د الله تعالی په لاره کې په لومړي ځل په غشي باندې وپشتل کړي دي؟

ځواب: سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه.

۸۰۳ . پوښتنه: چا د لومړي ځل لپاره د سیرت په علم کې کتاب ليکلی؟

ځواب: محمد بن اسحاق چې په ۱۵۲ هجري کال کې وفات شوی.

۸۰۴ . پوښتنه: زبیر بن عوام رضي الله عنه د نبي کریم صلی الله عليه وسلم څه کېده؟

ځواب: د ترور (عمه) زوی یې وو.

۸۰۵ . پوښتنه: سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شوی؟

ځواب: د هجرت په پنځه پنځوسم (۵۵) کال وفات شوی.

۸۱۹. پوښتنه: د طلحه رضي الله عنه د پلار نوم څه وو؟

ځواب: عبيدالله.

۸۲۰. پوښتنه: طلحه ابن عبيدالله د هجرت نه څو کاله مخکې

زیرپدلی؟

ځواب: اته ویشته (۲۸) کاله مخکې.

۸۲۱. پوښتنه: طلحه ابن عبيدالله رضي الله عنه د هجرت په څوم کال

په جمل غزا کې په شهادت ورسېد؟

ځواب: د هجرت په شپږم پرشم (۳۶) کال.

۸۲۲. پوښتنه: د ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه خپل نوم څه وو؟

ځواب: عامر.

۸۲۳. پوښتنه: د ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه د پلار نوم څه وو؟

ځواب: عبدالله.

۸۲۴. پوښتنه: ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه د هجرت نه څو کاله

وړاندې پیدا شوی وو؟

ځواب: څلویښت (۴۰) کاله وړاندې.

۸۲۵. پوښتنه: په بدرغزوه کې کوم صحابي خپل پلار چې د کافرو په

صف کې ولاړ وو، قتل کړ؟

ځواب: ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه.

۸۲۶. پوښتنه: د احد په غزا کې چې کله د محمد صلی الله علیه وسلم

مخ د وسپنې د غزاي خولۍ په کړيو زخمي شو، د هغه د مخ مبارک

څخه هغه کړی کوم صحابي را وه ایستله؟

۸۱۲. پوښتنه: د صفین غزا د کوم خليفه د حکمرانۍ په وخت کې

رامنځته شوی وو؟

ځواب: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه.

۸۱۳. پوښتنه: زبير بن عوام رضي الله عنه د هجرت په څوم کال په

شهادت ورسېد؟

ځواب: د هجرت په شپږم پرشم (۳۶) کال.

۸۱۴. پوښتنه: زبير بن عوام رضي الله عنه د چا لخوا په شهادت

ورسېد؟

ځواب: د ابن جرموز لخوا.

۸۱۵. پوښتنه: عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه له عام الفيل نه څو

کاله وروسته پیدا شوی وو؟

ځواب: لس (۱۰) کاله وروسته.

۸۱۶. پوښتنه: عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه د کوم صحابي په

دعوت باندې اسلام قبول کړ؟

ځواب: د ابوبکر صديق رضي الله عنه.

۸۱۷. پوښتنه: عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه د هجرت په څوم

کال وفات شو؟

ځواب: د هجرت په درې پرشم (۳۳) کال.

۸۱۸. پوښتنه: د انصارو له ډلې څخه په اسلام کې لومړنی شهيد

څوک وو؟

ځواب: عمير بن الحمام رضي الله عنه.

خواب: ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه.

۸۲۷. پوښتنه: ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه د هجرت په خوم كال د ويا د مرض له امله په شام كې شهيد شو؟
خواب: د هجرت په اتلسم (۱۸) كال.

۸۲۸. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت او حكومت په موده كې په شام كې د ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه په مشرۍ شپږ دېرش زره (۳۶۰۰۰) مجاهدينو څخه خومره مجاهدين د ويا يا طاعون مرض له امله په شهادت ورسېدل؟
خواب: دېرش زره (۳۰۰۰۰) مجاهدين.

۸۲۹. پوښتنه: د سعيد بن زيد رضي الله عنه د مور نوم څه وو؟
خواب: فاطمه.

۸۳۰. پوښتنه: سعيد بن زيد رضي الله عنه په كوم ځاى كې او له هجرت څخه څو كاله وړاندې پيدا شوى وو؟
خواب: دوه ويشت (۲۲) كاله وړاندې په مكه كې زېږدلى وو.

۸۳۱. پوښتنه: په عربو كې د څلورو انبياوو (عليهم السلام) نومونه ذكر كړئ؟

خواب: ۱. هود عليه السلام، ۲. شعيب عليه السلام، ۳. صالح عليه السلام، ۴. محمد صلى الله عليه وسلم.

۸۳۲. پوښتنه: د څلورو مشهورو فقهي مذهبونو نومونه واخلي؟

خواب: ۱. حنفي مذهب، ۲. مالكي مذهب، ۳. شافعي مذهب، ۴. حنبلي مذهب.

۸۳۳. پوښتنه: د څلور مشهورو امامانو نومونه واخلي؟

خواب: ۱. امام ابو حنيفه (نعمان بن ثابت)، ۲. امام مالك بن انس، ۳. امام شافعي (محمد بن ادريس)، ۴. امام احمد بن محمد بن حنبل.

۸۳۴. پوښتنه: د خلفاء راشدينو نومونه واخلي؟

خواب: ۱. ابوبكر صديق، ۲. عمر بن خطاب، ۳. عثمان بن عفان، ۴. علي بن ابي طالب رضي الله عنهم.

۸۳۵. پوښتنه: اولوالعزم (لورهمت والا) رسولان څو دي، نومونه يې واخلي؟

خواب: پنځه (۵) دي: ۱. نوح عليه السلام، ۲. ابراهيم عليه السلام، ۳. موسى عليه السلام، ۴. عيسى عليه السلام، ۵. او محمد صلى الله عليه وسلم.

۸۳۶. پوښتنه: په جنت كې د څلورو مخكښو پښخو نومونه واخلي؟

خواب: ۱. مريم رضي الله عنها، ۲. خديجه رضي الله عنها، ۳. فاطمه رضي الله عنها، ۴. اسيه رضي الله عنها.

۸۳۷. پوښتنه: د محمد صلى الله عليه وسلم په وخت كې د پښخو اذان كوونكو (مؤذنينو) صحابه كرامو نومونه واخلي؟

خواب: بلال بن رباح، عبدالله بن ام مكتوم، ابو محذره، سعد او سعيد رضي الله عنهم.

۸۳۸. پوښتنه: ابوهريره رضي الله عنه له رسول صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث را نقل كړي دي؟

خواب: پنځه زره درې سوه څلوراو يا (۵۳۷۴) احاديث.

۸۳۹. پوښتنه: د ابو هريره رضي الله عنه خپل نوم څه وو؟

جواب: عبدالرحمن.

۸۴۰. پوښتنه: ابو هريره رضي الله عنه د جهالت په وخت کې په کوم نوم مشهور وو؟

جواب: په عبدالشمس باندې مشهور وو.

۸۴۱. پوښتنه: ابو هريره رضي الله عنه له کومې علاقې سره تړاو لاره؟

جواب: يمن سره.

۸۴۲. پوښتنه: ابو هريره رضي الله عنه له کومې قبيلې سره تړاو لاره؟

جواب: له دوس قبيلې سره.

۸۴۳. پوښتنه: ابو هريره رضي الله عنه د چا په لاس ايمان او اسلام راوړی؟

جواب: د طفيل بن عمرو الدوسي رضي الله عنه په لاس.

۸۴۴. پوښتنه: د اصحاب صوفه مشري کوم صحابي کوله؟

جواب: ابو هريره رضي الله عنه.

۸۴۵. پوښتنه: کوم صحابي له رسول صلی الله عليه وسلم څخه دعا وغوښتله چې زما او زما د مور لپاره داسې دعاء وغواړه، چې

زمونږه محبت د مسلمانانو په زړونو کې الله تعالی واچوي؟

جواب: ابو هريره رضي الله عنه.

۸۴۶. پوښتنه: رسول صلی الله عليه وسلم د زکات الفطر (سرسایې) په

مال باندې کوم صحابي څوکیدار مقرر کړی وو؟

جواب: ابو هريره رضي الله عنه.

۸۴۷. پوښتنه: کوم صحابي، شيطان د انسان په شکل د زکات الفطر (سرسایې) د مال په غلا درې شپې گير کړی وو؟

جواب: ابو هريره رضي الله عنه.

۸۴۸. پوښتنه: ابو هريره رضي الله عنه په څو کلنۍ کې وفات شوی؟

جواب: په اته او يا (۷۸) کلنۍ کې.

۸۴۹. پوښتنه: ابو هريره رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شوی؟

جواب: د هجرت په نهه پنځوسم (۵۹) کال.

۸۵۰. پوښتنه: عبدالله بن عمر رضي الله عنه له رسول صلی الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

جواب: دوه زره شپږ سوه دیرش (۲۶۳۰) احاديث.

۸۵۱. پوښتنه: عبدالله بن عمر رضي الله عنه په کومه اسم کنيه باندې مشهور وو؟

جواب: په ابو عبدالرحمن.

۸۵۲. پوښتنه: عبدالله بن عمر رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شوی؟

جواب: د هجرت په درې اويايم (۷۳) کال وفات شوی.

۸۵۳. پوښتنه: عبدالله بن عمر رضي الله عنه په څو کلنۍ کې وفات شوی؟

جواب: په اته پنځوس (۵۸) کلنۍ کې وفات شوی.

۸۵۴. پوښتنه: د انس بن مالک رضي الله عنه مور بي بي څه نومېده؟

ځواب: ام سليم رضي الله عنها.

۸۵۵. پوښتنه: هغه کومه صحابيه وه؟ چې د خپلې نکاح مېر يې

اسلام ټاکلی وو، چې ابو طلحه رضي الله عنه ته يې ويلې ول «چې

تاسې اسلام راوړئ، زما د نکاح مېر به ستاسې مسلمانېدل وي»

ځواب: ام سليم رضي الله عنها.

۸۵۶. پوښتنه: انس بن مالک رضي الله عنه له هجرت څخه څو کاله

وړاندې او چېرته زېږېدلی وو؟

ځواب: له هجرت نه لس (۱۰) کاله وړاندې په مدينه کې زېږېدلی وو.

۸۵۷. پوښتنه: انس بن مالک رضي الله عنه د محمد صلی الله عليه

وسلم څو کاله خدمت کړی دی؟

ځواب: لس (۱۰) کاله.

۸۵۸. پوښتنه: انس بن مالک رضي الله عنه ته محمد صلی الله عليه

وسلم د خدمت په لومړنيو ورځو کې کوم وصيت کړی وو؟

ځواب: د راز ساتلو په تړاو يې ورته وصيت کړی وو، چې زما راز به

پټ ساتي.

۸۵۹. پوښتنه: انس بن مالک رضي الله عنه له رسول صلی الله عليه

وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

ځواب: دوه زره دوه سوه شپږ اتيا (۲۲۸۶) احاديث يې د رسول صلی

الله عليه وسلم څخه رانقل کړي دي.

۸۶۰. پوښتنه: انس بن مالک رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات

شوی؟

ځواب: د هجرت په درې نوي يم (۹۳) کال وفات شوی.

۸۶۱. پوښتنه: عايشې رضي الله عنها له محمد صلی الله عليه وسلم

څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

ځواب: دوه زره دوه سوه لس (۲۲۱۰) احاديث.

۸۶۲. پوښتنه: عايشه رضي الله عنها په کومه اسم گڼيه باندي

مشهوره وه؟

ځواب: أم عبدالله.

۸۶۳. پوښتنه: عايشه رضي الله عنها د هجرت په څوم کال وفات

شوي ده؟

ځواب: د هجرت په اته پنځوسم (۵۸) کال.

۸۶۴. پوښتنه: عايشه رضي الله عنها په کومه مياشت کې وفات

شوي؟

ځواب: د رمضان په مياشت کې.

۸۶۵. پوښتنه: د کومې صحابيه برات (پاکوالی) الله تعالی په قران

کریم کې رانازل کړی دی؟

ځواب: د عايشې رضي الله عنها.

۸۶۶. پوښتنه: د کوم صحابي نوم په قران کریم کې ذکر شوی دی؟

ځواب: د زيد رضي الله عنه.

ځواب: يو زرينځه سوه څلوېښت (۱۵۴۰) احاديث.

۸۷۵. پوښتنه: هغه کوم صحابي دی، چې الله تعالی ورسره د هغه له

شهادت وروسته مخامخ خبرې کړي دي؟

ځواب: عبدالله بن حرام الانصاري رضي الله عنه.

۸۷۶. پوښتنه: عبدالله بن حرام الانصاري رضي الله عنه په کومه غزا

کې شهيد شو؟

ځواب: په احد غزا کې.

۸۷۷. پوښتنه: جابر رضي الله عنه په څو کلنۍ کې وفات شو؟

ځواب: په څلور نوي (۹۴) کلنۍ کې.

۸۷۸. پوښتنه: ابو دحداح رضي الله عنه په کومه غزا کې شهيد

شوی؟

جواب: په احد غزا کې.

۸۷۹. پوښتنه: د رسول الله صلى الله عليه وسلم اهليبيت چاته ويل

کيږي؟

ځواب: هغه چاته ويل کيږي، چې په هغوی باندې الله تعالی صدقه

حرامه کړې ده، چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم مېرمنې او هغه

نسبي خپلوان چې مسلمانان وو.

۸۸۰. پوښتنه: فاطمه رضي الله عنها د خپل واده پرمهال څو کلنه وه؟

ځواب: د پنځلس (۱۵) کالو، پنځو (۵) مياشتو او پنځلس (۱۵) ورځو

وه.

۸۸۱. پوښتنه: فاطمه رضي الله عنها په څو کلنۍ کې وفات شوې؟

۸۶۷. پوښتنه: عبدالله بن عباس رضي الله عنه له محمد صلى الله

عليه وسلم څخه څو احاديث راټول کړي دي؟

ځواب: يو زرو شپږ سوه شپيته (۱۶۶۰) احاديث.

۸۶۸. پوښتنه: ترجمان القران د کوم صحابي لقب دی؟

ځواب: د عبدالله بن عباس رضي الله عنه.

۸۶۹. پوښتنه: د عبدالله بن عباس رضي الله عنه د مور يې بي نوم څه

وو؟

ځواب: نوم يې لُبَابَه او اسم کنيه يې ام الفضل وه.

۸۷۰. پوښتنه: ذات النطاقين کومې صحابيه ته ويل کيږي؟

ځواب: اسماء بن ابی بکر رضي الله عنها ته.

۸۷۱. پوښتنه: عبدالله بن عباس رضي الله عنه د هجرت په څوم کال

وفات شوی؟

ځواب: په اته شپيته (۶۸) هجري باندې وفات شوی.

۸۷۲. پوښتنه: عبدالله بن عباس رضي الله عنه د څو کالو په عمر

وفات شوی؟

ځواب: په يو اتيا (۸۱) کلنۍ کې وفات شوی.

۸۷۳. پوښتنه: په عبدالله بن عباس رضي الله عنه باندې د جنازې

لمونځ چا ادا کړی وو؟

ځواب: محمد بن حنفيّه.

۸۷۴. پوښتنه: جابر بن عبدالله رضي الله عنه له رسول الله صلى الله

عنه وسلم څخه څو احاديث راټول کړي دي؟

ځواب: د هجرت په دويم (۲) كال.

۸۸۹. پوښتنه: كعب بن اشرف د چا لخوا ووژل شو؟

ځواب: د محمد بن مسلمه او ابو نايكه رضي الله عنهما لخوا.

۸۹۰. پوښتنه: د محمد صلى الله عليه وسلم هغه سريه چې زيد بن

حارثه رضي الله عنه يې مشري كوله؛ كومې علاقې ته د قريشو

قافلې د وهلو لپاره ليرلې وه او په څو كسانو مشتمله وه؟

ځواب: د نجد علاقې ته، او په سلو (۱۰۰) كسانو مشتمله وه.

۸۹۱. پوښتنه: د كوم صحابي په مرگ باندې د رحمن ذات عرش

ولرځيد؟

ځواب: د سعد بن معاذ رضي الله عنه.

۸۹۲. پوښتنه: ابو رافع سلام بن ابى الحقيق يهودي د كوم صحابي

لخوا ووژل شو؟

ځواب: د عبدالله بن عتيك رضي الله عنه لخوا.

۸۹۳. پوښتنه: د زيد بن حارثه رضي الله عنه نكاح له زينب رضي الله

عنها سره د هجرت په څوم كال شوې وه؟

ځواب: د هجرت په پنځم (۵) كال.

۸۹۴. پوښتنه: ابو سعيد خدري رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه

وسلم څخه څو احاديث را نقل كړي دي؟

ځواب: يو زراو يوسلو اويا (۱۱۷۰) احاديث.

۸۹۵. پوښتنه: ارقم بن ابى ارقم رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه

وسلم څخه څو احاديث را نقل كړي دي؟

ځواب: اوه ويشت (۲۷) يا اته ويشت (۲۸) كلنۍ كې وفات شوې.

۸۸۲. پوښتنه: خديجه الكبرى رضي الله عنها په څو كلنۍ كې وفات

شوه؟

ځواب: د پنځه شپېته (۶۵) كالو په عمر د رمضان په مياشت كې د

نبوت په (۱۰) كال كې وفات شوه.

۸۸۳. پوښتنه: مدينې منورې ته لومړۍ هجرت كوم صحابي كړې وو؟

ځواب: لومړۍ هجرت (ابو سلمه رضي الله عنه) كړې وو.

۸۸۴. پوښتنه: هغه كوم صحابي دى، چې له خپل پلار څخه يې

وراندې ايمان راوړې؟

ځواب: عبدالله بن عمرو بن العاص رضي الله عنه.

۸۸۵. پوښتنه: په څو مقاماتو كې د عمر بن خطاب رضي الله عنه د

رايې مطابق وحې نازل شوې ده؟

ځواب: په څلرو ويشت (۲۴) مقاماتو كې.

۸۸۶. پوښتنه: علي بن ابى طالب رضي الله عنه له فاطمې رضي الله

عنها سره د هجرت په څوم كال او په كومه مياشت كې نكاح وكړه؟

ځواب: د هجرت په دويم (۲) كال او د ذې القعدې په مياشت كې.

۸۸۷. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه ميرمن (رقيه رضي

الله عنها) د هجرت په څوم كال وفات شوه؟

ځواب: د هجرت په دويم (۲) كال.

۸۸۸. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه له ام كلثوم رضي الله

عنها سره د هجرت په څوم كال نكاح وكړه؟

خواب: دوه سوه يواتيا (۲۸۱) احاديث.

۹۰۳ . پوښتنه: عبدالله بن مسعود رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟
خواب: اته سوه اته څلوېښت (۸۴۸) احاديث.

۹۰۴ . پوښتنه: کوم صحابي له پلار څخه ديارلس کاله کشر وو؟
خواب: عبدالله بن عمرو بن العاص رضي الله عنه.

۹۰۵ . پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟
خواب: پنځه سوه اووه دېرش (۵۳۷) احاديث.

۹۰۶ . پوښتنه: معاويه رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

خواب: يو سل او درې شپيته (۱۶۳) احاديث.

۹۰۷ . پوښتنه: سلمه بن اکوع رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟
خواب: اوه اويا (۷۷) احاديث.

۹۰۸ . پوښتنه: په محمد صلى الله عليه وسلم باندې لومړی کوم ايت نازل شوی دی.

خواب: ﴿اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ﴾.

۹۰۹ . پوښتنه: په غلامانو کې لومړی ايمان چا په محمد صلى الله عليه وسلم باندې راوړی وو؟
خواب: زيد بن حارثه رضي الله عنه.

خواب: درې (۳) احاديث.

۸۹۶ . پوښتنه: ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟
خواب: څوارلس (۱۴) احاديث.

۸۹۷ . پوښتنه: عمرو بن العاص رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟
خواب: نهه دېرش (۳۹) احاديث.

۸۹۸ . پوښتنه: بلال بن رباح رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟
خواب: څلور څلوېښت (۴۴) احاديث.

۸۹۹ . پوښتنه: ابوبکر صديق رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟
خواب: يو سل او دوه څلوېښت (۱۴۲) احاديث.

۹۰۰ . پوښتنه: معاذ بن جبل رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟
خواب: سل (۱۰۰) احاديث.

۹۰۱ . پوښتنه: ابودردا رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟
خواب: يو سل او نهه اويا (۱۷۹) احاديث.

۹۰۲ . پوښتنه: ابوذر غفاري رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

ځواب: سعيد بن عامر الجمحي رضي الله عنه.

۹۱۷. پوښتنه: ميمونه رضي الله عنها د كوم صحابي ترور وه؟

ځواب: د عبدالله بن عباس رضي الله عنه.

۹۱۸. پوښتنه: هغه كوم صحابي وو، چې د قيصر پاچا د سر په

ښكلولو سره هغه او د هغه ملگري له بنده خوشې شول؟

ځواب: عبدالله بن حذافه السهمي رضي الله عنه.

۹۱۹. پوښتنه: د يمامي مشر (ثمامه بن اثال) څنگه مسلمان شو؟

ځواب: د صحابه و د يوې ډلې لخوا نيول شوی وو، بيا يې نبوي

مسجد کې په يوه ستن پورې تړلی وو، له خو ورځو وروسته د

صحابه کرامو او د رسول صلی الله عليه وسلم له ښو اخلاقو څخه

اغېزمن شو او د اسلام په دين مشرف شو.

۹۲۰. پوښتنه: هغه كوم صحابي وو چې په گوډه پښه او سپينه ربره د

جنت گټلو په موخه احد غزا کې شرکت کولو څخه خپلو بچيو منع

کاوه، خو هغه منع نه شو، په غزا کې گډون کولو سره شهيد شو؟

ځواب: عمرو بن الجموح رضي الله عنه.

۹۲۱. پوښتنه: د کومې صحابيه لقب حارسه القران (د قران

ساتونکې) وو؟

ځواب: د حفصه رضي الله عنها چې د عمر رضي الله عنه لور وه.

۹۲۲. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم كوم صحابي ته د سريانی

ژبې يادولو امر کړی وو؟

ځواب: زيد بن حارثه رضي الله عنه ته.

۹۱۰. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم چې مدينې ته هجرت وکړ،

كوم طرف ته يې لمونځ کاوه؟

ځواب: ۱۶ يا ۱۷ مياشتې يې بيت المقدس طرف ته لمونځ کاوه، بيا

يې د الله تعالی په امر قبله بيت الله طرف ته وگرځوله.

۹۱۱. پوښتنه: د قبلې د بدلېدو نه وروسته محمد صلی الله عليه وسلم

كوم لمونځ لومړی د کعبې پر لور ادا کړ؟

ځواب: د مازديگر لمونځ.

۹۱۲. پوښتنه: د لومړي ځل لپاره بحري غزاي کښتۍ د کوم خليفه په

وخت کې جوړه شوه؟

ځواب: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت په موده کې په شام

کې جوړه شوه، چې د شام والي معاويه رضي الله عنه وو.

۹۱۳. پوښتنه: خالد بن وليد رضي الله عنه له مسلمانېدو نه وروسته

لومړی کومې غزا کې گډون کړی وو؟

ځواب: د مؤته په غزا کې.

۹۱۴. پوښتنه: چا د لومړي ځل لپاره په نبوي مسجد کې فرش هوار

کړی وو؟

ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.

۹۱۵. پوښتنه: په مدينه کې د انصارو څو قبيلې وې؟

ځواب: دوه قبيلې وې: اوس او خزرج قبيلې.

۹۱۶. پوښتنه: هغه كوم صحابي وو چې اخرت يې په دنيا اخیستي

وو؟

۹۲۳. پوښتنه: صهيب الرومي رضي الله عنه چا له غلامۍ څخه ازاد کړ؟

ځواب: عبدالله بن جعدان.

۹۲۴. پوښتنه: د بي بي عايشې رضي الله عنها مور څه نومېده؟

ځواب: ام رومان بنت عمرو.

۹۲۵. پوښتنه: د عثمان رضي الله عنه کومه ميرمنه وه، چې گوتې يې

د دفاع په وخت کې ترې قطعې شوې وې؟

ځواب: نائله بنت فرائصة.

۹۲۶. پوښتنه: د علي رضي الله عنه کومه يوه لور د عمر بن خطاب

رضي الله عنه په نکاح کې وه؟

ځواب: گلثوم بنت علي رضي الله عنها.

۹۲۷. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم د رضاعي ميندو نومونه

څه ول؟

ځواب: حليمه سعديه او ثويبه رضي الله عنهن.

۹۲۸. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم تر ټولو وروسته وفات

شوې مېرمن څه نومېږي؟

ځواب: ام سلمه رضي الله عنها.

۹۲۹. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم تر وفات وروسته د هغه

کومه يوه مېرمن لومړۍ وفات شوه؟

ځواب: زينب بنت جحش رضي الله عنها.

۹۳۰. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم کومې يوې ميرمنې خپل

نوبت، بي بي عايشې رضي الله عنها ته اويابنه؟

ځواب: سوده بنت زمعه رضي الله عنها.

۹۳۱. پوښتنه: د أسامه بن زيد رضي الله عنه مور بي بي څه نومېده؟

ځواب: ام ايمن رضي الله عنها.

۹۳۲. پوښتنه: د بلال بن رباح رضي الله عنه ښځه د چا خور وه؟

ځواب: د عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه.

۹۳۳. پوښتنه: هغه ښځه څوک وه، چې عايشې رضي الله عنها

واخيسته او پېرته يې ازاده کړه؟

ځواب: بيره.

۹۳۴. پوښتنه: هغه ښځه چې له خديجې رضي الله عنها څخه وروسته

يې ايمان راوړی، څه نومېږي؟

ځواب: ام فضل رضي الله عنها، چې د عباس رضي الله عنه مېرمن

وه.

۹۳۵. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم کومې صحابيه ته خپل

لباس د کفن لپاره ورکړی وو؟

ځواب: فاطمه بنت اسد رضي الله عنها ته، چې د علي رضي الله عنه

مور وه.

۹۳۶. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم رضاعي خویندې څه

نومېږي؟

ځواب: انيسه بنت الحارث او شيما بنت الحارث.

۹۳۷ . پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم رضاعي وروڼه څه نومېدل؟
ځواب: عبدالله بن حارث، سفیان بن الحارث، حمزه بن عبدالمطلب او ابوسلمه.

۹۳۸ . پوښتنه: کومې صحابیه د نکاح په وخت کې په خپل خاوند باندې مهر، د اسلام د راوړلو شرط کېښود؟

ځواب: أم سلیم رضي الله عنها.
۹۳۹ . پوښتنه: أم هاني رضي الله عنها د چا لور وه؟
ځواب: د ابو طالب.

۹۴۰ . پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه هغه خور چې د عمر رضي الله عنه د مسلمانېدو سبب وگرځېده، څه نومېده؟
ځواب: فاطمه رضي الله عنها د خطاب لور.

۹۴۱ . پوښتنه: د مؤمنانو مور جوړیه رضي الله عنها، له رسول صلی الله عليه وسلم سره د واده کولو نه مخکې څه نومېده؟
ځواب: برة.

۹۴۲ . پوښتنه: هغه ښځه چې د مکې د فتحې په ورځ مسلمانې او د خپل خاوند د نجات غوښتنه یې وکړه، څه نومېده؟
ځواب: أم حکيم بنت الحارث.

۹۴۳ . پوښتنه: سيد الشهداء د چا لقب دی؟
ځواب: د حمزه بن عبدالمطلب رضي الله عنه.

۹۴۴ . پوښتنه: منافقینو د خندق په غزا کې د برخې نه اخیستلو لپاره څه عذر وړاندې کړی وو؟
ځواب: ویل یې زموږ په کور کې ښځې دي او څوک نشته چې د هغو ساتنه وکړي.

۹۴۵ . پوښتنه: پرده (حجاب) کول په څوم هجري کال فرض شوه؟
ځواب: د هجرت په پنځم (۵) کال.

۹۴۶ . پوښتنه: د مکې د فتحې په ورځ محمد صلی الله عليه وسلم د چا په کور کې لمونځ ادا کړ؟
ځواب: د أم هاني رضي الله عنها په کور کې.

۹۴۷ . پوښتنه: کومې صحابیه د روم په غزا کې اوه کسان ووژل؟
ځواب: أم حکيم المخزومیه رضي الله عنها.

۹۴۸ . پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې د سورة بقرې تلاوت کولو ته به یې ملایکو غوږ نیوه؟
ځواب: اسيد بن حضير رضي الله عنه.

۹۴۹ . پوښتنه: هغه کوم سنت عمل دی چې محمد صلی الله عليه وسلم تروفات پورې پرې نښودل؟
ځواب: مسواک وهل.

۹۵۰ . پوښتنه: هغه کوم پاچا وو، چې په محمد صلی الله عليه وسلم باندې یې ایمان راوړ خو محمد صلی الله عليه وسلم یې نه وو لېدلی؟

ځواب: د حبشې پاچا نجاشي چې اصحمه نومېده.

۹۵۱. پوښتنه: د بدر په جگړه کې تر ټولو کوچنی شهيد څه نومېده؟

ځواب: عمير بن ابي وقاص رضي الله عنه.

۹۵۲. پوښتنه: د احد په غزا کې لومړی کوم صحابي شهيد شو؟

ځواب: عبدالله بن حرام رضي الله عنه.

۹۵۳. پوښتنه: د ابوسفیان رضي الله عنه خپل نوم څه وو؟

ځواب: صخر بن حرب بن اميه.

۹۵۴. پوښتنه: د ابو ايوب انصاري رضي الله عنه اصلي نوم څه وو؟

ځواب: خالد بن زيد.

۹۵۵. پوښتنه: هغه کوم جليل القدر صحابي وو، چې له شپږو نفرو

وروسته يې ايمان راوړ؟

ځواب: ارقم بن ابي الارقم بن اسد رضي الله عنه.

۹۵۶. پوښتنه: هغه کور چې په هغه کې به محمد صلی الله عليه وسلم

د اسلام په اولو وختونو کې خلک اسلام ته رابلل، د چا وو او چيرته

يې موقعيت درلودو؟

ځواب: د ارقم بن ابي الارقم رضي الله عنه کور وو او په صفا کې کې

يې موقعيت درلود.

۹۵۷. پوښتنه: ارقم بن ابي الارقم رضي الله عنه د هجرت په څوم کال

وفات شو؟

ځواب: د هجرت په پنځه پنځوسم (۵۵) کال.

۹۵۸. پوښتنه: کوم صحابي د محمد صلی الله عليه وسلم رازدار وو،

چې د منافقینو لیست یې هم ورته ښودلی وو؟

ځواب: حذیفه بن یمان رضي الله عنه.

۹۵۹. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم فرمایلي ول، چې قران

کریم له څلورو کسانو څخه یاد کړئ، هغه څلور کسان څوک ول؟

ځواب: عبدالله بن مسعود، ابي بن کعب، معاذ بن جبل او سالم مولى

ابي حذیفه رضي الله عنهم.

۹۶۰. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې غريب او ضعيف وو او د

ارقم بن ابي الارقم رضي الله عنه په کور کې يې ايمان راوړ او فوراً د

کافرانو عذاب او اذيت لاندې راغی، ابوبکر صديق رضي الله عنه

هغه واخيسته او ازاد يې کړ، مېرې به يې څرولې، ابوبکر صديق

رضي الله عنه او محمد صلی الله عليه وسلم چې کله مدينې ته

هجرت کاوه، په لاره يې د هغوی خدمت کاوه؟

ځواب: جليل القدر صحابي عامر بن فهيره رضي الله عنه وو.

۹۶۱. پوښتنه: عبدالله بن مسعود رضي الله عنه له مسلمانېدو

مخکې، څه کسب کاوه؟

ځواب: د عقبه بن ابي معيط مېرې يې څرولې.

۹۶۲. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې کله د خرما ټولولو لپاره د

خرما ونې ته وخاته صحابه کرامو د هغه پښو پورې وخنډل، محمد

صلی الله عليه وسلم ورته وفرمايل «هغه چا پورې خاندی چې د

قيامت په ورځ به د هغه قدمونه د ميزان په تله کې د احد له غره څخه

هم درانه وي»؟

ځواب: عبدالله بن مسعود رضي الله عنه.

۹۶۳ . پوښتنه: ولې عمر فاروق رضي الله عنه غوښتل چې د علي رضي الله عنه له لور سره واده وكړي؟
 ځواب: دې لپاره چې د محمد صلی الله عليه وسلم له نسب سره تړدې شي.

۹۶۴ . پوښتنه: د ابوبکر صديق رضي الله عنه خلافت په کوم کال پيل شو؟

ځواب: په يوولسم (۱۱) هجري کال.

۹۶۵ . پوښتنه: لومړنی ماشوم چې د هجرت په ديار، حبشو کې له مسلمانانو څخه نړۍ ته راغی، څه نومېده؟

ځواب: عبدالله بن جعفر رضي الله عنه.

۹۶۶ . پوښتنه: له فاطمې رضي الله عنها څخه د علي رضي الله عنه خو اولادونه زېږدلي ول؟

ځواب: څلور اولادونه چې دوه زامن: حسن، حسين او دوه لورگانې: زينب او أم کلثوم رضي الله عنهن.

۹۶۷ . پوښتنه: علي رضي الله عنه په څو غزاگانو کې گډون کړی وو؟

ځواب: د تبوک نه پرته يې له محمد صلی الله عليه وسلم سره په ټولو غزاگانو کې گډون کړی وو.

۹۶۸ . پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم نه وروسته چا د لومړي ځل لپاره په مکه کې قران کریم په ښکاره ډول ولوست او قريشو ته يې واورولو؟

ځواب: عبدالله بن مسعود رضي الله عنه.

۹۶۹ . پوښتنه: بلال بن رباح رضي الله عنه څوک وو؟

ځواب: د اميه بن خلف الجمحي غلام وو.

۹۷۰ . پوښتنه: کله چې بلال بن رباح رضي الله عنه ايمان راوړ، اميه بن خلف څه وکړل؟

ځواب: د هغه په غاړه کې يې رسی واچوله او د هلکانو په لاسو کې يې ورکړه، تر څو يې د مکې په کوڅو کې وگرځوي او په امسا به يې وهلواو د مکې په گرمه هوا کې به يې په ساعتونو ساعتونو بې له اوبو او خوراک نه تړلی وو او درنه تېره به يې په سينه ورته ايښې وه.

۹۷۱ . پوښتنه: سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه په څو کلنۍ کې اسلام راوړی وو؟

ځواب: په اولس (۱۷) کلنۍ کې.

۹۷۲ . پوښتنه: سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه له محمد صلی الله عليه وسلم سره په څو غزاگانو کې گډون کړی وو؟

ځواب: د بدر نه تر تبوک پورې په ټولو غزاگانو کې يې گډون کړی وو.

۹۷۳ . پوښتنه: د مشرکينو نماينده گان چې د حبشو له پاچا سره يې د مسلمانانو مهاجرينو په اړه خبرې کولې، څوک وو؟

ځواب: عمرو بن عاص او عبدالله بن ربيعه رضي الله عنهن. مخکې له ايمان راوړلو نه.

۹۷۴ . پوښتنه: د مسلمانانو له لورې چا له نجاشي پاچا سره خبرې وکړې؟

خواب: جعفر بن ابي طالب رضي الله عنه.

۹۷۵ . پوښتنه: له عشره مبشره صحابه وو څخه وروستنی کوم صحابي وفات شوی دی؟

خواب: سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه.

۹۷۶ . پوښتنه: هغه کوم صحابي دی، چې کله مسلمان شو نو رسول الله صلی الله عليه وسلم ورته وويل «بنيه راغلاست دې وي، سپور مهاجر ته»؟

خواب: عکرمه بن ابي جهل رضي الله عنه.

۹۷۷ . پوښتنه: کوم صحابي په کوچنيوالي کې له پلار سره ايمان راوړ؟

خواب: عبدالله بن عمر رضي الله عنه.

۹۷۸ . پوښتنه: طيب المطيب د کوم صحابي لقب وو؟

خواب: د عمار بن ياسر رضي الله عنه.

۹۷۹ . پوښتنه: امير الامراء د کوم صحابي لقب وو؟

خواب: د ابو عبيده عامر بن الجراح رضي الله عنه.

۹۸۰ . پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم مؤذن، بلال رضي الله عنه چيرته وفات شو؟

خواب: دمشق کې.

۹۸۱ . پوښتنه: هغه کوم صحابي وو چې له رسول صلی الله عليه وسلم سره يې بيعت وکړ او ويې ويل چې «بيا به هېڅ کله سوال نه کوم»؟

خواب: ثوبان رضي الله عنه (د رسول الله صلی الله عليه وسلم غلام).

۹۸۲ . پوښتنه: لومړنی شخص چې د ليبيک په ويلو سره کعبې ته داخل شو، څوک وو؟

خواب: ثمامه بن اثال رضي الله عنه.

۹۸۳ . پوښتنه: د اسلام له لومړنيو خطيبانو څخه څوک د رسول الله صلی الله عليه وسلم په خطيب مشهور وو؟

خواب: ثابت بن قيس رضي الله عنه

۹۸۴ . پوښتنه: لومړنی ښځه چې محمد صلی الله عليه وسلم ته يې شيدې ورکړې وې، څوک وه؟

خواب: ثويبه د ابو لهب وينځه وه.

۹۸۵ . پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم د رضاعي مور، بي بي حليمې خاوند څه نومېده؟

خواب: حارث بن عبدالعزی.

۹۸۶ . پوښتنه: د عبدالله بن زبير رضي الله عنه لقب څه وو؟

خواب: حمامة المسجد (د مسجد کوتره).

۹۸۷ . پوښتنه: د ابو جهل خپل نوم څه وو؟

خواب: عمرو بن هشام.

۹۸۸ . پوښتنه: په اسلام کې لومړی سياسي سفیر څوک وو؟

خواب: عثمان بن عفان رضي الله عنه، په بيعة الرضوان کې.

۹۸۹ . پوښتنه: د نهاوند په جگړه کې د مسلمانانو مشري چا کوله؟

خواب: نعمان بن مقرن رضي الله عنه.

خواب: د هجرت په یویشتم (۲۱) کال.

۹۹۷. پوښتنه: (مخضرمین) کومو اشخاصو ته ویل کېږي؟

خواب: هغو اشخاصو ته ویل کېږي، چې د محمد صلی الله علیه وسلم په زمانه کې یې ایمان راوړی وي، خو له محمد صلی الله علیه وسلم سره یې لیدل نه وي کړي.

۹۹۸. پوښتنه: کوم سورت د عمر بن خطاب رضي الله عنه د اسلام

راوړلو باعث شو؟

خواب: سورة طه.

۹۹۹. پوښتنه: ابي بن کعب رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات

شو؟

خواب: په دېرشم (۳۰) هجري کال.

۱۰۰۰. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د صحابه کرامو شمېر

څومره وو؟

خواب: درې روايته دي: يو لک دوه ويشت زره (۱۲۲۰۰۰)، يو لک

خلوېښت زره (۱۴۰۰۰۰) او يو لک پنځه خلوېښت زره (۱۴۵۰۰۰) ول.

۹۹۰. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې جبرائیل علیه السلام یې

دوه ځله ولید او جبرائیل علیه السلام هغه ته سلام واچوو؟

خواب: حارثه بن نعمان رضي الله عنه.

۹۹۱. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم په میرمنو کې کومه یوه

د أم المساکین په نوم یادېږي؟

خواب: زینب بنت جحش رضي الله عنها.

۹۹۲. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د اسلام د خپرولو لپاره

لومړی کوم ځای وټاکه؟

خواب: د ارقم بن ابي الارقم کور.

۹۹۳. پوښتنه: هغه مسجد چې د مسجد قباء په څنګ کې جوړ شوی

وو او محمد صلی الله علیه وسلم یې د وړانولو امر وکړ، څه نومېده؟

خواب: مسجد ضرار.

۹۹۴. پوښتنه: هغه یهودي چې په محمد صلی الله علیه وسلم یې

کوډي کړې وې، څه نومېده؟

خواب: لبيد بن الأعصم.

۹۹۵. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم مؤذنين (اذان کوونکي)

څه نومېدل؟

خواب: بلال بن رباح، عبدالله بن أم مکتوم او ابو محذوره رضي الله

عنهم.

۹۹۶. پوښتنه: خالد بن ولید رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات

شو؟

ماخذونه

- (۱) البشاوری، امین الله، سیرت الرسول الله صلی الله علیه وسلم، لومړی او دویم جلد.
- (۲) بیتاب، عاشق الله، اسلامي معلومات، دیني پوښتنې او ځوابونه، ژباړه.
- (۳) ثاقب، سردارولي، د نبوي سیرت له اته ویشت (۲۸) خپرونو څخه.
- (۳) سرفراز، مولوي جانباز، سیرت النبي صلی الله علیه وسلم، الرحيق المختوم، ژباړه.
- (۴) حمید، حمیدالله، د ځلېدلي ستوري له یو دېرش (۳۱) خپرونو څخه.

پای

د رب العزت ډېر زیات حمد او ثناء ادا کوم چې د اتلانو سیرت غږیزه خپرونه مې ادارې لپاره په لیکلي او د (اتلانو ځلانده سیرت) کتاب شکل واپوله.

الله تعالی دې حیات الله احساس صیب ته ډېر اجر و نه او ثوابونه ورنصیب کړي، چې ما سره یې د دې کتاب په لیکلو کې پوره همکاري وکړه، رب العزت دې زما دا خدمت په خپل دربار کې د قبول وړ وگرځوي.

درنښت

ستاسې ورور شفیق الله مشفق

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**